

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ζ΄ 20-21).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» • ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2002 • ΤΕΥΧΟΣ 25

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ένας χρόνος από την 11η Σεπτεμβρίου 2001.....	σελ. 1
Ραβέννα: Πανηγυρίζουν τόν ξεσχισμένο χιτώνα του Χριστού.....	σελ. 2
Οί διάλογοι χωρίς προσωπεῖον.....	σελ. 4
Γέροντος Παΐσιου Ἀγιορείτου: Ὁ πνευματικός ἰατρός τῆς ψυχῆς.....	σελ. 9
Μνήμη Ἐδέσσης Χρυσοστόμου.....	σελ. 13
Πειραματισμοί μέ ἀνθρώπινα ἐμβρυϊκά βλαστοκύτταρα.....	σελ. 14
Ἐφιάλτης μεσημβρινός.....	σελ. 18
Χυμοῦν πανστρατιᾶ στό ὄνειρο καί διενεργοῦν ξανά τό θαῦμα.....	σελ. 21
Βιβλιοπαρουσίαση.....	σελ. 23
Εἰδήσεις καί Σχόλια.....	σελ. 26

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 11^η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2001

Συμπληρώνεται ένας χρόνος από την 11η Σεπτεμβρίου 2001. Ἡ ἡμερομηνία αὐτή χωρίς ἀμφιβολία ἔχει ἤδη καταγραφεῖ ὡς σταθμός στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καί προσδιορίζει ἀποφασιστικά τή μορφή τοῦ κόσμου μας, δυστυχῶς πρός τό χειρότερο.

Τά γεγονότα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου χρησιμοποιοῦνται καί χρησιμοποιοῦνται τῇ προτροπῇ τῶν Η.Π.Α., ἢ μάλλον τῶν γνωστῶν ἀγνώστων, πού κανονίζουν τίς τύχες τῶν Η.Π.Α. καί τοῦ κόσμου, ὡς εὐκαιρία γιά νά περιορίσουν οἱ κυβερνήσεις τήν ἐλευθερία τῶν πολιτῶν τους.

Οἱ ἀρχές τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου κλονίζο-

νται μέ τήν υἰοθέτηση ἀπό τίς Η.Π.Α. τοῦ δόγματος τῶν «προληπτικῶν πολέμων», τοῦ «δικαιώματος», δηλαδή, τῶν Η.Π.Α. νά ἐπιτίθενται πρώτες ἐναντίον ὁποιασδήποτε χώρας κρίνουν οἱ ἴδιες ὅτι ἀπειλεῖ ἢ θά ἀπειλήσει τά συμφέροντά τους! Ἐννοεῖται ὅτι αὐτή ἡ λογική τοῦ παραλόγου ἀχρηστεύει τόν Ο.Η.Ε. καί προδιαγράφει ἕνα ζοφερό μέλλον γιά ὀλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα.

Ἡ ἐκτίμηση αὐτή δέν εἶναι ὑπερβολική, ἀν λάβει κανεῖς ὑπ' ὄψη του τήν δήλωση τοῦ Ἀμερικανοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, πού συμμερίζεται ὁ Πρόεδρος Μπους καί ἡ ἀμερικανική ἡγεσία, ὅτι «βρισκόμαστε πιά κο-

ντά στην αρχή του πολέμου [κατά της τρομοκρατίας] παρά στη λήξη του» και τήν παρόμοια του αντιπροέδρου Ντίκ Τσέι ότι «τό Ἀφγανιστάν δέν ἦταν παρά τό πρῶτο στάδιο μακρόχρονης ἐκστρατείας».

Ἐνῶ αὐτά τά στοιχεῖα συνθέτουν τό διεθνές περιβάλλον καί προσδιορίζουν τίς ἐξελίξεις, τό ἑλληνικό καλοκαίρι πέρασε ἐνῶ ὁ λαός ἔκανε τά «μπάνια» του καί καθημερινῶς τοῦ σερβίζιζαν τά Μ.Μ.Ε. χορταστικές — μέχρι «κασμοῦ» — δόσεις γιά τήν ἐξάρθρωση (ἐντός καί ἐκτός εἰσαγωγικῶν) τῆς «17ης Νοέμβρη», ἀποπροσανατολίζοντάς τον ἔτσι ἀπό ὅ,τιδήποτε ἄλλο θά μπορούσε νά κινήσει τό ἐνδιαφέρον του, ἀκόμη καί ἀπό τά καθημερινά πιεστικά του προβλήματα.

Καί ἐνῶ εἰσερχόμεθα στό φθινόπωρο, ὁ κ. Δαφέρμος «ξαναχτύπησε», προαναγγέλοντας, παρά τή διάψευση τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων — τήν ὑποδάθμιση, προαιρετικοποίηση καί τελική κατάργηση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ὑπό τήν σημερινή του μορφή. Ὁ χρόνος θά τό δείξει, ἄν θά ἔχουμε μετά τίς δημοτικές καί νομαρχιακές ἐκλογές ἕναν «Δεύτερο πόλεμο τῶν ταυτοτήτων».

Παρά τήν συνεπαγομένη γιά τήν κυβέρνηση

ση ζημία σέ ψήφους ἀπό αὐτές τίς ἐπιλογές, πού προσβάλλουν βάνουσα τή θρησκευτική καί ἐθνική συνείδηση τοῦ μέσου πολίτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ πόσο συνειδητά θρησκευεται, τό θέμα ἀναμένεται νά ἔχει συνέχεια μετά τίς ἐκλογές, ἡ ὁποία βέβαια θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τό πόσο θά «τραβήξει τό σχοινί» ἡ κυβέρνηση καί ἀπό τό τί ἀντιστάσεις θά προβάλλει ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία καί κυρίως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος. Πάντως δύο πράγματα εἶναι βέβαια: Πρῶτον, οἱ διαχειριστές τῆς ἐξουσίας θά συνεχίσουν — παρά τό τελικό κόστος — τίς προσπάθειες ἐθνικοῦ καί θρησκευτικοῦ ἀποχρωματισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, διότι αὐτά εἶναι τά κελεύσματα πού ἔρχονται ἀπό τό ἐξωτερικό, καί

Δεύτερον, ὁ λαός μας δέν εἶναι διατεθειμένος νά συνεχίσει νά ἀνέχεται τούς διαφόρους Δαφέρμους νά τοῦ προσβάλλουν τά ἱερά καί τά ὅσια καί νά ροκανίζουν τό κλαδί πάνω στό ὅποιο καθόμαστε.

Ἀπό τά ἐκτεθέντα ἀνωτέρω γίνεται φανερό ὅτι τό αἴτημα ἐγρηγόρσεως καί ἀντιστάσεως εἶναι περισσότερο ἀπό ὅποτεδήποτε ἀναγκαῖο καί ἐπίκαιρο σήμερα.

ΗΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΡΑΒΕΝΝΑ: ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΞΕΣΧΙΣΜΕΝΟ ΧΙΤΩΝΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση,
Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Στό ἐπίκεντρο τῶν συζητήσεων τῶν πιστῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εὐρίσκεται αὐτές τίς ἡμέρες ἡ βυζαντινὴ Θεία Λειτουργία πού ἐτέλεσε ὁ οἰκουμενικός πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στόν βυζαντινὸ ναό τοῦ Ἁγίου Ἀπολλιναρίου τῆς Ραβέννας στήν Ἰταλία, κατά τήν ὁποία ὄχι μόνον παρίσταντο καί συμπροσηύχοντο αἰρετικοί καί ἑτερόθρησκοι, παπικοί δηλαδή καί Μουσουλμάνοι, ἀλλά καί ἐκοινώνησαν τῆς τελεσεύσεως Θείας Εὐχαριστίας πολλοί ἐκ τῶν παπικῶν. Πραγματοποιήθηκε ἔτσι ὑπό τά ὄμματα πολλῶν αὐτοπτῶν καί αὐτηκῶν μαρτύρων, πού παρηκολούθησαν τά τελούμενα στήν τηλεόραση ἢ ἀπό

πολλοῦ ἐπιδιωκομένη καί συζητουμένη Interkommunio, ἡ συμμετοχή δηλαδή τῶν διηρημένων Χριστιανῶν στό κοινό ποτήριο, ἡ ὁποία ὅμως μέχρι τώρα, τοῦλάχιστο στά λόγια, ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ τελικός στόχος τῆς πορείας πρὸς τήν ἐνότητα, μετά τήν ὑπέρβαση τῶν θεολογικῶν διαφορῶν καί τήν ἐπίτευξη τῆς ἐνότητας στήν πίστη. Φαίνεται ὅτι οἱ θεολογικές διαφορές ἐπιλύθηκαν, ὁ θεολογικός διάλογος ὀλοκληρώθηκε, ὁ Παπισμός ἐγκατέλειψε τίς πάμπολλες αἱρέσεις του καί τίς ἀποκήρυξε, ἡ ἐνότητα στήν πίστη ἀποκαταστάθηκε, ὁ ἄρραφος χιτῶν τοῦ Κυρίου δέν εἶναι πιά σχισμένος, καί ὄλοι ἐμεῖς δέν πήραμε εἴδηση, γιά νά πανη-

γυρίσουμε και νά συνεορτάσουμε τό γεγονός. Δυστυχώς δέν ἔγινε κάτι τέτοιο· οἱ θεολογικές διαφορές παραμένουν ἀκέραιες και ἀδυσσαλέες, ὁ χιτώνας τοῦ Χριστοῦ εἶναι καταξεσχισμένος ἀκόμη· ἀπλῶς ἀγνοεῖται καί ἐγκαταλείπεται ἡ μέχρι τώρα παράδοση τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀλλά καί οἱ σύγχρονες διακηρύξεις στά πλαίσια τῶν διαχριστιανικῶν σχέσεων, σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες θεωρεῖται ὡς θεμελιώδης ἐκκλησιολογική προϋπόθεση «ὅτι ἡ δεβαιότης τῆς Εὐχαριστίας ἀπορρέει ἐκ τῆς ὀρθοδοξίας τῆς πίστεως, ὡς καί ὅτι ἡ δεβαιότης τῆς Εὐχαριστίας κατοχυροῖ τήν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ὑπῆρξεν ἀστασίαστος εἰς τήν ἀδιαίρετον Ἐκκλησίαν ἡ κανονική ἀρχή, καθ' ἣν ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας δέν εἶναι ἐκκλησιολογικῶς δυνατή ἄνευ προγενεστέρως ἀποκατάστασεως τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει, ἥτοι ἐν τῇ πίστει ἐκείνῃ ἡ ὁποία διέσωσε Quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est, κατά τήν ἐπιγραμματικήν διακήρυξιν Βικεντίου τοῦ ἐκ Λειρίνης» (Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου, Μητροπολίτου Ἑλβετίας, Ὁρθοδοξία καί Κόσμος, Κατερίνη 1993, σελ. 359-360). Συμπεραίνων ὁ μητροπολίτης Ἑλβετίας τήν σχετική σύγχρονη ὀρθόδοξη προβληματική, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων, ἐπιλέγει: «Οὕτως, ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας θά εἶναι ὁ καρπός τῆς διαπιστωθείσης ἡ κατορθωθείσης ἐνότητος τῆς πίστεως καί ὄχι ἀπλή προϋπόθεσις αὐτῆς» (Αὐτόθι, σελ. 364).

Κατορθώθηκε λοιπόν ἡ ἐνότητα στήν πίστη, ὥστε νά συμμετέχουν οἱ πιστοί στό κοινό ποτήριο; Μέχρι τώρα εἴχαμε μεμονωμένα παρόμοια περιστατικά, πού ὀφείλονταν σέ προσωπικές ἐπιλογές καί στάσεις καί σέ ἀδυναμία τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων κατά τήν ὥρα τῆς μεταδόσεως τῆς Θείας Εὐχαριστίας νά ἐλέγξουν καί νά διαπιστώσουν τήν ταυτότητα τῶν προσερχομένων. Πρέπει νά σημειώσουμε ἐν προκειμένῳ ὅτι κάθε κανονική παράβαση δημιουργεῖ στή συνέχεια προϋποθέσεις γιά ἄλλες κανονικές παραβάσεις· ἂν ἀφήσουμε νά ἀθετοῦνται οἱ ἱεροί κανόνες σέ κάποιο θέμα, θά διευκολύνουμε στή συνέχεια μεγαλύτερες παραβάσεις· ἂν ξηλώσουμε καί σχίσουμε ἕνα ροῦχο καί δέν φροντίσουμε νά τό μπαλώσουμε, στή συνέχεια «μειζον τό ρῆγμα γίνεται». Ἄν τηρούσαμε τούς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας πού ἀπαγορεύουν τήν συμπροσευχή μέ τούς αἰρετικούς, τό «τάς θύρας τάς θύρας ἐν σοφίᾳ πρό-

σχωμεν» καί τό «τά ἅγια τοῖς ἀγίοις» τῆς Θείας Λειτουργίας, πού ἀπαιτοῦν τήν παρουσία μόνον πιστῶν μελῶν κατά τήν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας ἐντός τοῦ ναοῦ, ὡς καί τά «μή τις τῶν Κατηχουμένων» καί «ὄσοι πιστοί», πού ἐπιβάλλουν ἀπαρεγκλίτως τήν παρουσία μόνον Ὁρθοδόξων πιστῶν, δέν θά φθάναμε στό ἀπαράδεκτο σημεῖο νά προβληματιζόμαστε ποιός ἀπό τούς προσερχομένους εἶναι Ὁρθόδοξος, παπικός ἢ προτεστάντης, καί νά ἐπιρρίπτουμε τώρα ἀδίκως καί ὑποκριτικῶς τήν εὐθύνη στόν διάκο πού δέν πρόσεξε ὅτι πολλοί ἀπό τούς προσελθόντες νά κοινωνήσουν στήν Ραβέννα ἦσαν παπικοί, γιά νά εἰδοποιήσει σχετικῶς τόν πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο καί τόν ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο, πού δέν γνώριζαν δῆθεν τί γινόταν, καί ἐπομένως δέν ἔχουν καμμία εὐθύνη. Μακάρι νά εἶχαν οἱ διάκονοι καί οἱ πρεσβύτεροι κάποια συμμετοχή καί εὐθύνη στά οἰκουμενιστικά δρώμενα, πού σχεδιάζουν οἱ πατριάρχες, οἱ ἀρχιεπίσκοποι καί οἱ ἐπίσκοποι μόνον. Θά ἦταν πολύ διαφορετική ἡ κατάσταση.

Μέ τήν ἐπίσημη πάντως καί πανηγυρική τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας σέ νάο τῆς δικαιοδοσίας μάλιστα τῶν αἰρετικῶν ἢ Interkommunio πού συντελέστηκε ἀποκτᾶ ἄλλο χαρακτήρα, γιὰτί ἐπετράπη ἀπό τόν πρῶτον τῆ τάξει μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων πατριαρχῶν καί ἀρχιεπισκόπων, τόν οἰκουμενικό πατριάρχη, ὁ ὁποῖος μάλιστα κατά πανορθόδοξη παραδοχή καί συναίνεση ἔχει τήν συντονιστική εὐθύνη καί τήν πρωτοβουλία στίς διορθόδοξες καί διαχριστιανικές σχέσεις. Ποιός τώρα θά παρεμποδίσει τούς παπικούς, πού ἔχουν μάλιστα καί τήν ἔγκριση τοῦ Βατικανοῦ καί τήν παρότρυνση, νά κοινωνοῦν σέ ὀρθοδόξους ναούς, καί ποιός θά ἐλέγξει λατινόφρονες καί φιλοπαπικούς ὀρθοδόξους κληρικούς καί λαϊκούς πού ματαδίδουν τήν Θ. Εὐχαριστία σέ ἑτεροδόξους ἢ μετέχουν τῆς Θ. Εὐχαριστίας τῶν Λατίνων; Ἡ δύναμη καί ἡ ἐπίδραση τῆς εἰκόνας εἶναι τεράστια. Τό παράδειγμα τοῦ πατριάρχου καί τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας, κοινωνούντων τούς αἰρετικούς παπικούς, παρά τίς διαφορές στήν πίστη, ἀνοίγει ἕνα νέο ρηξικέλευθο καί ἐπικίνδυνο δρόμο στίς διαχριστιανικές σχέσεις, πού δέν ἐτόλμησαν νά τόν διανοηθοῦν καί νά τόν βαδίσουν οὔτε οἱ τολμηρότεροι ἀπό τούς οἰκουμενιστές, οἱ πατριάρχες Μελέτιος Μεταξάκης καί Ἀθηναγόρας. Καί ὁ δρόμος αὐτός σημαίνει ὅτι ἰσοπεδώ-

νονται συγκρητιστικά τά πάντα, δέν ὑπάρχει πλέον ἢ ἔννοια τῆς αἰρέσεως καί τῆς πλάνης, οὔτε ἐπομένως διάκριση μεταξύ Ὁρθοδόξων καί αἰρετικῶν, ὅτι οἱ Ἅγιοι Πατέρες πού συνεκρότησαν συνόδους καί κατεδίκασαν τούς αἰρετικούς ἔκαναν λάθος καί πρέπει νά τούς συγχωρήσει ὁ Θεός, ὅτι παρά τίς ἀντιδράσεις ὀρισμένων «φανατικῶν» καί «ἀκραιῶν» πού ἐξακολουθοῦν νά προβάλλουν τήν Παράδοση, ἢ ἔνωση τῶν ἐκκλησιῶν θά ἐπιβληθεῖ ὡς πράξη, χωρίς ἐπίλυση τῶν θεολογικῶν διαφορῶν. Ὁ πολὺς κόσμος δέν καταλαβαίνει τίς θεολογικές διαφορές καί ἐπικροτεῖ τά γινόμενα. Θά ἀπομονωθοῦν οἱ συντηρητικοί καί οἱ παραδοσιακοί. Ἦδη τό καλοκαίρι τοῦ 2001 σέ ὄμιλο παπικῶν τῆς Σύρου πού ἐπεσκέφθη τόν οἰκουμενικό πατριάρχη δηλώθηκε, ὅπως πανηγυρικά ἔγραψε ἡ «Καθολική» τῶν ἐν Ἑλλάδι Οὐνιτῶν, ὅτι ἡ ἔνωση ἔχει ἤδη στήν πράξη πραγματοποιηθεῖ. Αὐτό ἄλλωστε εἶναι τό μοντέλο ἐνότητος πού πραγματοποιήσαν οἱ Οὐνίτες· κρατοῦμε τίς διαφορές στήν πίστη καί στήν λατρεία, ἀλλά προχωροῦμε στήν ἔνωση μέ τόν πάπα.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἢ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἔχει ἀποκτήσει ἀνά τούς αἰῶνες καί ἀσκεῖ μέγα κῦρος καί μέγα γόητρο. Κατέστη παγκόσμιο, οἰκουμενικό κέντρο, τό ὅποιο κατηύθυνε τήν οἰκουμένη σέ παραδειγματική ἐνότητα, στηριζόμενη στήν ἀκριβῆ καί ἀπαρέγκλιτη τήρηση τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων, τῶν πατερικῶν

δογμάτων καί τῶν ἱερῶν κανόνων: «Τῶν Ἀποστόλων τό κήρυγμα καί τῶν Πατέρων τά δόγματα τῆ Ἐκκλησία μίαν τήν πίστιν ἐκράτουνε». Ἡ συμπεριφορά τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἀ' ἐν Νικαία Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπέναντι στόν Ἄρειο, ἐσφράγισε τήν μετέπειτα συμπεριφορά τῆς ἀπέναντι ὄλων τῶν ἄλλων αἰρετικῶν, ἰδιαίτερα ἀπέναντι τοῦ Παπισμοῦ μέ τίς δεκάδες τῶν αἰρέσεων καί τῶν πλανῶν. Ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Πέτρος, σύμφωνα μέ τό συναξάρι τῆς Κυριακῆς τῶν Πατέρων, εἶδε ἐπί τοῦ θυσιαστηρίου τόν Χριστό ὡς βρέφος νά φορεῖ ξεσχισμένο χιτῶνα, καί ὅταν τόν ρώτησε «τίς σου τόν χιτῶνα, Σῶτερ, διεῖλε;» ἐπῆρε τήν πικραμένη ἀπάντηση ὅτι δράστης ἦταν ὁ αἰρετικός Ἄρειος. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀλέξανδρος δίσταζε νά συλλειτουργήσει καί νά συγκοινωνήσει μέ τόν Ἄρειο, παρά τήν ὑποκριτική του μετάνοια καί ζητοῦσε ἀπό τόν Θεό λύση στήν ἀγωνία του. Ὁ Παπισμός διήρесе τόν χριστιανικό κόσμο κατ' ἀρχήν μέ τό σχίσμα τοῦ 1054 καί κατόπιν στή Δύση τόν 16ο αἰῶνα προκαλώντας τήν προτεσταντική Μεταρρύθμιση. Καμμία ἄλλη χριστιανική ὁμολογία δέν ξέσχισε τόσο τόν χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ, ὅσο ὁ Παπισμός. Ἀλλάξε ἢ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως τήν γραμμή τῶν Πατέρων; Δέν εἶναι ἴδια μέ τήν Μεγάλη Ἐκκλησία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν Γρηγορίων, τῶν Χρυσοστόμων, τῶν Μαξίμων, τῶν Φωτίων, τῶν Παλαμάδων, τῶν Μάρκων Εὐγενικῶν, τῶν Σχολαρίων, τῶν Κολλυβάδων;

ΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟΝ

τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δ. Μεταλληνοῦ,
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἔσται κοινή διαπίστωση, ὅτι οἱ Διάλογοι, διαχριστιανικοί καί διαθρησκευτικοί, γίνονται στίς ἡμέρες μας ὄλο καί πιο συχνοί. Καί τό μέν Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο συνεχίζει καί ἐντατικοποιεῖ τήν παλαιά σχετική τακτική του, τό συναγωνίζεται ὁμως καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ρίχνοντας τό βάρος κυρίως πρός δύο κατευθύνσεις: τίς ἐπαφές μέ τό Βατικανό καί τόν Παπισμό ἀφ' ἑνός, ἀλλά καί τίς διαθρησκευτικές συναντήσεις ἀφ' ἐτέ-

ρου. Καί τό μέν Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀκολουθεῖ τήν χαραγμένη ἀπό τόν Πατριάρχη Ἀθηναγόρα (†1972) πορεία, χωρίς δυνατότητα πλέον αὐτοκριτικῆς καί αὐτοελέγχου, ἢ δέ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, στίς διοικητικές δομές τῆς καί παρά τίς συνεχεῖς ἀντιδράσεις τῆς πλειονοψηφίας τοῦ Κλήρου καί τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ, τείνει νά ὑπερβῇ τό Πατριαρχικό Κέντρο σέ πρωτοβουλίες, μέ ρυθμούς συνεχῶς ἐπιταχυνομένους, πού δίκαια προβληματί-

ζουν, διότι άθετούν σκανδαλωδώς τήν γνωστή από τό παρελθόν τακτική τής συνετής αυτοσυγκρατήσεως, πού έφήρμοζαν οί Άρχιεπίσκοποι μας, από τόν Χρυσόστομο Β΄ (†1968) μέχρι καί τόν Σεραφεΐμ (†1998). Καί τό έρώτημα είναι άμείλικτο: Διατί;

1.

Στίς οικουμενικές σχέσεις ό Πατριάρχης Άθιναγόρας ένεκαινίασε μία πορεία, συνεχώς έπιταχνομένη, πού είναι πιά άδύνατο νά αναθεωρήσουν καί αναχαιτίσουν οί διάδοχοί του, σ΄ αυτή δέ τήν «παγίδα» έχει έμπλακει καί ή Έκκλησία τής Ελλάδος, ή όποία μέ τήν σημερινή της Ήγεσία, παρά τόν φαινομενικό άνταγωνισμό μέ τήν κορυφή του Φαναρίου, εφαρμόζει τήν ίδια μέ εκείνο οικουμεν(στι)κή καί διαθρησκειακή πολιτική. Ό Πατριάρχης Άθιναγόρας συνέδραμε χωρίς άναστολές τήν προώθηση τών στόχων τής Β΄ Βατικανής Συνόδου (1962-1965), πού δέν ήταν άλλοι από τήν ύποταγή τής Όρθοδοξίας στον Παπισμό, υπό τό πρόσχημα τής ένώσεως. Η ένεργοποιημένη από τήν Σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-39) άρχή τής Ουνίας έγινε άνομολόγητα δεκτή καί από τήν έλληνόφωνη Όρθοδοξία, μέ τήν ψευδαισθηση, ότι διεξάγεται διάλογος «έπί ίσοις όροις», μέ σκοπό τήν «έν άληθεία» ένωση, ένω στην ουσία καταλήξαμε στην ουνιτική άναγνώριση του Παπισμού, τής μεγαλύτερης καί ριζικότερης «άλλοτριώσεως του ίδιου του πυρήνα τής εκκλησιαστικής άληθείας» μέ τήν παραγωγή «ένός διαφορετικού χριστιανισμού στους άντίποδες του ευαγγελικού τρόπου ζωής καί σωτηρίας του άνθρώπου» (Χρ. Γιανναράς). Από τόν πατριάρχη Άθιναγόρα, πεπεισμένο κήρυκα αυτής τής πορείας, μέ τίς Πανορθόδοξες Διασκέψεις τής Ρόδου (1961 καί 1963) καί μιá σειρά προσωπικών του ενεργειών (όπως ή περίφημη συνάντησή του μέ τόν πάπα Παύλο ΣΤ΄, Ίεροσόλυμα 1964) καί παρά τίς αντιδράσεις κυρίως του Άθηνών Χρυσόστομου Β΄, τό καθορισμένο σέ συνεργασία μέ τό Βατικανό σχέδιο, προωθήθηκε καί έπεδλήθη, όδηγώντας στην κατάσταση τών ήμερών μας. Από τόν «Διάλογο τής άγάπης», έφεύρημα παραπλανητικό τής Β΄ Βατικανής Συνόδου, καί του όποιου ό μεγαλύτερος προπαγανδιστής υπήρξε ό Άθιναγόρας, προχωρήσαμε βεβιασμένα στον Θεολογικό Διάλογο, χωρίς όμως νά εκπληρωθή ό βασικός όρος τής Όρθοδοξίας, ή άρση δηλαδή του παπικού πρω-

τεύου καί άλαθήτου, δεδομένου ότι ό παπικός θεσμός συνιστά τήν τραγικότερη άλλοίωση του Ευαγγελίου του Χριστού καί τό σημαντικότερο εμπόδιο στην «έν άληθεία» συνάντηση Ρωμαιοκαθολικισμού καί Όρθοδοξίας. Η έφαρμοζόμενη όμως «πολιτική» τής παραπλανήσεως καί παγιδεύσεως επιβεβαιώνεται καί από τήν άπόφαση κατά τόν Θεολογικό Διάλογο νά μή συζητηθούν τά «διαιρούντα» (μόνιμη καί άπαραδάτη άρχή τών Οικουμενικών Συνόδων), αλλά τά «ένούντα», για τήν δημιουργία ψευδαισθήσεως ένότητας καί ταυτίσεως, μέ τήν προώθηση τής ουνιτικής τακτικής. Έτσι εξηγείται ή έπιμονή του Βατικανού νά σώση μέ κάθε τρόπο τόν θεσμό τής Ουνίας, ένω παράλληλα καλλιιεργήθηκε τό πνεύμα τής «άμοιβαίας άναγνωρίσεως» (κορύφωση ή συνάντηση του Balamanδ τό 1993 καί τό άχαρακτήριστο κείμενο περί Ουνίας, πού συνυπέγραψαν έννέα όρθόδοξες Έκκλησίες, μέ πρώτο τό Οικουμενικό Πατριαρχείο). "Όταν ό μακαριστός π. Ίωάννης Ρωμανίδης διεμαρτυρήθη για όλα αυτά καί κυρίως για τήν άποδοχή τής μεθόδου τής Ουνίας, έπιτιμήθηκε μέ γράμματα γεμάτα όργή (σώζονται...) καί άπειλήθηκε έμμεσα μέ καθαίρεση. (Ποτέ δέν μπόρεσε νά συμβιβασθή μέ αυτή τήν στάση, πού τόν όδήγησε ταχύτερα στον θάνατο).

2.

Μιλήσαμε όμως παραπάνω για άποφασισμένη καί άκολουθουμένη «γραμμή» καί για νά μή μένη καμμία άμφιβολία, θά παρουσιάσουμε ένα «ντοκουμέντο» άδιάψευστο, πού άποκαλύπτει τίς βάσεις αυτής τής πορείας, όπως έτέθησαν από τόν πατριάρχη Άθιναγόρα. Τόν Αύγουστο του 1971 μία ομάδα Έλλήνων Κληρικών (είκοσι έξ Άμερικης καί δέκα εκ Δυτικής Γερμανίας), μαζί μέ τίς συζύγους καί άλλα πρόσωπα, έπισκέφθηκαν τό Οικουμενικό Πατριαρχείο. Η προσφώνηση του Άθιναγόρου μαγνητοφωνήθηκε από πολλούς καί σώζονται καί σήμερα οί μαγνητοταινίες. Τό άπομαγνητοφωνημένο κείμενο έχει δημοσιευθή στην έφημερίδα «Όρθόδοξος Τύπος» τής 13.7.1979. Αναζητώντας τήν έρμηνεία τών σημερινών φαινομένων καί έξελίξεων, θυμήθηκα τό κείμενο εκείνο, πού είχε σαφώς προγραμματικό χαρακτήρα. Δέν εκφράζει μόνο τόν ιδεολογικό κόσμο του πρ. Πατριάρχου καί τό πνευματικό υπόβαθρο τών οικουμενιστικών ενεργειών του, αλλά καί τίς υποθήκες, πού

«εὐκαιρως-ἀκαιρως», ἄφηνε στους περί αὐτόν, πού ἀποδεικνύονται προγραμματικές καί ἀμετάθετες.

Ἡ προσλαλιά τοῦ Ἀθηναγόρου

«...Ἐδῶ τήν 15ην Ἰουλίου τοῦ 1054 ἕνας καρδινάλιος Οὐμβέρτος κατέθηκεν εἰς τήν ἁγίαν Τράπεζαν τῆς Ἁγίας Σοφιάς, πού θά ἐπισκεφθῆτε αὐριον, ἕνα λίβελλο, κατά τοῦ Πατριάρχου Μιχαήλ Κηρουλαρίου. Καί ὁ Κηρουλάριος ἀπήντησε, δέν ἤξεύρω καλά ἄν ἔκαμε νά ἀπαντήσῃ ἢ ὄχι, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπήντησε. Καί αὐτοί οἱ δύο λίβελλοι, αὐτά τά δύο γράμματα, ὠνομάσθησαν σχίσμα. Σχίσμα οὐδέποτε ἐκηρύχθη, μήτε ἀπό τήν Ρώμην, οὔτε ἀπό τήν Ἀνατολήν, ἀλλά τό ἐξήσαμεν 900 χρόνια. Μέ πολλές συνεπείας, μέ πολλές καταστροφάς. Τό ἐξήσαμεν 900 χρόνια! Χωρίς νά ἔχῃς ἀδελφόν νά τοῦ λές πόσο τόν ἀγαπᾶς! Καί ξαφνικά μίαν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963, ἀνέγνωσα εἰς τόν Τύπον, ὅτι ὁ πάπας ἀπεφάσισε νά μεταβῆ εἰς τά Ἱεροσόλυμα, καί χοροστατῶν εἰς μίαν Ἐκκλησίαν ἐδῶ γειτονικήν, ἀνεκοίνωσα, ὅτι θά ζητήσω νά τόν συναντήσω. Ἦλθα ἐδῶ <καί> ἐξέδωκα ἀνακοινωθέν διά τοῦ Associated Press νά συναντηθῶμεν. Ὁ σταθμός τοῦ Βατικανοῦ ἀπήντησε, καί τήν 5ην Ἰανουαρίου τοῦ 1964 συννητήθημεν εἰς τά Ἱεροσόλυμα, τήν 9ην τῆς νυκτός, εἰς τήν κατοικίαν τοῦ Πάπα. Κι ὅταν εἶδε ὁ ἕνας τόν ἄλλο, αἱ χεῖρες μας ἤνοιξαν αὐτομάτως. Ὁ ἕνας ἐρρίφθη εἰς τήν ἀγκάλην τοῦ ἄλλου. Ὅταν μᾶς ἠρώτησαν πῶς ἐφιληθήκαμεν, ἀδελφοί, ὕστερα ἀπό 900 χρόνια — Ἐρωτᾶς πῶς; Ἐπήγαμε οἱ δύο μας χέρι μέ χέρι εἰς τό δωμάτιόν του, καί εἴχαμεν μίαν μυστικήν ὁμιλίαν οἱ δύο μας. Τί εἶπαμεν; Ποιός ξέρει τί λέγουν δύο ψυχές ὅταν ὁμιλοῦν! Ποιός ξέρει τί λέγουν δύο καρδιάι, ὅταν ἀνταλλάσσουν αἰσθήματα! Τί εἶπαμεν; Ἐκάμαμε κοινόν πρόγραμμα, μέ ἰσοτιμίαν ἀπόλυτον, ὄχι μέ διαφοράν. Καί ἔπειτα ἐκαλέσαμεν τάς συνοδείας ἡμῶν, ἀνεγνώσαμεν ἕνα κομμάτι ἀπό τό Εὐαγγέλιον, καί εἶπαμεν τό «Πάτερ ἡμῶν» καί προσεφώνησα ἐγώ πρῶτος. Καί εἶπαμεν ὅτι ἤδη εὐρισκόμεθα εἰς τήν ὁδόν εἰς Ἐμμαούς, καί πηγαίνομεν νά μᾶς συναντήσῃ ὁ Κύριος ἐν τῷ κοινῷ ἀγίῳ Ποτηρίῳ. Ὁ Πάπας ἀπαντῶν μοῦ προσέφερε ἅγιον Ποτήριον. Δέν ἤξευρεν ὅτι ἐγώ θά μιλοῦσα δι' Ἅγιον Ποτήριον, οὔτε ἤξευρα ὅτι θά μοῦ προσέφευρεν Ἅγιον Ποτήριον! Τί εἶναι; Συμβολισμός τοῦ μέλλοντος. Τό '65 ἐσηκώσαμεν τό Σχίσμα,

εἰς τήν Ρώμην καί ἐδῶ, μέ ἀντιπροσώπους μας ἐκεῖ καί ἀντιπροσώπους ἐκεῖθεν ἐδῶ. Καί τόν Ἰούλιον τοῦ '67 ἦλθεν ὁ Πάπας ἐδῶ. Εὐκολώτερον νά μετεκινεῖτο ἕνα βουνό ἀπό τήν Ἰταλίαν, λ.χ. τά Ἀπέννινα, καί νά ἔλθουν ἐδῶ, παρά νά ἔλθῃ ὁ Πάπας ἐδῶ. Διά πρώτην φοράν εἰς τήν ἱστορίαν. Ἦλθον καί ἄλλοτε Πάπαι, ἀλλά αἰχμάλωτοι. Ἐγένοντο τελεταί εἰς τόν πατριαρχικόν ναόν, τόν ὑπεδέχθη ἐπάνω εἰς τό Γραφεῖον μου, τό ὅποιον θά τό δῆτε, καί ἐκεῖ εἴχαμεν ἄλλην ὁμιλίαν καί συνεφωνήσαμεν νά συναντηθῶμεν μίαν ἡμέραν ἐκεῖ, ὅθεν ἐξέβημεν.

»Ἐως τό 1054 εἴχαμε πολλές διαφοράς. Καί εἰς τοῦτο καί εἰς τό ἄλλο. Τό φιλιόκδε. Ἡ προσθήκη εἰς τό Ἱπιστεύω ἔγινε τόν βον αἰ. καί τό ἐδέχθημεν, ἐπί 6 αἰῶνας. Καί τόσας ἄλλας διαφοράς. Ἀλλά ἠγαπώμεθα. Καί ὅταν ἀγαπῶνται οἱ ἄνθρωποι, διαφοραί δέν ὑπάρχουν. Ἀλλά τό 1054 πού ἐπαύσαμεν νά ἀγαπώμεθα, ἦλθαν ὅλες οἱ διαφορές. Ἠγαπώμεθα καί εἴχομεν τό ἴδιον μυστήριον. Τό ἴδιον βάπτισμα, τά ἴδια μυστήρια καί ἰδιαιτέρως τό ἴδιο Ἅγιον Ποτήριον. Τώρα πού ξαναγυρίσαμεν εἰς τό '54, διατί δέν ξαναγυρίζομεν καί εἰς τό Ἅγιον Ποτήριον; Ὑπάρχουν δύο δρόμοι: Ὁ Θεολογικός διάλογος. Καί ἔχομεν τούς θεολόγους ἐκατέρωθεν, οἱ ὅποιοι μελετοῦν τό ζήτημα τῆς ἐπαινότου εἰς τά παλαιά. Καί ἐπειδή δέν ἔχω πολλές ἐλπίδες ἀπό τόν θεολογικόν διάλογον — δέν ἔχω, νά μέ συγχωρήσετε οἱ θεολόγοι, εἰσθε κάμποσοι θεολόγοι ἐδῶ μέσα — δι' αὐτό ἐγώ προτιμῶ τόν διάλογο τῆς ἀγάπης. Νά ἀγαπηθῶμε! Καί τί γίνεται σήμερα; Πνεῦμα μέγα ἀγάπης ἐξαπλώνεται ὑπέρ τούς Χριστιανούς Ἀνατολῆς καί Δύσεως. Ἦδη ἀγαπώμεθα. Ὁ Πάπας τό εἶπε: ἀπέκτησα ἕναν ἀδελφόν καί τοῦ λέγω σ' ἀγαπῶ! Τό εἶπα καί ἐγώ: Ἀπέκτησα ἕναν ἀδελφό καί τοῦ εἶπα σ' ἀγαπῶ! Πότε θά ἔλθῃ αὐτό τό πράγμα; Ὁ Κύριος, τό ξέρει. Δέν τό ξέρομε. Ἀλλά ἐκεῖνο τό ὅποιο ξεύρω, εἶναι ὅτι θά ἔλθῃ. Πιστεύω, ὅτι θά ἔλθῃ. Διότι δέν εἶναι δυνατόν νά μή ἔλθῃ, διότι ἤδη ἔρχεται. Διότι ἤδη εἰς τήν Ἀμερικανήν μεταλαμβάνετε πολλούς ἀπό τό Ἅγιον ποτήριον καί καλά κάνετε! Καί ἐγώ ἐδῶ, ὅταν ἔρχονται Καθολικοί ἢ Προτεστάνται καί ζητοῦν νά μεταλάβουν, τούς προσφέρω τό Ἅγιον Ποτήριον! Καί εἰς τήν Ρώμην τό ἴδιο γίνεται καί εἰς τήν Ἀγγλίαν καί εἰς τήν Γαλλίαν. Ἦδη ἔρχεται μοναχό του. Ἀλλά δέν κάνει νά ἔλθῃ ἀπό τούς λαϊκούς καί ἀπό τούς ἱερεῖς. Πρέπει νά εἶναι σύμ-

φωνος και η Ίεραρχία και η Θεολογία. Γι' αυτό λοιπόν προσπαθούμε να έχουμε και θεολόγους μαζί, διά να έλθη αυτό τό μεγάλο γεγονός, του Παγκριστιανισμού. Και μαζί μέ αυτό τό μεγάλο γεγονός, θά έλθη μίαν ημέραν τό όνειρόν μας της Πανανθρωπότητας. Έγώ έξι-σα έπτά πολέμους. Και είδα πολλές καταστροφάς, πολύ αίμα, να χυθη. Και όλοι οι πόλεμοι είναι εμφύλιοι, αδελφικοί... Και η έλευσίς σας ένταυθα μου ένισχύει αυτήν την πίστιν, ότι η μεγάλη ημέρα και επιφανής του Κυρίου, η συνάντησις εις τό ίδιον άγιον Ποτήριον θά έλθη...».

3.

Ήν θέλαμε να αναλύσουμε λεπτομερώς τό κείμενο αυτό, θά χρειαζόταν πολύς χώρος. Θά μείνουμε γι' αυτό σε κάποιες βασικές έπισημάνσεις. Ή έρμηνεία του σχίσματος του 1054 δέν άντέχει ασφαλώς σε σοβαρά κριτική και δείχνει άγνοια ή παραποίηση της ιστορίας. Ήλλωστε, ό μακαριστός Πατριάρχης, όπως φαίνεται και στο κείμενο, δέν... συμπαθούσε πολύ τους θεολόγους, τά δέ δόγματα, όπως συχνά διεκήρυσε, μπορούσαν να τεθούν στο «θησαυροφυλάκιο» ή και τό «μουσεϊο». Άφήνω τον άχαρακτήριστο συναισθηματισμό του κειμένου στα άναφερόμενα στην συνάντηση μέ τον Πάπα. Διερωτώμαι, μάλιστα, γιατί οι περί τον Άθηναγόρα κύκλοι καταδικάζουν ένίστε τον όργανωσιακό ευσεβισμό... Άπό τά λόγια του Πατριάρχου γίνεται καταφανές, ότι υπήρξαν «συμφωνίες», για την κοινή περαιτέρω πορεία Κωνσταντινουπόλεως και Ρώμης. Οι συναισθηματισμοί, άλλωστε, άρκοϋσαν, για να καλύψουν τίς πρώτες στιγμές της συναντήσεως. Ής μήν άναπτύξη κανείς, έπίσης, τά περί της προσθήκης στο Σύμβολο (φιλιόκθε). Δέν είναι, λοιπόν, περίεργο, που και πρό της έναρξεώς του ό θεολογικός διάλογος ή διάλογος της πίστεως, υποτάσσεται άπό τον Πατριάρχη στον διάλογο της αγάπης, των καλών δηλαδή σχέσεων και των συναισθηματισμών. Σ' αυτή την μορφή «διαλόγου» ό Πατριάρχης θεμελιώνει και τό «κοινόν Ποτήριον», την μυστηριακή διακοινωνία, η όποία κατά την όμολογία του είχε γίνει πια κατάσταση τό 1971. Διερωτώμεθα, συνεπώς, γιατί έκπλησσομεθα για την μετάδοση των Άχράντων Μυστηρίων σε Παπικούς στη Ραβέννα πρόσφατα ή σε ναούς των Άθηνών, όπως άπεκάλυψαν τά γράμματα, που δημοσίευσε πρόσφατα η έφημερίδα «Όρθόδοξος Τύπος». Λέγεται, δέβαια, ότι στην Ραβέννα έγινε στους παρόντες Ρωμαιοκαθολικούς σχετική ύπόμνηση. Τό έρώτημα είναι, γιατί οι άνάλογες ύπομνήσεις ήμών των ταπεινών Ίερέων «έπιαναν» στην Γερμανία, ένω στην Ραβέννα δέν είχαν άποτελεσματικότητα! Ήλλος όμως είναι ό λόγος. Μετά την συμφωνία του Βalamand (1993), όλοι πιστεύουν στην Δύση ότι η ένωση είναι γεγονός και συνεπώς η μυστηριακή διακοινωνία (Interkommunio) άπόλυτα φυσική.

Έξ άλλου, ό Παναγιώτατος, κατά τά δημοσιευθέντα στον Τύπο (βλ. έφημερίδα «Η Καθημερινή» της 16.6.02), συνέδεσε τη χριστιανική ένότητα μέ την πρόοδο της Ευρωπαϊκής ένότητας: «Η συνύπαρξη μέσα στον ίδιο τον πολιτικό-οικονομικό χώρο –είπε– ευρωπαϊκών λαών, που άνήκουν και τίς δυό Έκκλησίες, θά συντελέση ασφαλώς στη μεγαλύτερη προσέγγισή τους και θά βοηθήση στην άποκατάσταση της ένότητας, που υπήρχε πριν άπό τό Σχίσμα». Τόσο άπλά! Οι κοσμικοί παράγοντες έπιστρατεύονται, για να έξαφανίσουν τίς έσωτερικές, καθαρά εκκλησιαστικές, προϋποθέσεις.

4.

Τό πνεϋμα και η «γραμμή» του Άθηναγόρου έχει εγκλωβίσει τους πάντες, που, και να τό θέλουν τώρα, δέν τολμούν να την παρακάμψουν ή να την τροποποιήσουν έστω, λόγω της έν τω μεταξύ προχωρημένης άμβλύνσεως των κριτηρίων μας και της σύμφωνα μέ τά πολιτικά πρότυπα σχετικοποιήσεως και ιδεολογικοποιήσεως της Πίστεως, που έχει καταντήσει (άπό μās) σύνολο θεωρητικών άληθειών έπιδεχομένων συμβιβασμούς και όχι ως η όριοθέτηση του γεγονότος της έν Χριστώ ύπάρξεως.

Ή «Παρακαταθήκη» στο Διαδίκτυο φιλοξενείται στον Διαδικτυακό Τόπο

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΟΓΟΣ

στη διεύθυνση

www.orthodoxnet.gr

Ἀπό τήν μικρή ἔστω ἐμπειρία, πού ἔχουμε στούς διαχριστιανικούς διαλόγους, γνωρίζουμε τήν ἐφαρμοζομένη ἀπό τούς Ἑτεροδόξους μέθοδο ἤδη ἐπί δεκαετίες: Καλλιέργεια προσωπικῶν σχέσεων καί κλίματος (κοσμικῆς) φιλίας μεταξύ τῶν θεολόγων, μέ ὅλα τά διαθέσιμα μέσα, ἀλλά καί ἡ παροχή οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων (ἀρκετοί μητροπολίτες μας θεωροῦν καύχηση νά ἀναγράφουν στά Ἱδρύματά τους τήν εὐγνωμοσύνη τους πρὸς τό Π.Σ.Ε. ἢ τό Βατικανό, γιά τήν προσφερθεῖσα οἰκονομική βοήθεια) γιά τήν ἀμβλυνση καί ἀποδυνάμωση κάθε διαθέσεως μαρτυρίας καί ὁμολογίας. Αὐτό γίνεται δεκαετίες τώρα. Πλήρης ἡ κατίσχυση τῶν κοσμικῶν καί πολιτικῶν πρακτικῶν.

Στό πνεῦμα αὐτό κινεῖται καί ἡ Ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, χρησιμοποιεῖται δέ καί ἐδῶ ἡ ἴδια πρόφαση: Διάλογο κάνουμε, ἰσχυρίζονται, δέν ἀλλάζουμε τήν πίστη μας! Καί ναι μέν ὁ διάλογος ὡς «ἀγαπητική ἔξοδος» πρὸς τόν ἄλλο (ὅπως λέγουν στή γλῶσσα τους οἱ οἰκουμενισταί) εἶναι εὐλογημένος. Ἐδῶ ὅμως ἀπό ἐτῶν ὁ διάλογος νοεῖται ὡς «ἀμοιβαία ἀναγνώριση» καί ὄχι συνάντηση στήν Ἀλήθεια, τόν ἕνα Χριστό δηλαδή, ὅπως παραδίδεται στόν λόγο καί τήν πολιτεία τῶν Ἁγίων μας. Αὐτό ὅμως συνιστᾷ «οὐνιτισμόν». Ἡ οὐνιτίζουσα δέ αὐτή στάση εἶναι διευκολυντική στίς συμπεριφορές μας, διότι ἡ παραδοχή τοῦ μή Χριστιανισμοῦ ὡς Χριστιανισμοῦ (καί τοῦ Παπισμοῦ λ.χ. ὡς Ἐκκλησίας) γίνεται μέ τό πρόσχημα καί τήν ψευδαίσθηση, ἐκ μέρους μας, τῆς συνεχείας τῆς παραδόσεώς μας, ἀφοῦ τυπικά καί ἐξωτερικά δέν ἀρνοῦμεθα τήν πίστη καί παράδοσή μας. Τό πρόβλημα ὅμως εἶναι, ἂν μέ τήν ἀναγνώριση τῆς χριστιανικότητος καί ὀρθοδοξίας τῆς ὁποιασδήποτε πλάνης σώζεται καί ἡ δική μας Ἀλήθεια. «Τίς κοινωνία φωτί πρὸς σκότος;» (Β΄ Κορ. 6, 14).

Προβάλλεται μάλιστα ὡς δικαιολογία γι' αὐτή τήν συμπεριφορά (μας) ἡ ἀγωνία, γιά τήν διάσωση τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν Εὐρώπη, ἀφοῦ ἡ ἀντιχριστιανική πολιτική τῶν ἰσχυόντων στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση αὐξάνει ἐπικίνδυνα καί ἀπειλητικά, στό δέ σχεδιαζόμενο εὐρωπαϊκό Σύνταγμα οὐδεμία ἀναφορά γίνεται στήν χριστιανική κληρονομία τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Καί ὡς ἐδῶ τό πρᾶγμα ἔχει καλῶς. Τό ἐρώτημα ὅμως εἶναι: συμμαχοῦντες μέ τόν Παπισμό καί στηρίζοντάς τον ὡς Ἐκκλησία, ποιό Χριστιανισμό σώζουμε;

Θυσιάζουμε τήν Ὁρθοδοξία, γιά νά σώσουμε τόν Παπισμό; Μή γένοιτο! Τί νά τόν κάμη αὐτόν τόν «Χριστιανισμό» ἡ Εὐρώπη; Ὁλη ἡ ἱστορική (ἰδεολογική, κοινωνική καί πολιτική) κακοδαιμονία τῆς Εὐρώπης (καί ὄχι μόνο!) δέν ριζώνει στήν διαστροφή, πού ὑπέστη ὁ Χριστιανισμός, μέ τήν ἀνάπτυξη καί ἐδραίωση τοῦ παπικοῦ οἰκοδομήματος; Ἄν δέν «πεθάνη» ὁ Παπισμός, μέ τήν ἐν Χριστῷ μετάνοιά του καί τήν ἐπιστροφή του στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἂν δέν γίνη δηλαδή ὁ Παπισμός Ἐκκλησία, θά προσφέρει νοθευμένο Χριστιανισμό στήν Εὐρώπη καί στόν κόσμο. Ἀντί νά κηρύσσουμε στήν πνευματικά ἡμιθανῆ Εὐρώπη τήν Ὁρθοδοξία τῶν Πατέρων μας, καταντοῦμε θλιβερά δεκανίκια τοῦ Παπισμοῦ καί τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ, ἐπαναλαμβάνοντας τό ἔγκλημα, πού διέπραξαν οἱ «βυζαντινοί» Πατέρες μας τό 1438. Καί τότε μᾶς εἶχαν καλέσει οἱ ἀντιπαπικοί ρωμαιοκαθολικοί στή Σύνοδο τῆς Βασιλείας (1431-1437/38), ἀγωνιζόμενοι νά ἀποτινάξουν τόν καταθλιπτικό παπικό ζυγό. Ἐμεῖς προτιμήσαμε ὅμως νά ἀποδεχθοῦμε τήν πρόσκληση τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ' (1431-1447), πού μέ τήν σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας προσπαθοῦσε νά σώση τήν ἔξουσία του. Καί ἐμεῖς ταχθήκαμε στό πλευρό τοῦ Πάπα καί στηρίξαμε τόν Παπισμό καί ἀλλοίμονο, ἂν δέν μᾶς ἔσωζαν ἀπό τήν βέβαιη ἐκφράγχευσή μας ὁ ἅγιος Μάρκος καί οἱ «ξεροκέφαλοι» μοναχοί καί κληρικοί τοῦ «Βυζαντίου». Ἀντί, λοιπόν, νά προβάλλουμε στήν Εὐρώπη τήν Ὁρθοδοξία τῶν Ἁγίων μας, ἐνισχύουμε μέ τήν στάση μας τόν καταρρέοντα στή συνείδηση τῶν Εὐρωπαίων Παπισμό, ἀναγνωρίζοντάς τον ὡς Χριστιανισμό καί Ἐκκλησία. Ἡ βαδυλώνια αἰχμαλωσία, στήν ὁποία μας ὠδήγησε ἡ γραμμὴ Ἀθηναγόρου, εἶναι, φαίνεται, ἀνυπέροκλητη.

5.

Ὅ,τι ὅμως συμβαίνει στό χῶρο τοῦ διαχριστιανικοῦ διαλόγου, ἰσχύει καί γιά τήν διαθρησκευτική πολιτική μας. Καί ἐδῶ ἡ «γραμμὴ» εἶναι δεδομένη ἀπό μακροῦ καί καθοριστική. Στήν παραπάνω ὀμιλία του πρὸς τούς ὀρθοδόξους Ἱερεῖς τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἐξέφρασε τήν πεποίθησή του, ὅτι «μέ τήν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν βαδίζουμε καί πρὸς μίαν πανανθρώπινητητα». Σαφέστερα διατυπώθηκε αὐτό τό 1972 (ἐφημερίδα «Τό Βῆμα», 22.8.1972) ἀπό

τόν πρ. Ἀμερικής κ. Ἰάκωβο, διατελέσαντα καί συμπρόεδρο τοῦ Π.Σ.Ε.: «... Τό Π.Σ.Ε. προχωρεῖ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ του διὰ τοῦ συγκερασμοῦ πολιτισμοῦ, θρησκευτῶν καί λαῶν». Σέ συνέντευξή του δέ στό περιοδικό «NEMESIS» (Νοέμβριος 1999) ἐκφράζει στήν δημοσιογράφο κ. Μ. Πίνη τήν ἀπογοήτευσή του, διότι ὁ σκοπός αὐτός τοῦ Π.Σ.Ε. βραδύνει νά ἐπιτευχθῆ. Ὁ σκοπός τῆς ὑπάρξεως τοῦ Π.Σ.Ε. δέν ἦταν ἄλλος, τελικά, ἀπό τήν νεοποικική Πανθρησκεία, κάτι, πού ἀπεσαφηνίσθη πλέον μέ πληρότητα στήν ἐποχή μας. Ἐρωτοῦμε τοὺς ὑψηλότες ἀγαπολόγους καί λυρικούς ὠραιολόγους (κατά παπα-Γιάννη Ρωμανίδη) συναδέλφους: Εἶναι αὐτό «ἐξοδος ἀγάπης» πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ (αὐτο)ὑποδούλωση τῆς Ὁρθοδοξίας στήν πολυπρόσωπη καί πολυώνυμη πλάνη; Βέβαια δέν εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία τῶν Πατέρων ἡμῶν πού ὑποδουλῶνεται, ἀλλά ἡ ἤδη ὑπόδουλη στά πάθη μας (συμφέροντα κ.λπ.) κακοδοξία μας, πού ὑποκρίνεται τὴν Ὁρθοδοξία.

Ἄλλά καί ἐδῶ ἀκολουθοῦμε πιστά τὴν «γραμμὴ» τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου, πού

ἀκολουθοῦσε πιστά καί ὁ Ἀθηναγόρας. Ἡ Σύνοδος αὐτὴ διεκήρυξε, ὅτι οἱ τρεῖς μεγάλες μονοθεϊστικές θρησκείες (θρησκεύματα) πιστεύουν στὸν ἴδιο Θεό, γιὰ νά διευκολυνθῆ ἔτσι ὁ διάλογος καί ἡ πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα καί στὸν διαθρησκευτικό χῶρο. Θά μοῦ συγχωρηθῆ νά ἐπαναλάβω κάτι, πού ἔχω καί σέ ἄλλη περίπτωση ἀναφέρει. Ὅταν τό 1969 πῆγα στήν (τότε Δυτικὴ) Γερμανία καί μάλιστα στήν Βόννη, βρέθηκα σέ ἓνα περιβάλλον, στό ὁποῖο κυριαρχοῦσαν οἱ ἀποφάσεις καί θέσεις τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου. Ὁ προτεσταντικός κόσμος (μέ λουθηρανούς συγχρωτιζόμενους), παρὰ τὴν ὅποια ἀντίθεση μέ τὸν Παπισμό, συμμεριζόταν αὐτό τό ἀνοιγμα πρὸς τὰ μεγάλα θρησκεύματα, διότι αὐτό προωθοῦσε ἢ ὑποφώσκουσα ἤδη πανθρησκευτικὴ κίνηση. Σέ ἓνα σεμινάριο Πατρολογίας (τό περιβάλλον ἦταν λουθηρανικό) προσέκυψε ἡ συζήτηση περὶ τῆς πίστεως τῶν διαφόρων θρησκευτῶν (θρησκευμάτων) στὸν ἴδιο Θεό. Τότε, συνειδητοποιώντας τὴν ἐλληνικότητά μου, ἔκαμα χροῖση τῆς σωκρατικῆς μεθόδου, «Πόσοι ἦλιοι ὑπάρχουν στὸν κόσμος μας;» –ρῶτησα. Μέ συγκαταβατι-

Ὁ πνευματικός ἰατρός τῆς ψυχῆς

Ο ἄνθρωποι σήμερα εἶναι κουρασμένοι, ζαλισμένοι καί σκοτισμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καί τὸν ἐγωισμό. Γι' αὐτὸ ὑπάρχει ἀνάγκη, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχή, ἀπὸ καλοῦς καί ἔμπειρους πνευματικούς, πού θά πλησιάζουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπλά καί μέ πραγματικὴ ἀγάπη καί θά τοὺς ὀδηγοῦν μέ διάκριση, γιὰ νά εἰρηνεύουν. Χωρὶς καλοῦς πνευματικούς ἀδειάζουν οἱ ἐκκλησίες καί γεμίζουν τὰ ψυχιατρεῖα, οἱ φυλακὲς καί τὰ νοσοκομεῖα. Πρέπει νά συναισθανθοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ταλαιπωροῦνται, γιὰ εἶναι μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, νά μετανοήσουν καί νά ἐξομολογηθοῦν ταπεινά τίς ἁμαρτίες τους.

Ἡ ἐργασία τοῦ πνευματικοῦ εἶναι ἐσωτερικὴ θεραπεία. Δέν ὑπάρχει ἀνώτερος γιαντρός ἀπὸ τὸν ἔμπειρο πνευματικό, πού ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη μέ τὴν ἀγιότητά του, πετάει ἀπὸ τὰ εὐαίσθητα πλάσματα τοῦ Θεοῦ τοὺς λογισμούς πού φέρνει τό ταγκαλάκι καί θεραπεύει ψυχές καί σώματα δίχως φάρμακα, μέ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πνευματικός, ὅταν ἔχει θεῖο φωτισμό, πνεῦμα Θεοῦ, καταλαβαίνει καί διακρίνει καταστάσεις, καί μπορεῖ νά δίνει σωστὲς κατευθύνσεις στίς ψυχές. Καλὰ εἶναι νά μὴν ἔχη πολλές ἀπασχολήσεις, γιὰ νά μπορῆ νά διαθέτῃ τὸν ἀπαιτούμενο χρόνο γιὰ τὴν κάθε ψυχὴ καί νά κάνῃ σωστά τὴν δουλειά του. Διαφορετικά, παθαίνει ὅ,τι καί ἓνας καλὸς χειρουργὸς πού, ὅταν κάθε μέρα ἔχει νά κάνῃ πολλές ἐγχειρήσεις, κουράζεται καί εἶναι φυσικό νά μὴν ἀποδίδει ὅσο μπορεῖ.

Γέροντος Παΐσιου Ἀγιορείτου,

Λόγοι, Τόμος Γ' Πνευματικός ἀγώνας, σελ. 271

Ἔκδ. Ἱεροῦ Ἱουχαστηρίου «Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος»,
Σουρωτὴ Θεσσαλονίκης 2001

κό χαμόγελο μου ἀπήντησαν: «Φυσικά ένας». «Όχι, συνέχισα. Διότι, πῶς εἶναι δυνατόν τόν ἴδιο ἥλιο νά μπορῶ νά τόν ἀτενίζω κατάματα ἐδῶ στήν Γερμανία, ἐνῶ στήν Ἑλλάδα, ἄν τόν κυττάξω, τυφλώνομαι;» Καί κατέληξα: «Ένας εἶναι ὁ ἥλιος, ἀλλά διαφέρει ἀπό τόν τρόπο καί τίς συνθηῆκες θεωρήσεώς του. Τό ἴδιο εἶναι καί ὁ Θεός. Εἶναι ένας, ἀλλά κάθε θρησκεία, ὅπως καί κάθε χριστιανική ομάδα, τόν βλέπει μέ τόν δικό της τρόπο. Ὅποτε, ἀπό τόν τρόπο θεωρήσεως τοῦ Θεοῦ (αὐτό λέγεται θεολογία) προκύπτει σέ κάθε περίπτωση ἄλλος Θεός γιά τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο. Ὁρθοδοξία ἀγιοπατερική εἶναι ἡ σύμπτωση τῆς περὶ Θεοῦ γνώσεώς μας μέ τήν αὐτοαποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στήν ἱστορία. Ἡ ἀντικειμενική «πίστις», ἡ αὐτοαποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς Ἁγίοις του («πιστευομένη πίστις») πρέπει νά συμπίπτει μέ τήν δική μας θεώρηση καί ἀποδοχή τοῦ Θεοῦ («πιστεύουσα πίστις»). Σ' αὐτό κυρίως διαφέρει ἡ Ὁρθοδοξία ἀπό τήν αἵρεση καί πλάνη.

6.

Τό 1986 στήν Ἀσσίζη τῆς Ἰταλίας ἄρχισαν ἐπίσημα οἱ διαθρησκειακές συναντήσεις καί συμπροσευχές. Δέν εἶναι, συνεπῶς, ἐπιστημονικά θρησκευολογικά συνέδρια, ἀλλά συνάξεις ὁμολογίας τῆς ἐνότητος, μέ βάση τόν ἕνα Θεό, πού λαμβάνουν χώρα περὶ τόν Πάπα, ὡς κέντρο αὐτῆς τῆς ἐνότητος καί ἡγέτη πνευματικό, στήν πράξη, ὅλου τοῦ κόσμου. Γι' αὐτό ὠνομάσθηκε στήν Δύση ὁ Πάπας «πλανητάρχης Νο 2». Πρέπει νά δηλωθῆ, ὅτι ἐπί κεφαλῆς τῆς πατριαρχικῆς μας ἀντιπροσωπείας τό 1986 ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας (σήμερα) κ. Μεθόδιος (Φούγιας), στή δέ «Ἀσσίζη Β'» τό 1994 ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος (Γιαννουλάτος). Νέα Παν(δια)θρησκειακή συνάντηση ὑπό τόν Πάπα

ἔγινε ἐφέτος (2002), πάλι στήν Ἀσσίζη, μέ τή συμμετοχή 250 προσώπων, ἐκπροσωπούντων 12 θρησκείματα. Δέν ἔλειψαν, φυσικά, οἱ Ὁρθόδοξοι ὑπό τόν ἴδιο τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη.

Ὅπως ὀρθά ἔχει παρατηρηθῆ, «οἱ διαθρησκειακοί διάλογοι μοιάζει νά ἀνταποκρίνονται πλήρως στήν ἐκδοχή καί στήν πρακτική, μέ τήν ὁποία διαλέγονται σήμερα οἱ συνδικαλιστές, οἱ πολιτικοί, οἱ ἰδεολογίες». (Χρ. Γιανναράς). Μετά δέ τήν 11η Σεπτεμβρίου 2001 καί ὅ,τι αὐτή ἡ ἡμερομηνία σημαίνει γιά τόν κόσμο μας, φάνηκε καθαρά πλέον, ὅτι οἱ διάλογοι αὐτοί γίνονται «κατ' ἐπιταγήν» καί μάλιστα, γιά τήν ὑπεράσπιση καί προπαγάνδισή τῆς ἐπίσημης καί νόμιμης τρομοκρατίας, ἐναντι τῆς ἀνεπίσημης καί «ρέμπελης». Ἔτσι, ἡ ἐποχή μας γελοιοποιεῖ καί τούς θρησκευτικούς διαλόγους, πού συνεργάζονται γιά τήν ἀστυνόμευση τοῦ κόσμου κατά τά συμφέροντα καί διαθέσεις τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς. Καί μεῖς, ὑπακούοντας στίς ὁδηγίες καί στή «γραμμή», συμμετέχουμε καί μεταβάλλουμε τήν Ὁρθοδοξία σέ ὄργανο καί οὐραγό. Φιμώνουμε, ἔτσι, ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τήν Ὁρθοδοξία, πού ἀντί νά εἶναι «κρίση» καί «ἐλεγχος» τῆς ἀνομίας, μεταβάλλεται στά πρόσωπά μας σέ ὑποστηρικτή καί συντηρητή της. Καί ἐδῶ ὑπάρχει, φυσικά, εὐκόλη δικαιολογία: Γιά νά μή χαρακτηρισθοῦμε ἀντιδραστικοί καί γιά νά ἐνισχυθῆ τό εὐρωπαϊκό (καί νεοταξικό) πρόσωπό μας! Ἡ ἀναζήτηση λοιπόν τῆς ἀνεξιθρησκείας, ὅπου ἔχει ἀτονίσει ἡ χαθῆ, ὡς «οὐσιαστικοῦ συστατικοῦ τῶν μονοθεϊστικῶν πιστεύω» (Ἄ.Δ. Παπαγιαννίδης στό «Βῆμα» τῆς 9.6.02) θά ἦταν εὐλογημένη, ἄν δέν ἐπρόκειτο γιά συναντήσεις «κατ' ἐπιταγήν». Ἡ ἐτοιμαζόμενη ἀλλά ἀναβληθεῖσα καί στήν Ἀθήνα διαθρησκειακή συνάντηση (προηγῆθηκε ἄλλη στήν Κύπρο)

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Ἐπειδή πολλοί ἐκ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μᾶς ρωτοῦν πῶς μποροῦν νά βοηθήσουν καί οικονομικά τήν προσπάθειά μας, τούς πληροφοροῦμε ὅτι γιά τόν σκοπό αὐτόν ἀνοίξαμε τούς ἐξῆς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς, ὅπου καί μποροῦν νά καταθέσουν ὅ,τι προαιρεῖται ἡ ἀγάπη τους: Ἐθνική Τράπεζα: **421/614374-15** καί Alpha Τράπεζα Πίστεως: **815-002101-039454**.

Ἐπίσης, ὅσοι θέλουν, μποροῦν μέσῳ ΕΛ.ΤΑ. νά μᾶς ἐνισχύσουν οικονομικά μέ τήν ἐνθετη ταχυπληρωμή, ἡ ὁποία ἔχει πολύ χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος ἀπ' ὅ,τι ἡ συνηθισμένη ταχυπληρωμή.

Ἐπενθυμίζουμε ὅτι το περιοδικό ἀποστέλλεται δωρεάν. Γίνονται, ὁμως, μέ εὐγνωμοσύνη δεκτές οἱ ὁποῖες προαιρετικές εισφορές, μιά καί τό περιοδικό δέν ἔχει ἄλλους πόρους.

θά αποδείξει κατά πόσον πρόκειται για «κατάθεση της μαρτυρίας μας» και ὀρθόδοξη πρόταση ὡς τήν μόνη λύση στά δεινά τοῦ κόσμου και ὄχι για ἰσοπέδωση τῆς Ὁρθοδοξίας στήν πανθηρησκιακή, και γι' αὐτό συγκρητιστική, πολτοποίηση. Ἦδη ὁ Προϊστάμενος τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας μας στίς Βρυξέλλες διεκήρυξε ὅτι ἡ προσπάθειά μας εἶναι: «νά προετοιμάσουμε τόν κόσμο, νά τόν διαπαιδαγωγήσουμε, γιά νά μήν ἀντιδράση (δηλαδή, γι' αὐτούς τοὺς διαλόγους), νά σχηματίσουμε (δηλαδή νά χειραγωγήσουμε –Γ.Δ.Μ.) τή συνείδηση τοῦ κόσμου». Ἄρα και ἐδῶ ἀκολουθεῖται κάποια «γραμμή», τήν ὁποία ὁμως ποιός καθορίζει; Καί ὁμως δέν γίνεται δεκτή ἡ προειδοποίηση μίας πλειάδος Κληρικῶν, Ἡγουμένων, Πνευματικῶν Πατέρων και γνωστῶν ὀρθοδόξων Θεολόγων, πού ἐξετέθη στό ὑποβληθέν στόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο «Ἐπίτομη περί Οἰκουμενισμοῦ» και ὅπου διαβάζουμε:

«Ὁ διαθηρησκιακός Οἰκουμενισμός καλπάζει. Δέν μένει εἰς τά ὅρια ἑνός φιλοσοφικοῦ ἢ κοινωνικοῦ διαλόγου (σημ. γράφοντος: ἄρα δέν ἀπορρίπτεται ὁ διάλογος ὡς «ἀγαπητική ἔξοδος» κ.λπ.). Προχωρεῖ εἰς θεολογικόν ἐπίπεδον, και προσπαθεῖ νά εὔρη κοινά σημεία πίστεως μεταξύ ὀρθοδόξων και ἑτεροδόξων. Δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τάς βασικάς διαφοράς. Διακηρύσσει ὅτι και εἰς τάς λοιπὰς θρησκείας και μάλιστα τάς μονοθεϊστικάς, ὑπάρχει σωτηρία. Οὕτως ἀνατρέπει τήν θεμελιώδη χριστιανικήν πίστιν, ὅτι “οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἢ σωτηρία”... Ὁ διαθηρησκιακός συγκρητισμός σχετικοποιεῖ τήν εὐαγγελικήν ἀλήθειαν. Προχωρεῖ ἀκόμη οὔτος και εἰς τό λατρευτικόν ἐπίπεδον. Ὁρθόδοξοι Ἱεράρχαι ἢ και Πρωθιεράρχαι συμμετέχουν εἰς πανθηρησκιακάς ἐκδηλώσεις ὡς τῆς Ἀσσίζης ἢ εἰς κοινὰς συμπροσευχάς και δοξολογίας μεθ' ἑτεροδόξων και ἑτεροθρήσκων, και δὴ Ἰουδαίων και Μουσουλμάνων. Διερωτᾶται τις, ποῖον Θεόν δοξολογοῦν;... Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἐκήρυττον εἰς τάς Συναγωγάς, ἀλλά Ἰησοῦν Χριστόν και τοῦτον Ἐσταυρωμένον, διό και ἠκολούθουν διωγμοί, φυλακίσεις, βασανιστήρια και θάνατοι...».

Ἐμεῖς, ἀντίθετα, ἰσοπεδώνοντας τόν Χριστόν στήν πράξη μέ τις ὅποιες θεότητες, τιμώμεθα και ἐπαινούμεθα, ἀπολαμβάνοντες διακρίσεις και βραβεῖα. Καί μόνο αὐτό δείχνει, ὅτι «κάτι δέν πάει καλά» μέ μᾶς. Ὁ κόσμος «τό ἴδιον φιλεῖ» (παράβ. Ἰωάνν. 15, 19) και ταυτιζόμεθα μέ τις δυνάμεις τοῦ κόσμου, ὅταν

ἀγαπῶμεν «τήν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μάλλον ἢπερ τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάνν. 12, 43).

Στούς διαθηρησκιακοὺς διαλόγους συναντᾶμε τήν ἴδια σπουδή, τήν ἴδια νοοτροπία και τις ἴδιες μεθόδους, πού παρατηροῦνται και στήν διεξαγωγήν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων. Διότι πρόκειται τελικά, γιά τήν ἴδια στοχοθεσία. Ἡ ἀλληλοπεριχώρηση τῶν δύο αὐτῶν μορφῶν ἑνός και τοῦ αὐτοῦ στήν οὐσία διαλόγου, φάνηκε ἤδη στήν Καμπέερα τῆς Αὐστραλίας (Ζ' Γ. Συνέλευση Π.Σ.Ε.), ὅπου οἱ Χριστιανοί κάλεσαν σέ συμπροσευχές ἀκόμη και εἰδωλολάτρεις. Δέν πρόκειται προφανῶς γιά ἀνεξιθρησκεία και «ἀγαπητική ἔξοδος κ.λπ.», ἀλλά γιά σχετικοποίηση τῆς πίστεως, ὅπως συνάγεται ἀπό τή δήλωση τοῦ ὑπευθύνου αὐτῶν τῶν διαλόγων, Σεβ. Μητροπολίτου Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνοῦ: «Ἡ προσέγγιση αὐτή, γράφει, κάνει ξαφνικά νά ἀποκτήσουμε συνείδηση τοῦ γεγονότος, ὅτι κατά βάθος, μία Ἐκκλησία ἢ ἕνα τέμενος... ἀποβλέπουν στήν ἴδια πνευματική καταξίωση τοῦ ἀνθρώπου». Δέν εἶναι αὐτό αὐτόματη διαγραφή τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας και τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Ἄν ὑπάρχει «και ἐν ἄλλῳ τινί» δυνατότητα σωτηρίας, δηλαδή θεώσεως, τότε διατί ἢ ἐν Χριστῷ ἀποκάλυψη, ἀσάρκως στήν Π. Διαθήκη, ἐνσάρκως στήν Κ. Διαθήκη; Διατί ἢ Σάρκωση, ἢ Πεντηκοστή, ἢ Ἐκκλησία, ὡς σῶμα Χριστοῦ και κοινωνία Ἁγίων; Οἱ πράξεις μας συνιστοῦν ἀπόρριψη τοῦ Χριστιανισμοῦ, παρά τήν παραπλανητική ὠραιολογία μας, πού κανένα δέν μπορεῖ πιά νά ἀπατήση.

7.

Ἐπειδή δέ ὁ λόγος εἶναι πάντα γιά «γραμμή», μή λησμονοῦμε, ὅτι τό 1970 στή Γενεύη, ὅπου τό «μαντεῖον» κάθε ἀντιχριστιανικῆς ἀντορθόδοξης διαπλοκῆς, στή δεύτερη διάσκεψη τοῦ ἀμερικανικοῦ Ἰδρύματος μέ τόν τίτλο «Ναός τῆς Κατανόησης, INC», δηλαδή ἑνός «Συνδέσμου τῶν Ἠνωμένων Θρησκειῶν», ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Π.Σ.Ε. Eugene Blake κάλεσε τοὺς ἡγέτες ὄλων τῶν θρησκειῶν (2 Ἀπριλίου) και ἔλαβε χώρα μία ὑπερομολογιακή λειτουργία και προσευχή στόν καθεδρικό ναό τοῦ Ἁγίου Πέτρου, κατά τήν ὁποία ὁ καθένας προσευχήθηκε στή δική του γλῶσσα και σύμφωνα μέ τό τυπικό τῆς θρησκείας του. Ἡ παρότρυνση δέ, ἦταν νά συνυπάρξουν ἔτσι στή λατρεία τοῦ ἴδιου Θεοῦ. Πρόκειται ὁμως, γιά πιστή ἐφαρμογή τῆς μα-

σониκῆς μεθόδου τῆς ὑπερβάσεως κάθε ἰδεολογίας καὶ πίστεως, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐνόητα, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου. Κατὰ τὸ ὑπάρχον διαφημιστικὸ ὕλικὸ τῶν συνάξεων αὐτῶν ἦσαν παρόντες καὶ ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι, ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανὸς τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σχολάζων σήμερα ἐν Αἰγίῳ, εἶναι μέλος τῆς «Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ».

Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ ἔχουν ἀπαντηθῆ στό ἱερό Εὐαγγέλιον, πού διαψεύδει τίς προφάσεις μας. Ὅταν οἱ οἰκουμενιστές μᾶς ἀπορρίπτουν ὡς φανατικούς καὶ φονταμενταλιστές, συναπορρίπτουν καὶ τοὺς Ἁγίους μας, τῶν ὁποίων τὴν στάση ταπεινῶς μιμούμεθα. Ἄλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον, ὁ Ὅποιος, μὴ θέλοντας νὰ συνάξῃ ὀπαδούς, θυσιάζοντας τὴν Ἀλήθεια, ὅταν ὁ λόγος Του ἐθεωρήθη «σκληρός» καὶ πολλοὶ τὸν ἐγκατέλειψαν, ἐστράφη καὶ στοὺς ἔντρομους «δώδεκα» καὶ τοὺς ρώτησε: «Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν»; (Ἰωάνν. 6, 48 ἐπ.). Αὐτὴ εἶναι ἡ δική μας «γραμμὴ», ἀγαπητοὶ ἀγαπολόγοι καὶ ὠραιολόγοι καὶ ὄχι ἡ «γραμμὴ» τῶν συνθηκολογούντων μὲ τοὺς ἄρχοντες τοῦ κόσμου τούτου καὶ μὴ γνησίων Ποιμένων μας.

8.

Πρέπει ὅμως νὰ θεωρηθῆ βέβαιο ὅτι ἡ ἀθέτηση τῆς «γραμμῆς» τῶν Ἱγερῶν μας ἀπὸ τὸ ὀρθόδοξο λῆμμα, τὸ «μικρὸν ποίμνιον» (Λουκ. 12, 32) δηλαδή, δὲν πρόκειται νὰ γίνεταί γιὰ πολὺ χρόνον ἀνεκτὴ ἀπὸ τίς δυνάμεις τοῦ Κόσμου, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας (πρβλ. Πράξ. 20, 29 ἐπ.). Ἡ θεωρία τῆς Προπαγάνδας διδάσκει, ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη σ' αὐτὲς τίς περιπτώσεις μέθοδος εἶναι στήν ἀρχὴ ἡ γελοιοποίηση τῶν ἀντιφρονούντων (ἤδη ὅλους ἐμᾶς «γραφικούς» μᾶς ἀποκαλοῦν) καὶ ἡ ἠθικὴ μείωση καὶ ὁ εὐτελισμὸς τους, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ κατόπιν, ἂν ἀποφασισθῆ, ἡ φυσικὴ ἐκμηδένιση. Ἡδὴ δὲ στοιχειοθετοῦνται οἱ ἀρχές τοῦ κατηγορητηρίου ἐναντίον τῶν ἀντιδραστικῶν. Πολὺ πρόσφατα τὸ Ἀμερικανικὸ Κογκρέσσο ἀπαγόρευσε κάθε χαρακτηρισμὸ τῶν ἄλλων ἰδεολογιῶν καὶ κυρίως τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων, ὡς αἰρετικῶν κ.τ.ὃ. Κάπως ἀπαλότερα σήμερα (μέσω τοῦ Τύπου καὶ τῆς φιλολογικῆς κριτικῆς) ἐπικρίνεται ὁ Ὄρθόδοξος, πού θὰ τολμήσῃ βάσει τῆς πίστεώς του νὰ χαρακτηρίσῃ τοὺς ὁποιοσδήποτε «ἄλλους», μὲ βάση τὸ ὑπονοούμενον καὶ μὴ κρυ-

πτόμενον ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες συνιστοῦν ὁδὸ θεογνωσίας μὲ διαφορετικὸ τρόπο. Αὐτὰ ἔχουν διακηρύξει γνωστοὶ ἐκκλησιαστικοὶ Ἱεγέτες.

Δὲν εἶναι εὐρύτερα γνωστὸ ἀσφαλῶς, ὅτι πρὶν ἀπὸ καιρὸ οἱ συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου τῶν Θρησκευτικῶν τῆς Α' Λυκείου (Χ. Γκότσης, π.Γ. Μεταλληνὸς καὶ Γ. Φίλιας) λάδαμε «ἐξώδικο» ἀπὸ τοὺς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» καὶ τοὺς «Σαηεντολόγους», γιὰ τὰ σχετικὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου, πού βλέπουν τοὺς χώρους αὐτοὺς μέσα ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη προοπτικὴ, φυσικά. Ἡ ἐξώδικος ἐστάλη στό Ἰπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ τὸ Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτοῦτο. Βέβαια, ἀπαντήσαμε, ἀλλὰ τὴν ἐξέλιξη τὴν ἀγνοοῦμε. Εἶναι ὅμως περισσότερο γνωστὴ ἡ περιπέτεια τοῦ κεφαλαίου τοῦ βιβλίου περὶ τῆς Μασονίας. Ἐπειδὴ δὲ ἔλαχε στὸν ὑπογραφόμενον ὁ κλῆρος τῆς συγγραφῆς του, ἔζησα μὲ κάθε λεπτομέρεια κινήσεις καὶ μεθόδους, ἀλλὰ καὶ πιέσεις, πού ἀσκήθηκαν, γιὰ τὴν ἀπάλειψη τοῦ κεφαλαίου, ὥστε νὰ τὸ ἀνασυνθέσω τρεῖς φορές καὶ στό τέλος νὰ προτείνω νὰ ἐκτεθῆ πρῶτα ἡ αὐτομαρτυρία τοῦ Μασονισμοῦ καὶ παράλληλα ἡ ὀρθόδοξη θεώρησή του. Τὸ κωμικοτραγικὸ δὲ εἶναι, ὅτι τὰ κεφάλαια αὐτὰ μᾶς δόθηκαν ἀπὸ τὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα τοῦ Ἰπουργεῖου (Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτοῦτο), τὸ ὁποῖο (Ἄναλυτικὸ Πρόγραμμα) καθόριζε καὶ τίς γραμμὲς πού ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουμε. Ὅποτε τὸ ἐρώτημα εἶναι: Ποιοὶ ἐξουσιάζουν τελικὰ αὐτὸν τὸν τόπο; Βέβαια ἐμεῖς τὸ γνωρίζουμε πλέον μὲ μεγάλη ἀκρίβεια, ἀπὸ τὴν στάση ὅμως τοῦ Ἰπουργεῖου θὰ διευκρινισθῆ, ἂν ἀντέχουμε ὡς Ἔθνος ἀκόμη στίς ἀσκούμενες πιέσεις.

Μὲ τὸν μετασχηματισμὸ μας (ἐκούσια καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ) σὲ «νομαρχία» (ὄχι «ἐπαρχία») τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἡ τελευταία ὡς ἐντολοδόχος καὶ «ὑποδιεύθυνση» τῆς Νέας Τάξεως καὶ τῆς Ἱγείας της, ὅλο καὶ περισσότερο ἐπιδεικτικά καὶ ἀπροκάλυπτα ἐμφανίζεται νὰ προσδιορίζῃ μέσω διαφόρων διαύλων τὴ ζωὴ καὶ τίς συμπεριφορές μας, μεταγγίζοντας γι' αὐτὸ μὲ χίλια μέσα τίς δικές της νοοτροπίες. Πρόσφατα τὸ Τμῆμα μας (Θεολογίας) ἔλαβε ἕνα ἔγγραφο (κατ' ἀκρίβεια, ἀνυπόγραφο!), προερχόμενον ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Πανεπιστημίου γιὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ προγράμματα, πού ἐνῶ μᾶς ἐπαινεῖ, γιὰ τὴν ἐπιτυχεῖ ἀνταπόκρισή μας σὲ ἕνα προταθέν σὲ μᾶς πρό-

γραμμα μέ τόν τίτλο «Ὁρθοδοξία καί Παγκοσμιοποίηση», ἐν τούτοις τό Πρόγραμμά μας κρίθηκε «ἀνεπαρκές», διότι μεταξύ ἄλλων «διαπιστώθηκε ὅτι τό πρόγραμμα ἐν γένει εἶναι ὁμολογιακῆς καί ἐν πολλοῖς ἐφηρμοσμένης φύσεως, χωρίς νά ἐντάσσεται στό εὐρύτερο πρόγραμμα τῆς σπουδῆς τῶν θρησκευτικῶν φαινομένων καί τῆς Θρησκείας ὡς πανανθρωπίνου φαινομένου καί πραγματικότητας». Καί αὐτό, μολοντί ἡ Θρησκευολογική προοπτική δέν ἀπουσιάζει στό Πρόγραμμά μας (διδάσκει εἰδικός καθηγητής). Ἀλλά ὁ σκοπός εἶναι νά προβληθῆ ὁ «ὁμολογιακός» χαρακτήρας τοῦ Τμήματός μας καί γενικότερα τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν. Αὐτό σημαίνει, ὅτι σέ λίγα χρόνια οἱ Θεολογικές μας Σχολές θά μεταβληθοῦν (ἂν ἐπιδιώσουν στό Πανεπιστήμιο) σέ θρησκευολογικές καί γι' αὐτό γίνεται προσπάθεια (καί ἐνδοεκκλησιαστικά) νά περιέλθουν οἱ Θεολογικές Σχολές στήν δικαιοδοσία τῆς Διοικήσεως Ἐκκλησίας. Ὅταν μιῶ, γιά τήν σοδιετοποίησή μας μέσα στήν Ἐνωμένη Εὐρώπη, αὐτό ἐννοῶ: Ὅ,τι ἔζησαν οἱ ἄλλοι Ὁρθόδοξοι στή σοδιετική-κομμουνιστική τους περίοδο, κινδυνεύουμε νά ζήσουμε οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι στήν Ἐνωμένη Εὐρώπη καί τή Νέα Τάξη.

Αὐτή ἡ πορεία διαγράφεται. Ἡ ἐλευθερία μας περιορίζεται ἐπικίνδυνα καί ἐντελλόμεθα νά ἐνεργοῦμε καί πορευόμεθα «τοῖς ῥείων ῥήμασι πειθόμενοι» καί μέ δάση τήν χαραγμένη ἀπό δεκαετίες τώρα «γραμμή». Διαφορετικά, δέν θά ἔχουμε «εὐρωπαϊκό πρόσωπο» καί δέν θά χωράμε ὡς ἐλεύθεροι συν-ἐταῖροι μέσα στήν Εὐρώπη. Εἶναι ἔτοιμη ἡ Ἐκκλησιαστική μας Ἡγεσία νά ἀντισταθῆ, προτιμώντας τόν «ὄνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ, τῶν ἐν Εὐρώπῃ θησαυρῶν» (παράβ. Ἐβρ. 11, 26), ὅταν πρόκειται, μάλιστα, καί γιά πραγματικούς θησαυρούς εὐρωπαϊκῶν κονδυλίων; Εἶναι πρόθυμη καί ἔτοιμη ἡ Ἐκκλησία μας, ἂν χρειασθῆ, νά προκρίνη τίς κατακόμβες; Εὐχόμαι νά εἶναι! Ἄν καί θά τό δείξῃ γρήγορα. Ἄν ὅμως δέν εἶναι, τότε σημαίνει ὅτι ἀποκόπτεται ἀπό τό εὐσεβές πλήρωμα, πού μένει πιστό στήν παράδοση τῶν Ἁγίων του, καί τό προδίδει. Συνηθίσαμε νά μιλοῦμε γιά τήν ὑπακοή ὡς ὑψίστη ἀρετή τοῦ ἀσκουμένου ὀρθοδόξου. Καί εἶναι αὐτό πράγματι παγία πράξη τῶν Ἁγίων μας. Ἄν ὅμως πάντα ἡ «ὑπακοή» ἴσχυε «ἐν οἷς ἐντολή Θεοῦ οὐκ ἐμποδίζεται», κατά τόν Μ. Βασίλειο (P.G. 31, 860), τώρα μόνο ἡ ἀνυπακοή σέ ἀντορθόδοξες ἐντολές σώζει!

ΜΝΗΜΗ ΕΔΕΣΣΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἐπικήδειος λόγος

ἐκφωνηθεῖς ὑπό τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Ζουμῆ,

Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Ἰ. Μητρο. Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας

Ο ἱερός Κληρὸς καί ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας μέ βαθεῖα θλίψη καί ζωνρὴ συγκίνηση ἀποχαιρετᾶ σήμερα τόν πνευματικό του Πατέρα καί Ποιμενάρχη, τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη του κυρόν Χρυσόστομον.

Ὁ μακαριστός Ἱεράρχης, γέννημα καί θρέμμα τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς γῆς, ὑπῆρξε γόνος ὑπερπολύτεκνης οἰκογένειας. Ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια μέχρι τήν πρός Κύριον ἐκδημία του ἔζησε μέ φτώχεια καί ἀπλότητα. Ποτέ δέν θέλησε τόν πλοῦτο καί τήν πολυτέλεια. Συχνά μᾶς ἔλεγε ὅτι εἶναι καλόγερος καί ἡ Ἰ. Μητρόπολις εἶναι Μοναστήρι. Μέ ἐντολή του μέγαλα χρηματικά ποσὰ διετίθεντο στήν φιλαν-

θρωπία. Ὁ ἴδιος φρόντιζε ὅμως γιά τούς Ἱερεῖς νά ζοῦν μέ ἄνεση καί ἀξιοπρέπεια. Ἐπί ἀρχιερατείας του κτίσθηκαν ἀρκετές ἐφημεριακές κατοικίες σέ διάφορες ἐνορίες καί ὅπου προϋπήρχαν ἐξωραϊσθησαν, ἀνακαινίσθησαν καί ἐπεκτάθησαν.

Δέν περιμένε νά τόν βροῦν οἱ ὑποψήφιοι μέλλοντες Ἱερεῖς, ἀλλ' αὐτός τούς ἀναζητοῦσε καί τούς ἐπισκεπτόταν. Στά 18 περίπου ἔτη τῆς ἀρχιερατείας του ἐχειροτόνησε 107 Ἱερεῖς. Ἐδειχνε προσωπικό ἐνδιαφέρον στήν ἀνέγερση νέων Ἰ. Ναῶν. Ἦθελε νά εἶναι οἱ Ναοὶ τὰ ὠραιότερα οἰκοδομήματα μέσα στήν Ἐνορία. Ἦταν φύσει ἀνήσυχος ἄνθρωπος. Στό γραφεῖο λίγο τόν βλέπαμε. Ἦσως δέν ὑπῆρξε μέρα πού δέν περιώδευσε χωριά καί ἐνορίες τῆς Ἰ.

Μητροπόλεως. Πολύ δύσκολα έβγαινε από τὰ όρια τῆς έπαρχίας του. Μά και όταν έφευγε, επέστρεφε πάντοτε συντομότερα από ό,τι υπολογίζαμε.

Δοκιμάσθηκε και υπέφερε πολύ από τῆ μακροχρόνια ασθένειά του. Στά διάφορα δημοσιεύματά του στον τοπικό τύπο υπέγραφε με τό ψευδώνυμο 'Ιώβ. Πράγματι, απέδειχθη δεύτερος 'Ιώβ. Τόσα χρόνια άρρωστος και ποτέ δέν βαρυγγόμησε. Τόσος πολός πόνος και δέν ακούσαμε ούτε ένα παράπονο, ούτε μία λέξη διαμαρτυρίας. 'Υπέμενε με καρτερία και γενναιότητα. Συχνά μās έλεγε, νά μή φοβάσθε τίποτε· παλληκάρια νά είσθε. 'Ο ίδιος, ναι, ήταν πολύ μεγάλο και γενναίο παλληκάρι.

Μέσα στην άρρώστεια του επανειλημμένως έξωμολογήθηκε και κοινώνησε τών 'Αχράντων Μυστηρίων. Ξελάφρωσε, ανακουφίσθηκε, ήσύχασε. Και τώρα, είπε, ό,τι θέλει ό Κύριος. 'Εξαγνίσθηκε μέσα στον πόνο· έγινε μάρτυρας.

'Εκείνο όμως πού μās συνεκλόνησε, ήταν οί

τελευταίες του ήμέρες. 'Όταν κατάλαβε, ότι έφτασε τό τέλος και δέν πάει άλλο, ότι τον έγκαταλείπουν οί δυνάμεις και κόβεται ή φωνή του, μās κάλεσε έναν-έναν επάνω στό δωμάτιό του, κληρικούς και λαϊκούς, όλο τό προσωπικό τών Γραφείων τῆς 'Ι. Μητροπόλεως κι εκεί έδειξε τό μεγαλειό τῆς καρδιάς του. Με φωνή πού έσβηνε μās αποχαιρέτησε γιατί πλέον φεύγει. Μās ευχαρίστησε για τῆ συνεργασία μας και τῆ βοήθεια πού προσφέραμε σ' αυτόν και στην 'Εκκλησία του Χριστού. Ζήτησε απ' όλους συγγνώμη, για όσες φορές μās στενοχώρησε και άφοϋ έδωσε στον καθένα τίς άνάλογες συμβουλές, ζήτησε νά προσευχόμαστε γι' αυτόν. Στό τέλος ευχήθηκε «καλόν παράδεισον, καλόν παράδεισον».

Σεβασμιώτατε πάτερ, έμεις τὰ παιδιά σου, πού ευλογοϋσες και άγίαζες, με πόνο ψυχῆς σέ αποχωριζόμαστε και ταπεινώς και από μέσης καρδιάς ευχόμαστε «καλόν παράδεισον, καλόν παράδεισον». 'Αμήν.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΕΜΒΡΥΪΚΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ

Είσαγωγή

Τά τελευταία χρόνια, όπως είναι γνωστόν, έχουν γίνει μεγάλες προόδοι στην Βιολογία και ειδικότερα στην έρευνα πού άφορα τὰ άρχέγονα κύτταρα (stem-cells) και τίς δυνητικές θεραπευτικές έφαρμογές της στον άνθρωπο. 'Επειδή ή έρευνα αυτή περιλαμβάνει τῆ χρησιμοποίηση ανθρωπίνων βλαστοκυττάρων, έχουν προκληθεί έντονες διχογνωμίες όχι μόνο μεταξύ τών έπιστημόνων αλλά και τών πολιτικων και του κοινού. 'Η αίτία τών διχογνωμιών είναι ότι ή λήψη τών άρχέγονων αυτών κυττάρων από τὰ έμβρυα έχει σαν συνέπεια τῆ καταστροφή τών εμβρύων αυτών.

Είναι προφανές ότι οί έρευνες αυτές εγείρουν πολλά καινοφανή νομικά, ήθικά, θρησκευτικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα για τῆ αντιμετώπιση τών όποιων πολλά κράτη έχουν συστήσει έθνικές επιτροπές βιοηθικής, οί όποιες εισηγούνται στίς εκάστοτε κυβερνήσεις τὰ νομοθετικά μέτρα

πού κρίνονται άπαραίτητα για τῆ αντιμετώπιση τών προβλημάτων αυτών.

Προτάσεις 'Εθνικής 'Επιτροπῆς Βιοηθικής και τῆς νομοπαρασκευαστικής επιτροπῆς

Μέ σκοπό τῆ χάραξη έθνικής πολιτικῆς στα θέματα τῆς έρευνας με τῆ χρήση ανθρωπίνων βλαστοκυττάρων, ή 'Εθνική 'Επιτροπή Βιοηθικής κατέθεσε στίς 11 'Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους εισήγηση «για τῆ χρήση τών βλαστοκυττάρων στην Βιοϊατρική έρευνα και τῆ Κλινική 'Ιατρική στην 'Ελλάδα»¹. 'Επιπλέον, στίς 8 του περασμένου Μαρτίου πραγματοποιήθηκε στό 'Ινστιτούτο Γκαίτε στην 'Αθήνα ήμερίδα με θέμα «Βιοηθική και Βιοπολιτική» στην όποία συμμετείχαν μέλη τῆς 'Εθνικής 'Επιτροπῆς Βιοηθικής και μέλη του 'Εθνικού Συμβουλίου Βιοηθικής τῆς Γερμανίας². 'Επιπροσθέτως πρόσφατα δημοσιεύθηκε στον ήμερησιο τύπο ότι ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή παρέδωσε στον ύπουργό Δικαιοσύνης προσχέδιο νόμου με θέμα τῆν «'Ιατρική

υποδοήθηση τής ανθρώπινης αναπαραγωγής»³.

Σύμφωνα με τὰ δύο προαναφερθέντα κείμενα (τὴν εἰσήγηση, δηλαδή, τῆς πλειονότητας τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς καὶ τὸ κατατεθέν προσχέδιο νόμου γιὰ τὴν ἰατρικὴ ὑποδοήθηση τῆς ἀνθρώπινης ἀναπαραγωγῆς) ἐπιτρέπονται, ὑπὸ ὀρισμένες προϋποθέσεις, τὰ ἑξῆς: τὸ πλεονάζον «κρυσταλλωμένο γενετικὸ ὑλικό» α) νὰ διατεθεῖ σὲ ἄλλα πρόσωπα πού θὰ ἐπιλέξει ὁ ἰατρός ἢ ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἰατρικοῦ κέντρου β) νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ ἐρευνητικούς ἢ θεραπευτικούς σκοπούς γ) νὰ καταστραφεῖ» (ἄρθρο 1459)⁴. Τὰ προαναφερθέντα εἶναι δυνατὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεση ὅτι ὑπάρχει κοινὴ ἔγγραφη δήλωση τῶν προσώπων πού προσφεύγουν σὲ τεχνητὴ γονιμοποίηση πρὸς τὸν ἰατρό ἢ τὸν ὑπεύθυνο τοῦ ἰατρικοῦ κέντρου, ἢ ὁποία (δήλωση) γίνεται πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῆς σχετικῆς διαδικασίας.

Σημειωτέον ὅτι σύμφωνα με τὸ ἄρθρο 1455 τοῦ προσχεδίου τοῦ προαναφερθέντος νόμου ἀπαγορεύεται μὲν ἡ ἀνθρώπινη κλωνοποίηση γιὰ ἀναπαραγωγικούς λόγους^{4α} δὲν ἀναγράφεται, ὅμως, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ κλωνοποίηση γιὰ ἐρευνητικούς ἢ θεραπευτικούς λόγους. Σαφέστερο στό σημεῖο αὐτὸ εἶναι τὸ κείμενο τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 7 παραγράφου τῆς εἰσηγητικῆς ἔκθεσης τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς σύμφωνα με τὸ ὁποῖο ἡ δημιουργία ἐμβρύων γιὰ θεραπευτικούς σκοπούς μετὰ τὴν τεχνικὴ τῆς κλωνοποίησης καὶ ἡ ἀπομόνωση βλαστοκυττάρων ἀπὸ αὐτὰ δὲν πρέπει ν' ἀποκλεισθεῖ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐναλλακτικὴ θεραπευτικὴ τεχνικὴ⁵.

Ὅρισμένα μάλιστα μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς εἶχαν τὴν ἀποψη ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτραποῦν οἰκονομικὲς συμφωνίες γιὰ τὴν ἀπομόνωση βλαστοκυττάρων ἀπὸ ἐμβρυα *in vitro* εἴτε μετὰ τὴ μορφὴ τῆς πώλησης γαμετῶν εἴτε μετὰ τὴ μορφὴ τῆς συμμετοχῆς τῶν δοτῶν σὲ μελλοντικὲς ἀποδόσεις τῶν ἐφαρμογῶν τῆς ἔρευνας⁵.

Προβληματισμοὶ γιὰ τίς ἔρευνες μετὰ ἀνθρώπινα βλαστοκύτταρα

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου ὡς ψυχοσωματικῆς ὀντότητας ὑφίσταται ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς σύλληψης.

Πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι, ἐάν νομιμοποιηθοῦν οἱ πειραματισμοὶ σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα εἴτε αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὰ πλεονάζοντα

τῆς ἐξωσωματικῆς γονιμοποίησης εἴτε μετὰ ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο, δὲν θὰ περιορισθοῦν τὰ πειράματα μόνον σὲ ἔρευνες μετὰ ἀνθρώπινα βλαστοκύτταρα, ἀλλὰ θὰ ἐπεκταθοῦν καὶ σὲ μεγαλύτερα ἔμβρυα.

Τὸ 1975, ὅποτε δὲν ὑπῆρχε νομικὴ κάλυψη γιὰ πειραματισμούς σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα, προκειμένου νὰ μελετηθεῖ σὲ Εὐρωπαϊκὴ χώρα ὁ μεταβολισμὸς διαφόρων οὐσιῶν στὸν ἐγκέφαλο, ἀποκεφάλισαν ἐμβρυα προερχόμενα ἀπὸ ἄμβλωση, ἡλικίας 12-21 ἑβδομάδων⁶. Κατ' ἐπέκταση, ἐάν νομιμοποιηθοῦν οἱ πειραματικὲς μελέτες σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα, μπορεῖ κάποιος νὰ προβλέψει τί ἄλλου εἴδους πειράματα μπορεῖ νὰ γίνουν;

Ἐφ' ὅσον ὡς μόνον κριτήριον θεωρηθεῖ ἡ θεραπεία ἢ ἡ ἀνακούφιση ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο πόνο, εἶναι σαφές ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπιτραπεί ὁ πειραματισμὸς σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα, εἶναι δυνατόν τὸ ἐπόμενο βῆμα νὰ εἶναι ἡ ἔρευνα μετὰ τὴ δημιουργία «χιμαιρῶν» ἢ διαγονιδιακῶν ζώων, δηλαδή ἡ δημιουργία ζωϊκῶν εἰδῶν προερχόμενων ἀπὸ τὴν συνένωση τῶν γενετικῶν στοιχείων ἀνθρώπου καὶ ἄλλου πρωτεύοντος θηλαστικοῦ.

Στὴ Γερμανία δὲν ἐπιτρέπεται ὁ πειραματισμὸς σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα, ὁποιασδήποτε ἡλικίας, καὶ γι' αὐτὸ ἀποφάσισαν πρόσφατα⁷ νὰ πειραματίζονται σὲ ἀνθρώπινα ἐμβρυα εἰσαγόμενα ἀπὸ τρίτες χώρες.

Εἶναι ἐντυπωσιακὸ ὅτι στὸ κατατεθέν προσχέδιο νόμου γιὰ τὴν ὑποδοήθηση τῆς ἀνθρώπινης ἀναπαραγωγῆς τὰ ἐμβρυα πού τοποθετοῦνται σὲ βαθεῖα κατάψυξη ἀποκαλοῦνται «κρυσταλλωμένο γενετικὸ ὑλικό» (ἄρθρο 1459)^{4β}, ἔκφραση, ἡ ὁποία δὲν ἀποδίδει μετὰ ἀκρίβεια τὴν πραγματικότητα, ὅπως θὰ ὀφείλε νὰ διατυπωθεῖ σὲ ἕνα ἐπίσημο νομικὸ κείμενο. Διότι γενετικὸ ὑλικὸ εἶναι μὲν τὰ σπερματοζωάρια καὶ τὰ ὠάρια, ὄχι ὅμως καὶ τὰ ἐμβρυα.

Ἡ σχέση τῶν πειραματισμῶν σὲ ἐμβρυα μετὰ τίς ἀμβλώσεις

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὸ ἔτος 1986 νομιμοποιήθηκαν στὴν Ἑλλάδα οἱ ἀμβλώσεις, παρὰ τὴν ἔντονη ἀντίδραση πού εἶχε ὑπάρξει ἀπὸ τὸ Πανελλήνιο. Σύμφωνα με τὸν νόμο αὐτὸν δὲν θεωρεῖται παράνομη ἡ ἀμβλωση πού γίνεται μέχρι καὶ τὴ δωδέκατη ἑβδομάδα τῆς ἐγκυμοσύνης - ὅποτε ἔχει συμπληρωθεῖ ἡ ὀργανογένεση στὸ ἐμβρυο — ἐφ' ὅσον ἐκφράζεται σχετι-

κή ἐπιθυμία ἀπό τήν ἔγκυο. Ὁ ἴδιος ἐπίσης νόμος προβλέπει ὅτι ἀμβλωση μπορεῖ νά γίνει μέχρι καί τήν εἰκοστή τέταρτη ἑβδομάδα τῆς ἔγκυμοσύνης, ὅταν διαπιστωθεῖ ὅτι τό ἔμβρυο πάσχει ἀπό σοβαρή συγγενή ἀνωμαλία, ὅπως Μογγολοειδή ἰδιωτεία ἢ ἄλλες συγγενεῖς διαμαρτίες περὶ τήν διάπλαση τοῦ ἔμβριου.

Εἶναι ἀξιοπρόσεκτο ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν ὑπερασπιστῶν τῶν ἔρευνῶν σέ ἀνθρώπινα ἔμβρυα στηρίζεται στό ἰσχύον στή χώρα μας δίκαιο σύμφωνα μέ τό ὁποῖο οἱ ἀμβλώσεις εἶναι νόμιμη πράξη. Ἰσχυρίζονται, δηλαδή, ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἀμβλώσεις κατοχυρώνονται ἀπό τό σύγχρονο δίκαιο, δέν ἐγείρονται «ἠθικά διλήμματα διαφορετικῆς τάξης»^{5α} μέ τήν ἀπομόνωση βλαστοκυττάρων ἀπό ἀνθρώπινα ἔμβρυα καί ἐπομένως «δέν ὑπάρχει λόγος ν' ἀποκλεισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων»^{6α} (ἡ ἐρευνητική χρήση τῶν ἀνθρώπινων βλαστοκυττάρων). Τό σκεπτικό, δηλαδή, τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἔρευνας μέ τήν χρησιμοποίηση ἀνθρώπινων βλαστοκυττάρων εἶναι ὅτι στήν περίπτωση αὐτή δέ γίνεται τίποτε περισσότερο ἀπό τήν καταστροφή τοῦ ἔμβριου πού γίνεται ἀπό τίς κατοχυρωμένες νομοθετικά ἀμβλώσεις.

Δικαιώματα τῶν ἔμβρύων καί θεραπευτική κλωνοποίηση

Τά σχετικά ἄρθρα τοῦ κατατεθέντος προσχεδίου νόμου, ἀλλά καί ἡ συνοδός ἀρθρογραφία πού ὑποστηρίζει στήν Ἑλλάδα τό προσχέδιο τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀποτελοῦν ἀπόψεις πού ἤδη ἔχουν παρουσιασθεῖ σέ ἄλλες Εὐρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Νορβηγία, Σουηδία). Σέ μερικές ἀπό τίς χώρες αὐτές θεωροῦν τήν θεραπευτική κλωνοποίηση ὡς «καθῆκον ἀλληλεγγύης πρὸς τίς μελλοντικές γενεές»⁸ ἐν ὄψει τῶν δυνατοτήτων τῆς τεχνικῆς αὐτῆς γιά τή μελλοντική θεραπεία ὀρισμένων ἀνθρωπίνων νόσων.

Ἐντύπωση προκαλεῖ τό γεγονός ὅτι ὀρισμένοι Ἕλληνες ὑποστηρικτές τῆς θεραπευτικῆς κλωνοποίησης καταθέτουν ἀπό τήν ξένη ἐπιχειρηματολογία ὅτι, ἐάν ἀναγνωρισθεῖ κάποιον δικαίωμα στή ζωή στό γονιμοποιημένο ὠάριο — δέν γράφουν στό ἔμβρυο πού βρίσκεται στά πρωϊμότατα στάδια τῆς ἀνάπτυξής του — ἡ ἐκτέλεση πειραμάτων στό ὠάριο αὐτό γίνεται περισσότερο προβληματική ἠθικῶς ἀπ' ὅ,τι ἐάν δέν τοῦ εἶχε ἀναγνωρισθεῖ τέτοιο δικαίωμα. Ἐάν, ἐπισημαίνουν, ἐστιασθεῖ κανεῖς στό θέμα τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ἀναδει-

κνύεται μία βασική σύγκρουση ἀνάμεσα στήν ἀξιοπρέπεια τῆς μητέρας — ἰδιαίτερα τό δικαίωμά της νά ἐξουσιάζει τό σῶμα της — καί ἐκείνης τοῦ γονιμοποιημένου ὠαρίου νά ἔχει τό δικαίωμα νά ἐξελιχθεῖ σέ πρόσωπο. Προσθέτουν, μάλιστα, ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἐνήλικος ἀνθρώπου συγκρούεται μέ τό δικαίωμα τοῦ σπέρματος ἢ τοῦ ὠαρίου νά μήν ἐμποδίζεται νά γονιμοποιηθεῖ.

Διατυπώνουν ἐπίσης τήν ἄποψη ξένοι μελετητές — καί ἐπαναλαμβάνεται στόν Ἑλλαδικό χώρο — τήν ὀλιγότερο ὀδυνηρή, καί ἐπομένως εὐκολότερα νά γίνει ἀποδεκτὴ ἀπό τόν μέσο πολίτη, ἄποψη ὅτι ὑπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἔρευνας σέ ἤδη ὑπάρχοντα ἔμβρυα (τά περισσευούμενα τῆς ἐξωσωματικῆς γονιμοποίησης), τά ὁποῖα οὕτως ἢ ἄλλως, γράφουν, οὐδέποτε θ' ἀναπτυχθοῦν καί θά γεννηθοῦν, καί τῆς παραγωγῆς νέων ἔμβρύων μέ μοναδικό σκοπό τήν χρήση τους γιά ἔρευνα. Τό μοναδικό καί ἐπαναλαμβανόμενο, ἐπιχείρημά τους εἶναι ὅτι ἡ ἔρευνα αὐτή θά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀνακούφιση ἀπό τόν ἀνθρώπινο πόνο.

Ἐμπορευματοποίηση ἀνθρωπίνων ἐμβρύων καί θεραπευτική κλωνοποίηση

Ἄλλο ἐπιχείρημα ὑπέρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἔρευνας σέ ἀνθρώπινα βλαστοκύτταρα εἶναι ὁ φόβος τῆς ἐμπορευματοποίησης τῶν ἀνθρωπίνων ἔμβρύων, ἀλλά καί τό κόστος τῶν ἔμβρύων αὐτῶν. Γιά παράδειγμα ἀναφέρεται ὅτι γιά τήν θεραπεία ἑνός ἀσθενοῦς μέ νόσο τοῦ Parkinson, προκειμένου νά ληφθεῖ ἐπαρκῆς ἀριθμὸς ἐμβρυϊκῶν ἐγκεφαλικῶν κυττάρων, χρειάζονται πέντε-ἕξι ἀνθρώπινα ἔμβρυα. Ὅσο, λένε οἱ ὑποστηρικτές τῶν ἔρευνῶν μέ ἀνθρώπινα βλαστοκύτταρα, γίνεται ἔρευνα μέ τά βλαστοκύτταρα αὐτά, τόσο θά περιορίζονται οἱ ἀνάγκες γιά θυσία μεγαλύτερων — καί πολὺ περισσότερο δαπανηρῶν ἔμβρύων — γιά τά σχετικὰ πειράματα.

Ἐάν ἀποδεχθεῖ κανεῖς μία σημαντικὴ ὑποχώρηση στή βιοθεωρία του — ὅπως ἐν προκειμένῳ ἡ χρήση καί καταστροφή ἀνθρωπίνων ἔμβρύων γιά ἐρευνητικούς σκοπούς — δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξει ἄλλη ἔκβαση ἀπὸ τήν προοδευτικὴ διολίσθηση σέ πρακτικὲς οἱ ὁποῖες εὐτελίζουν τό ἀνθρώπινο πρόσωπο. Ἡ ἀλήθεια τῆς προαναφερθείσας ἄποψης καταφαίνεται ἀπὸ τήν ἀπάντηση τῶν ἀσχολουμέ-

ων μέ τά πειράματα αὐτά στό ἐρώτημα, ἐάν εἶναι δυνατόν ἡ θεραπευτική κλωνοποίηση νά ὀδηγήσει σέ ἐμπορευματοποίηση τῶν ἐμβρύων αὐτῶν.

Ἔτσι, ἐνῶ σέ πρώτη θεώρηση τό ἐνδεχόμε- νο τῆς ἐμπορευματοποίησης τῶν κλωνοποιη- μένων ἀνθρωπίνων ἐμβρύων χαρακτηρίζεται ὡς ἀνήθικη πρακτική, ἤδη ἐπιχειρεῖται ἡ υἱο- θέτηση τῆς ἀποψῆς νά ἐπιτραπῆ ἡ διά νόμου ἐμπορευματοποίηση εἴτε ἀνθρωπίνων γα- μετῶν (σπέρματος, ὠαρίων) εἴτε κλωνοποιημέ- νων ἐμβρύων. Τά ἐπιχειρήματα γιά τήν ἀποδο- χή συμφωνιῶν μέ οἰκονομικό περιεχόμενο εἶναι ὅτι α) ἡ ἀπόλυτη ἀπαγόρευση δέν ἀπο- τρέπει τά φαινόμενα ἐκμετάλλευσης, διότι ἐξωθεῖ στήν πρακτική τοῦ παράνομου ἐμπορί- ου καί λειτουργεῖ ἀνασταλτικά γιά τήν πρόο- δο τῆς ἔρευνας (ἀπόψεις μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, ὅπως αὐτές διατυπώ- θηκαν στήν προαναφερθεῖσα εἰσήγησή της)⁵ καί β) ἐφ' ὅσον εἶναι βέβαιο ὅτι κατά τό πλεῖστον πένητες πωλοῦν τά ὄργανά τους ἡ ἀκόμη καί ὄλο τό σῶμα τους (γυναῖκες ἐκδιδό- μενες ἐπ' ἀμοιβῆ ἢ ἄνδρες ἀποδεχόμενοι βαρύ- τατες ἐργασίες σέ συνθηκῆς δουλείας γιά νά ζήσουν τίς οἰκογένειές τους), τό νά πωλοῦν τά γεννητικά τους κύτταρα ἢ τά ἐξ αὐτῶν δη- μιουργούμενα ἔμβρυα, δέν θά ἦταν ἡ χειρό- τερη ἐπιλογή τους⁸.

Διλήμματα πού προκαλοῦν ἐρωτηματικά

Ἐορισμένοι εἰσηγητές τῆς ἀποδοχῆς τῶν πειραματισμῶν σέ ἀνθρώπινα ἔμβρυα ἐπικα- λοῦνται καί τό ἀκόλουθο λογικοφανές ἐπιχεί- ρημα : « ἂν εἶναι νά σωθεῖ ἓνας ἄνθρωπος ἢ νά σωθεῖ ἓνα πολυδύναμο βλαστοκύτταρο, ἡ ἐπι- λογή δέν θά ἔπρεπε νά προκαλεῖ πολλούς δι- σταγμούς⁹. Ἡ διατύπωση αὐτή ἀπέχει πολύ ἀπό τήν πραγματική διάσταση τοῦ προβλήμα- τος στήν προκείμενη περίπτωση, διότι: Τό θέ- μα δέν εἶναι ἂν θά προτιμηθεῖ ἡ διάσωση ἑνός πολυδύναμου βλαστοκυττάρου ἀπό τή σωτη- ρία ἑνός ἀνθρώπου, ἀλλά ἐάν θά καταστραφεῖ ἓνας ἀπροσδιόριστα μέγας ἀριθμός ἀνθρω- πίνων ἐμβρύων μέ τήν ἐλπίδα νά ὑπάρξει κά- ποια πρακτική ἐφαρμογή ἀπό τίς ἔρευνες μέ τά ἀνθρώπινα βλαστοκύτταρα μέ τήν ὁποία θά καταστῆ δυνατή ἡ παράταση τῆς ζωῆς ἑνός συνανθρώπου γιά κάποιο χρονικό διάστημα. Τό γιατί ἐπέλεξαν αὐτόν τόν τρόπο τῆς διατύ- πωσης, ὑπό μορφή διλήμματος, καί κατά πό-

σον αὐτός ὁ τρόπος ὑπηρετεῖ πραγματικά τήν ὀρθή πληροφόρηση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀφήνεται στήν κρίση τοῦ ἀναγνώστη.

Ἐπίλογος

Τό νομοθέτημα τοῦ 1986 μέ τό ὁποῖο νομιμο- ποιήθηκαν στήν Ἑλλάδα οἱ ἀμβλώσεις δέν ἦταν ἀποτέλεσμα «τῆς πίεσης τῶν κοινωνικῶν ἀντιλήψεων» τῆς πλειονότητας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ ὁποίου ἡ ἀντίδραση ἦταν μαζική καί ἀρνητική, ἀλλά μίας μειοψηφίας. Ἄν ἡ μειοψη- φία αὐτή ἐπιμένει στήν ἀποψή της — ὅτι, δηλα- δή, ἡ νομιμοποίηση τῶν ἀμβλώσεων τότε, καί οἱ πειραματισμοί καί ἡ συνακόλουθη καταστροφή τῶν ἀνθρωπίνων ἐμβρύων τώρα, ἔχουν τήν συ- γκατάθεση τῆς πλειονότητας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ — ὀφείλει νά τολμήσει καί νά εἰσηγηθεῖ τήν ἐκ νέου προσέγγιση καί συζήτηση γιά τά θέματα αὐτά, τά ὁποία ἔχουν τεράστιες ἠθικές, κοινωνικές καί φιλοσοφικές προεκτάσεις.

Τό μέγιστο, γενικότερο πρόβλημα στή χώρα μας ἐστιάζεται στό γεγονός ὅτι ὀρισμένοι δέν ἔχουν κατανοήσει — γιά διάφορους λόγους ὁ καθένας — ὅτι ἡ ὀρθολογιστική Δυτική σκέ- ψη, τήν ὁποία φαίνεται ὅτι ἀσπάζονται, εἶναι διαμετρικά ἀντίθετη μέ τή βιοθεωρία τῆς Ἑλ- ληνικῆς Παράδοσης πού σέβεται τόν ἀνθρωπο- ὡς ψυχοσωματική ὄντοτητα καί δέν τόν θεω- ρεῖ ἀπλῶς μία συνάθροιση κυττάρων πού μπο- ρεῖ νά χρησιμοποιεῖται σάν ἀποθήκη «ἀνταλ- λακτικῶν».

Δέκα ἕξι χρόνια πρὶν νομιμοποιήθηκαν οἱ ἀμβλώσεις στήν Ἑλλάδα, γεγονός πού εἶχε τε- ράστιες ἐπιπτώσεις τόσο ἐπί πνευματικοῦ ὅσο καί ἐπί ἐθνικοῦ ἐπιπέδου. Εἶναι σέ ὅλους πλέ- ον γνωστό τό μεγάλο καί ἀνησυχητικό πρό- βλημα τῆς ὑπογεννητικότητας πού ἀντιμετω- πίζουμε σήμερα ὡς χώρα καί εἶναι ἐπίσης ἀπο- δεκτό ὅτι μία ἀπό τίς κύριες αἰτίες εἶναι οἱ ἐλεύθερα πλέον διενεργούμενες ἀμβλώσεις, οἱ ὁποῖες, ἐκτός ἀπό τήν ἀπώλεια τῶν ἑκατοντά- δων χιλιάδων ἐμβρύων κάθε χρόνο, εἶναι καί ἡ κύρια αἰτία τῆς στέρωσης.

Σήμερα ἐπιχειρεῖται ὁ πειραματισμός σέ ἀνθρώπινα ἔμβρυα, ἡ ἀξιολόγηση τῶν ὁποίων ὑποβιδιάζεται σ' ἐκείνη τοῦ «γενετικοῦ ὕλι- κοῦ». Αὐριο πιθανολογεῖται ὅτι θά γίνῃ ἀπο- δεκτὴ ἡ «εὐθανασία» σέ ὁμάδες σοβαρῶς πα- σχόντων στίς ὁποῖες δέν ὑπάρχει προοπτική ἀποκατάστασης. Ποιός θά μπορέσει ἄραγε νά ἀνακόψει αὐτή τήν αὐτοκαταστροφική πορεία τῆς ἀνθρωπότητας;

Οί ύπογράφωντες ἔχουμε τήν πεποίθηση ὅτι μόνο ἡ σταθερή πίστη καί ὁ σεβασμός στή διφυή ὄντοτητα τοῦ ἀνθρώπου (ψυχή καί σῶμα) ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, εὐφυΐας, ὑγείας, κοινωνικῆς τάξης ἢ φυλῆς εἶναι δυνατόν νά θέσει φραγμό σ' αὐτόν τόν ὀλισθηρό κατήφορο. Διαφορετικά ἢ «ὔδρις», μέ τήν παραβίαση τῶν ὁρίων τῆς δράσεως τοῦ ἀνθρώπου, θά ὀδηγήσει ἀσφαλῶς τήν ἀνθρωπότητα σέ μία νέα περίοδο ἐκβαρβαρισμοῦ ὅπου ὁ ἄνθρωπος θά ἔχει εὐτελισθεῖ σέ τέτοιο βαθμό ὥστε νά ὑπολογίζεται λιγότερο καί ἀπ' αὐτά τά ὑλικά ἀγαθά. Εἴμαστε σέ ἐπίγνωση αὐτοῦ τοῦ ἐνδεχομένου;

Οἱ ὑπογράφωντες

Μιχαήλ Βρεττός, τ. Ἀναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ, χειρουργός
 Ἀλέξανδρος Γουλιανός, Δ/ντής Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς Καβάλας, ψυχίατρος
 Κωνσταντῖνος Γ. Καρακατσάνης, Ἀναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ, πυρηνικός ἰατρός
 Ἰωάννης Κουντουράς, Ἀναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ, γαστρεντερολόγος
 Παναγιώτης Κούγιας, Ἀναπλ. Δ/ντής Α' Παθ. Κλ. ΓΠΝΘ «Ἴπποκράτειο», παθολόγος
 Νικόλαος Γ.Μπαλαμούτσος, Ἀναπλ. Καθ., Δ/ντής ΜΕΘ, «Θεαγένειο», Θεσσαλονίκης, ἀναισθησιολόγος-ἐντατικολόγος
 Ἰωάννης Ν. Τσανάκας, Ἀναπλ. Καθηγητής

Α.Π.Θ, παιδίατρος
 Δημήτριος Τσαντήλας, Ἐπικ. Καθηγητής Α.Π.Θ, χειρουργός

Παραπομπές

1. Ἐθνική Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς, Ἰνστιτοῦτο Γκαίτε. Βιοηθική καί Βιοπολιτική. Ἐκδόσεις Ἄντ. Ν. Σάκκουλα, Ἀθήνα-Κομοτηνή, 2002, σελ. 59-66
2. <http://www.kathimerini.gr/4d/cgi/w/articles/ell/100013/03/2002/18368>
3. <http://www.ethnos.gr/pages/2002/apr/24/p020104.htm>
4. Ἱατρική ὑποδομή στήν ἀνθρώπινη ἀναπαραγωγή. Προσχέδιο νόμου, σελ. 2-3
- 4α. Ἐνθ' ἄνωτέρω, σελ. 1
- 4β. Ἐνθ' ἄνωτέρω, σελ. 2
5. Ἐθνική Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς, Ἰνστιτοῦτο Γκαίτε. Βιοηθική καί Βιοπολιτική. Ἐκδόσεις Ἄντ. Σάκκουλα, Ἀθήνα-Κομοτηνή 2002, σελ. 64
- 5α. Ἐνθ' ἄνωτέρω, σελ. 62
6. Adam PAJ, Raicha N, Rachiala EL Kekomaki M. Oxidation of glucose and D- B-OH-Butyrate by the early fetal human brain. Acta Paediatr. Scand. 1975, τόμος 64, σσ. 17-24)
7. Ἐφημερίδα «*Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*», 27.4.2002, σελ. 9
8. Evers K. European perspectives on therapeutic cloning. NEJM 2002, τόμος 346, τεῦχος 20, σσ. 1579-1582
9. Ἐφημερίδα «*Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*», 2.6.2002, σελ. 11.

ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΣ

τοῦ Γεωργίου Τζανάκη

Ἀπαραίτητες διευκρινίσεις γιά στοιχειώδη κατανόηση τοῦ κειμένου τό ὅποιο ἀπεστάλη σέ τοπικές ἐφημερίδες ὅπου οἱ ἐντόπιοι ἀναγνώστες γνώριζαν λίγο-πολύ τά κάτωθι:

Κάτω ἀπό τήν Μονή Γωνιάς, στό Κολυμπάρι Κισσάμου οἱ ἀρχές τοῦ τόπου ἀπεφάσισαν νά φτιάξουν μαρίνα γιά ἐλλιμενισμό γιῶτ. Τήν ὀνόμασαν καταφύγιο γιά τούς ἀλιεῖς, παρ' ὅτι κάτι τέτοιο ὑπῆρχε. Ἡ Μονή προσέφυγε στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας. Τόν Ἰούνιο τό 2001 ἔγινε γνωστή ἡ εἰσήγησις τοῦ εἰσηγητοῦ στό ΣτΕ ἡ ὁποία ἦτο ὑπέρ τῆς Μονῆς, ὅπως ἦτο φυσικό. Ἀνέλαβε τότε μία ἐπιτροπή ἀποτελουμένη ἀπό τόν τοπικό Ἐπίσκοπο, τόν Δήμαρχο, τόν ἐκπρόσωπο τῆς Νομαρχίας καί τόν Διευθυντή τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας

Κρήτης, ἡ ὁποία ἔχει κτιστεῖ σέ ἔκταση τῆς μονῆς δίπλα τῆς, νά μεταπεῖσει τό ἡγουμενοσυμβούλιο «γιά τό καλό τοῦ τόπου». Ἐτσι τελικῶς τό ἡγουμενοσυμβούλιο ἀπέσυρε τήν προσφυγή του καί οἱ ἐργασίες συνεχίστηκαν. Τίς ἴδιες ἡμέρες στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης συνεδρίαζε τό Εὐρωπαϊκό Λαϊκό κόμμα καί συζητοῦσε περί Ὁρθοδοξίας... Συμμετεῖχε καί εὐρωβουλευτίς ἡ ὁποία εἶχε κάνει δηλώσεις περί καταργήσεως τοῦ ἀδάτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους... Ἡ Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης ἀνηγέρθη κυρίως μέ χρήματα Εὐαγγελικῶν ἀπό τή Γερμανία καί τά ἐγκαίνιά τῆς ἔγιναν τό 1968 μέ τήν παρουσία πολλῶν σημανόντων προσώπων καί ἀνάλογες δηλώσεις καί ὁμιλίες.

Γ.Κ. Τζανάκης

Κτὴν Κρήτη, στό Κολυμπάρι εἶναι ἡ μονή τῆς Γωνιάς, τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγήτριας. Τετρακόσια χρόνια σχεδόν στέκει ἐκεῖ πάνω ἀπό τούς βράχους καί τή θάλασσα, μνημεῖο καί μαρτυρία τῆς παρουσίας τῶν Ρωμαίων στή γῆ τῆς Κρήτης.

Ἐφοῦ προσκύνησα κάθισα νά ξαποστάσω ἀπό τή ζέστη τοῦ μεσημεριοῦ, πάνω σ' ἕνα πεζούλι ἀριστερά μόλις μποῦμε, κάτω ἀπό τήν κληματαριά.

Ὅπως ὁ ἥλιος εἶχε γύρει πρὸς τή δύσι φεγγοβολοῦσε ὁ ναός καί τό ἐπιβλητικό καμπαναριό. Ἡ νεραντζιά, τό σήμαντρο, τά γεράνια, τῶν σπουργιτιῶν τά μινυρίσματα καί τά μυρμηγκία νά συνεχίζουν στό τσιμεντένιο δάπεδο τό ἀσταμάτητο ἔργο τους...

Θά μ' ἔπαιρν' ὁ ὕπνος ἂν δέν μέ κρατοῦσε ξύπνιο ὁ θόρυβος τῶν αὐτοκινήτων πού περνοῦν ἀκριβῶς ἔξω ἀπό τή μονή.

Μιά στιγμή ἀπ' τό ναό ἐξῆλθε ἕνας μοναχός μετροῦ ἀναστήματος, μέ ράσα παληά ἀλλά καθαρά, σεμνοπρεπής, θαυπώγων, μέ βλέμμα γλυκύ, ἤρεμο σάν τῶν ἁγίων στίς εἰκόνες καί ἔκανε μερικά δήματα πρὸς τήν κεντρική πύλη. Κοντοστάθηκε σάν κάτι νάχε ξεχάσει καί προσπαθοῦσε νά τό θυμηθεῖ ἢ σάν κάτι νά περίμενε.

Ἀπό τή γωνιά πού καθόμουν εἶδα ἄνθρωπο νάχει μπεῖ ἀπό τήν πύλη καί νά κατευθύνεται πρὸς τόν μοναχό. Ὁ νεοεισελθὼν ἦτο ὑψηλός, λεπτός, μέ τά χαρακτηριστικά γυαλιά ὅπου φοροῦν συνήθως οἱ διανοούμενοι καί ὅσοι θέλουν νά φαίνονται ὡς τέτοιοι. Εἶχε γένεια μακρὰ καί μαλλιά δεμένα πίσω, οὐρά, ὅπως συνηθίζεται στίς μέρες μας. Φοροῦσε ράσο καί ἦτο ἄσκεπής, τά δέ ὑποδήματα κομψά καί «ἐπώνυμα» φαινόταν ὅπως προχωροῦσε.

Δέν μπορούσα νά καταλάβω ἂν ἦτο μοναχός ἢ κληρικός ἢ κάτι ἄλλο. Ἄν δέν φοροῦσε τό ράσο θά ἔμοιαζε μέ τούς ἀνά τήν ὑφήλιο γιάπηδες, ὅπως τούς ἔλενε.

Μέχρι νά σκεφτῶ ὅλα αὐτά εἶχε φτάσει τόν ἡλικιωμένο μοναχό, εἶχε σταθεῖ μπροστά του καί ἀφοῦ προσπάθησε νά συναντήσῃ μέ τό βλέμμα του τά μάτια του - πράγμα ἀδύνατον καθὼς ὁ μοναχός κοίταζε κάτω - ἄρχισε νά τοῦ μιλάει σιγανά, σταθερά μετρῶντας τίς λέξεις μία-μία μ' ἐκεῖνο τόν χαρακτηριστικό τρόπο τῶν ἐξουσίαις εὐρισκομένων οἱ ὅποιοι υἱοθετοῦν μία συγκαταβατική στάσι πρὸς τούς κατωτέρους, πλὴν ταυτοχρόνως τονίζουν μέ τόν τρόπο τους τήν ἀνωτερότητά τους, αὐτό τό κρᾶμα ταπεινοσύνης ἐπάρσεως καί συγκεκα-

λυμένης ἀπολυτότητας.

Ἐλεγε ἡ αἰνιγματική αὐτή φυσιογνωμία περίπου τά ἔξης, ὅσα μπόρεσα ν' ἀκούσω:

- Ἀκόμα εἶσαι ἐδῶ; Δέν τό ἀποφάσιες νά φύγεις; Μέχρι πότε θά τριγυρνᾷς στό μοναστήρι; Πόσοι σέ θέλουν; Πόσοι εἶναι δικοί σου; Καί ποιόι εἶναι; Οἱ ἀσήμαντοι καί οἱ τιποτένιοι. Ποιός τούς ἀκούει πιά; Ποιός τούς δίνει σημασία; Ἀλλαξαν οἱ καιροί, ὅλοι τούς θεωροῦν πλέον γραφικούς καί πεπαλαιωμένους.

Δίπλα, σέ μένα πόσοι εἶναι σήμερα; Ἀπ' ὅλη τήν Εὐρώπη ἄνθρωποι σημαντικοί καί σπουδαῖοι. Καί ἀπό τήν Ἑλλάδα. Βλέπεις; Τά μεγαλύτερα ὀνόματα ἀπό τή μιά πλευρά τοῦ νομίματος τῆς ἐγχωρίου πολιτικῆς. Ἀπό τήν πλευρά πού ὀρισμένοι ἔλενε πὼς εἶναι πιό πολύ δική σας. Βεβαίως ξέρετε ὅτι δέν εἶναι ἔτσι. Ἐνα εἶναι τό νόμισμα τῆς πολιτικῆς.

Ξέρω ὅτι θά πεῖς ὅτι αὐτοί εἶναι πολιτικοί. Ἀστειεύεσαι. Ἐχει ἔρθει καί ἕνας Ἀρχιεπίσκοπος, Ἐπίσκοποι, θεολόγοι καί τόσοι ἄλλοι σημαντικοί... Μὴν κάνεις πὼς δέν καταλαβαίνεις.

Κοίταξέ με. Ἴσως καί νά ἀπορεῖς γιά τήν ἐμφάνισί μου. Τί πιό ἀπλό; Ἀφοῦ δέν ξεριζώνεται ἡ βλακώδης πίστι ἀπό τήν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, θά δράσω μέσα ἀπό τήν πίστι.

Εἶδες πόσα κατάφερα μέσα σ' ἕναν αἰῶνα στά ψηλά κλιμάκια. Εἶδες πὼς τά κατάφερα μέ τόν μεγάλο σας στήν Πόλη. Εἶδες πὼς γίνεται ἡ ἐπιλογή τῶν ἄλλων καί μέ ποιά κριτήρια. Γιά τά κριτήρια αὐτά δούλεψα καί ἐγώ. Σιγά-σιγά. Καί ὅταν γίνονται οἱ κρίσεις, εἶμαι καί ἐγώ ἐκεῖ, μπαίνω ἀπό πολλές μεριές καί μέ πολλούς τρόπους.

Μά ἐπειδὴ ἐγώ ξέρω τί ἄδυσσος εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καί ὅτι δέν μπορείς νά ἔχεις καμμιὰ ἐμπιστοσύνη σ' αὐτά τά φιλόδοξα καί ἀχάριστα ὄντα, δέν ἀφήνω τίποτε στήν τύχη, οὔτε ἐμπιστεύομαι κανέναν. Ξέρω νά ἀξιοποιῶ ὑπὲρ ἐμοῦ τά ἀνθρώπινα πάθη. Δένω τόν ἕνα μέ τόν ἄλλο. Ἐτσι χτίζω σιγά σιγά τήν πυραμίδα μου. Καί ὅποιοι μπαίνουν δέν μποροῦν πλέον νά κουνήσουν ἢ νά φύγουν, γιατί θά γρεμιστοῦν καί αὐτοί μαζί. Καί δέν θέλουν νά χάσουν ὅσα ἀπολαμβάνουν.

Ξέρω ὅτι θά πάρει καιρό, μά καί ἐδῶ θά γίνῃ ὅπως καί στή δική μου ἐκκλησία. Στήν κορυφή τῆς πυραμίδας θά βάλω καί ἐδῶ τόν πρῶτο μου, κάποιον ἀλάθητο. Θά τοῦ δώσω ἐξουσία καί δύναμι ἐνῶ θά εἶναι ἀδύνατος. Δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει αὐτή ἡ διάχυσις τῆς ἐξουσίας. Ὅλοι θά τοῦ παραδώσουν τήν ἐξου-

σία πού έχουν. Και τί νά τήν κάνουν πιά; Σέ τί τούς ώφελεί; Μά μήπως τήν έχουν νοιώσει ποτέ;

Ποιός μπορεί νά περιμένει ἔσχατος καί τελευταῖος γιά νά γίνει πρῶτος; Ποιός μπορεί πλέον νά ταπεινώνει τόν ἑαυτό του γιά νά ὑψωθεί, κάτι πού μπορεί νά μήν γίνει καί ποτέ καί τότε θά λένε ὅτι ὅπου θέλει πνεῖ τό «πνεῦμα»;

Ποιός μπορεί νά περιμένει τήν ψήφο διεφθαρμένων καί φιλοδόξων γιά ν' ἀποκτήσει ἐξουσία χωρίς νά παλαίψει καί νά δράσει ὁ ἴδιος μέ ὅλα τά μέσα;

Χωρίς προκαθορισμένα κριτήρια, χωρίς μία τάξι δέν προχωρᾷ ὁ κόσμος. Ἐγώ ἔβαλα κάποια τάξι. Ἡ μόρφωση. Τά χαρτιά. Τά πτυχία. Ποιός μπορεί νά τά ἀμφισβητήσει; Ὅλοι θά ὑποταχθοῦν στή γνῶσι καί τήν ἐπιστήμη ὅπως ἐγώ τίς θέλω. Καί μήν λές πλέον ὅτι ἀγράμματοι ἐδιδάχθησαν σοφίαν κ.λπ. Αὐτά έχουν περάσει. Τώρα εἴμαστε σέ Νέα Ἐποχή. Τόλεγα ἀπό τό '68 στά ἐγκαίνια ἐδῶ δίπλα. Δέν τό πρόσεξες τότε; Τίποτα δέ λέω στήν τύχη. Νά, τώρα ὅλα πραγματοποιοῦνται. Δέν βλέπεις πῶς ἔρχονται ἕνας-ἕνας οἱ κυβερνήτες καί παραδίδουν τήν ἐλευθερία τῶν λαῶν τους στά πόδια μου; Ἔτσι θάρθουν ἕνας-ἕνας οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς, οἱ μοναχοί καί οἱ λαϊκοί. Οἱ ἐκκλησίες καί τά πατριαρχεῖα. Θά τά ἀλλάξω ὅλα ἀπό μέσα.

Θυμᾶσαι ὅταν ἔφτιαχνα τό σπίτι μου ἐδῶ; Τό περίμενες ὅτι μετά ἀπό 33 χρόνια θάχε τόσο μεγαλώσει καί ὅτι τό δικό σου θά μαράζωνε σιγά-σιγά;

Ἐγώ ἐλέγχω τόν λόγο, τόν διάλογο, τά μέσα. Ἐσύ περιμένεις τό δίωμα, τήν ἐμπειρία, τό δάθος. Μά οἱ ἄνθρωποι δέν μποροῦν οὔτε νά περιμένουν οὔτε νά κουράζονται. Θέλουν νά καταναλώνουν. Θέλουν νά ναι σίγουροι, ἀσφαλεῖς καί τιμημένοι. Προτιμοῦν τό ψέμα πού κολακεύει καί ναρκώνει καί τούς κάνει νά αἰσθάνονται ἄνετοι στήν πολυθρόνα τους, ἀπό τήν ἀλήθεια πού τούς φέρνει μπροστά στήν προσωπική εὐθύνη.

Γι' αὐτό λιγοστεύουν οἱ προσκυνητές σου καί αὐξάνονται οἱ ἀκροατές μου. Δέν μπορεί νά περιμένει ὁ σημερινός ἄνθρωπος τήν «προσωπική συνάντησι», δέν μπορεί ἢ κάθε αἰμορροοῦσα ὑπαρξις νά ἀναζητᾷ σωτήρα μέσα στήν κοσμοσυρροή καί τό ποδοβολητό τῶν σύγχρονων λεωφόρων. Δέν μπορεί νά περιμένει ἕναν ἀδυσώπητο Θεό μετά ἀπό δεκαετίες

ἀσκήσεως, ἀγωνίας καί ὑπομονῆς νά τούς δώσει, ἄν τό θελήσει, τή χάρη καί τή χαρά. Χρειάζεται μία θρησκεία.

Ἐγώ σίγουρα καί γρήγορα δίνω ὅσα ὑπόσχομαι. Ἐκαθαρισμένες συναλλαγές κυρίων. Νά δέν βλέπεις; Μέσα σέ τέσσερις ἢ ἑπτὰ ἢ δέκα μέρες διδάσκεται «ὀρθοδοξία». Ἀκαδημαϊκή μὲν, ἀλλά κατανοητή, ἐπιστημονική, σίγουρη.

Γι' αὐτό, ὅταν οἱ διδακτοί μου ἔρχονται ἐδῶ, ἤδη ἔχει σπαρεῖ μέσα τους ὁ σπόρος τῆς ἀμφισβητήσεώς σου. Τά μάτια τους βλέπουν μέσα ἀπ' τά γυαλιά πού τούς ἔχω δάλει. Ἡ σκέψις τους προχωρᾷ ὅπως τήν ἔχω προγραμματίσει.

Ὅ,τι καί ἄν πεῖτε, ὅ,τι καί ἄν ὑπαινιχθεῖτε ἔχει προβλεφθεῖ. Εἶστε ἀπλῶς ἀντιδραστικοί, ὀπισθοδρομικοί, φανατικοί. Εἶστε τοῦ παρελθόντος. Ἐχθροί τῆς προόδου, διότι ἐγώ δίνω νόημα στίς λέξεις καί ὀρίζω τί εἶναι πρόοδος. Δέν θυμᾶσαι πρὶν 33 χρόνια; Δέν τά πρόσεξες τά λόγια μου;

«Δέν πρόκειται νά μᾶς ἀπασχολήσουν “δέβηλοι καί γραῶδεις μύθοι” καί ἰσχυρισμοί πού θά ὑπαγόρευεν ἴσως ὁ φθόνος, ἢ μισαλλοδοξία, ὁ φανατισμός καί ἡ ἔμμομη ἀντίδρασι σέ κάθε προοδευτική ἰδέα καί προσπάθεια».

Σιγά-σιγά θά ἀλλάξω καί τούς νόμους. Τώρα εἶναι εὐκόλο. Τώρα εἶστε στήν ἀγκαλιά μου. Ἀλλά μέχρι τότε βρίσκω τόν τρόπο. Εἶδες ἐδῶ στό μοναστήρι ἐτοῦτο. Προσέφυγαν στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας καί θά τούς δικαίωνε σύμφωνα μέ τούς νόμους. Τούς ἔκανα καί μόνοι τους ζήτησαν νά μήν ἐφαρμοστεῖ ὁ νόμος στόν ὁποῖο προσέφυγαν γιά νά τούς προστατέψει καί γελοιοποιήθηκαν. Πῶς θά τολμήσουν νά ξαναμιλήσουν; Ἐξ ἄλλου ὅλα γίνονται γιά τό κοινό καλό. Σοῦ εἶπα, ἐγώ καθορίζω τήν σημασία τῶν λέξεων.

Χρειάστηκε δέβαια νά στείλω τούς δικούς μου, τῆς ἐξουσίας καί τῆς κοσμικῆς καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς. Δήμαρχος, Νομάρχης, Ἐπίσκοπος, Ἄρχων Ὑπομηματογράφος ... καί τελικά ὑπέκνυαν. Ὅλοι ὑποκύπτουν. Ὁ φόβος, ἢ τιμῆ καί τό συμφέρον καθορίζουν πάντα τή στάσι τῶν ἀνθρώπων.

Τό κακό παράδειγμα ἀπό τό Ἀκρωτήρι δέν θά ξανασυμβεῖ. Δέ θέλω ἄλλα Στρογγυλά Κεφάλια. Ξέρω νά κάνω ὑπομονή αἰῶνες. Θά περιμένω λίγα χρόνια καί θά πεθάνει ὁ Γούμενος. Νά δῶ τότε ποιοί θάχουν κότσια νά συνεχίσουν.

Τά μοναστήρια θάρθουν στά χέρια μου. Δέν θά τά κλείσω ἀπό ὅ,τι κατάλαβες. Τότε, πρὶν 150 χρόνια, μέ τούς Βαυαρούς ἦταν ἀλλοιῶς.

Ἔπρεπε νά χρησιμοποιηθεῖ βία. Δέν γινόταν διαφορετικά. Ἔλεγχαν τά πάντα. Τίς συνειδήσεις, τά μυαλά καί τίς ψυχές. Ὁ λαός τούς ἀκούγε καί δέν ἤθελε νά ἀκούσει τίποτα ἄλλο.

Καί τώρα τούς ἀκούει, ἀλλά πιό πολύ ἀκούει ἐμένα, θέλει δέ θέλει. Καί ἐγώ μιλῶ ὄλο τό εἰκοσιτετράωρο. Χιλιάδες στόματα, χιλιάδες γλῶσσες, χιλιάδες βιβλία, χιλιάδες ραδιόφωνα. Ὅπου βρεθεῖς καί ὅπου σταθεῖς καί ὅπου κοιτάξεις, ὁ λόγος μου καί οἱ εἰκόνες μου εἶναι ἐκεῖ. Ἄπ' τά σχολειά ὡς τά χαμαιτυπεῖα. Ἄπ' τή δουλειά ὡς τή διασκέδασι. Ἄπ' τό ἐργαστήριο ὡς τίς λεωφόρους. Παντοῦ. Τώρα καί στήν ἐκκλησιά καί στό μοναστήρι.

Φτιάχνω τούς δικούς μου μοναχούς, τούς δικούς μου ἱερεῖς, γιά νά βγοῦν οἱ δικοί μου ἐπίσκοποι, οἱ δικοί μου πατριάρχες πού θά κάνουν δικούς μου καί τούς πιστούς. Στό Μπαλαμάντ πρίν 8 χρόνια τό ὑπέγραψαν πολλοί ἐπίσκοποι· δέν τό θυμάσαι;

Τά παληά πρέπει νά τελειώσουν. Αὐτό τό χούι, αὐτή ἡ ράτσα, αὐτή ἡ συνέχεια πρέπει νά σταματήσῃ. Πρέπει νά γίνει μιά καινούργια ἀρχή, ν' ἀρχίσει μιά καινούργια παράδοσι. Καί ἤδη γίνεται. Μέσα σέ ἑκατό χρόνια δές πόσα κατάφερα. Ἀπό τό '65 μέχρι σήμερα πόσα ἔγιναν; Ὁ δικός μου ἦρθε στήν Ἑλλάδα, παρά τά γηρατεία του, παντοῦ οἱ μοναχοί παίρνουν λεφτά καί κάνουν ἔργα, τό ἄβατο τοῦ Ὄρους μοιάζει πλέον σκοταδιστικός ἀναχρονισμός. Δίπλα, στό συνέδριο, εἶναι μιά ἀπό τίς εὐρωβουλευτινές πού δουλεύουν γι' αὐτό. Τό σκάφος μου τρέχει μέ τά πανιά φουσκωμένα σέ ὄλο καί περισσότερα λιμάνια. Ἐνα τέτοιο λιμάνι θά γίνει καί ἐδῶ, δίπλα ἀπό τό μοναστήρι σου καί θά ἀράξει τό σκάφος μου. Καί ὅλα τά ἔργα μου θά ῥοχονται πιό κοντά καί θά σέ ζώνουν.

Καί μοναχοί τῆς ράτσας σου δέν θά ὑπάρξουν πιά. Ἐτοιμάζω τούς δικούς μου. Τούς νέους μοναχούς τῆς νέας ἐποχῆς. Γι' αὐτό πρέπει νά φύγεις ἀπό δῶ. Νά παραδεχτεῖς ἐπί τέλους τήν ἦττα σου. Ἐμένα θέλουν, ἐμένα ἀκολουθοῦν.

Ἡ φωνή του εἶχε ὑψωθεῖ. Τά μάτια του πετοῦσαν φλόγες. Ὁ γέροντας μοναχός συνέχισε νά κοιτάζει κάτω. Ἦμουν κάθιδρος. Δέν μποροῦσα νά κουνηθῶ, δέν μποροῦσα νά μιλήσω, σάν μαρμαρωμένος, σάν ναρκωμένος.

Αἶφνης ὁ γέροντας σηκώνει τό κεφάλι του καί ἀνοίγει τό στόμα του:

- Τό καλό τῆς περιοχῆς ὀδήγησε τελικά τίς σκέψεις καί τίς ἀποφάσεις τῶν μοναχῶν τῆς Γωνιάς. Ἀποφασίστηκε ἡ μονή νά ἄρει τήν προσφυγή πού εἶχε καταθέσει ἐνώπιον τοῦ 5ου Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Δεσμεύτηκαν γιά τήν μοναχική γαλήνη καί τό φυσικό περιβάλλον τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς διαπραγματεύσεως καί τό Δημοτικό Συμβούλιο Κολυμβαρίου.

Πετάγομαι ἀπό τόν καναπέ κάθιδρος. Ἦταν τό τοπικό δελτίο εἰδήσεων. Ἔλεγε αὐτά πού ἤδη εἶχα διαβάσει στίς τοπικές ἐφημερίδες. Φαίνεται ὅτι σέ συνδυασμό μέ τόν Μέγα Ἱεροεξεταστή τοῦ Ντοστογιέφσκι πού ξαναδιάβασα αὐτές τίς μέρες προκάλεσαν αὐτό τό ἄσχημο ὄνειρο, τόν παράξενο ἐφιάλτη.

Ἐλπίζω νά μὴν ξυπνήσουμε ξαφνικά ἀπό τόν μόνιμο ὕπνο μας καί αὐτά τά ἄσχημα ὄνειρα ἀποδειχτοῦν ἐφιαλτική πραγματικότης. Τά παράπονά μας τότε στό ... Δήμαρχο καί τίς ἐπιτροπές. Ἐμεῖς, ὅπως πάντα, δέν φταίμε, ἀπλῶς κοιμώμαστε.

ΧΥΜΟΥΝ ΠΑΝΣΤΡΑΤΙΑ ΣΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΞΑΝΑ ΤΟ ΘΑΥΜΑ

τοῦ Νικολάου Ἰ. Μέρτζου, Συγγραφέως καί Δημοσιογράφου,
Προέδρου τῆς Κοινότητος Νυμφαίου Φλωρίνης

Τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ ἀπετέλεσε τήν προφώνηση τοῦ κ. Ν.Ἰ. Μέρτζου κατά τά ἐγκαίνια τοῦ νέου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Νυμφαίου Φλωρίνης, τά ὁποῖα ἐτέλεσεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.

Χριστόδουλος, παρουσία τοῦ οἰκείου ἱεράρχου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, ἄλλων ἀρχιερέων καί κληρικῶν, ἐκπροσώπων τῶν ἀρχῶν, τοῦ δωρητοῦ κ. Νικολάου Σωσσίδη καί πλήθους πιστῶν.

Κτούς καιρούς μας γίνονται θαύματα, Μακαριώτατε;

Ἡ ἀπάντησή εἶναι βεβαίως θετική.

Καί ἡ ἀπόδειξη μπροστά μας καταναγκαστική, συνάμα δέ καταναγκαστική. Βρισκόμαστε ἐδῶ ὅλοι μαζί καί ζοῦμε ἐκστατικοί μέσα σέ ἓνα θαῦμα: σ' αὐτόν ἐδῶ τόν ἱερό ναό τοῦ προστάτου μας Ἀγίου Νικολάου, τόν τέταρτο καί τόν θαυμαστότερο ἀπό κτίσεως τοῦ βλαχοφώνου τούτου αὐτονόμου οἰκισμοῦ τό 1385.

Ἄν κάποιος ἀπό ἐμᾶς τους τελευταίους τῶν Μοϊκανῶν ἔβλεπε στόν ὕπνο του ὅσα ὅλοι σήμερα ζοῦμε ἐδῶ καί ὅσα μαζί μας σύμπας ὁ εὐλαθής ἑλληνισμός, ὅπου τῆς Γῆς, βλέπει στήν μικρή ὀθόνη τώρα, θά ἔτρεχε πρῶι-πρῶι πανικόβλητος στόν ψυχίατρο.

– Γιατρέ μου, βοήθεια, ἔχω τρελλαθεῖ.

Σοῦ σαλεύει πράγματι ὁ νοῦς: μία τρίκλιτη ξυλόστεγη λαμπρή Βασιλική στό πουθενά, στήν ψηλότερη κατοικημένη κορυφογραμμή, στό σύνορο τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, χαμένη μέσα στά ἄλλα θεόρατα βουνά.

Ποιός τήν ἀνήγειρε τώρα; Καί πρό παντός γιατί;

Ἕνας τρελλός. «Γιατί ἔτσι» Ἐπειδή ἀπλῶς εἶναι Ἑλλην. Καί, ὡς γνωστόν, στούς Ἑλληνες, ὅταν ἔρχονται εἰς ἑαυτόν, δέν χωράει ποτέ «γιατί», δέν μετροῦν ποτέ οἱ ἀριθμοί, δέν τολμᾷ ποτέ νά ὀρθωθεῖ ἡ τρέχουσα λογική. Ἄλλιῶς δέν θά ὑπῆρχε ἡ ἑλληνική Ἱστορία οὔτε ἡ ἑλληνική ἰδιοπροσωπία στήν παγκόσμια σκηνή. Θά ὑπῆρχαν μόνον ἀριθμοί καί τραπεζικοί λογαριασμοί, ἰσολογισμοί καί μία ἐπίπεδη ζωή — ἓνα ταψί.

Τό θαῦμα, ὅμως, ὑπερβαίνει ἀκριβῶς τήν λογική καί πειθαναγκάζει τήν λογική στόν ἱερό πόθο τῆς πιστῆς ψυχῆς. Καί, τότε, ὁ μικρός ἄνθρωπος μεγαλώνει, ὑπερβαίνει τά καθημερινά του μέτρα, ψηλώνει καί πραγματώνει τό ἀπίστευτο. Θεώνεται. Ἐνώνεται μέ τόν Θεό. Ἱεροί τρελλοί, πολλοί τρελλοί, μιλιούνια ξαφνικά, ἔφτιαξαν τήν Ἑλλάδα, ἔχτισαν τήν Ἑλλάδα, ὑπερασπίσθηκαν καί κράτησαν ὄρθια τήν Ἑλλάδα. Δέν πάει νά μαίνονται οἱ καιροί καί νά μεγαλορρημονοῦν, ἀκόμη καί νά ἀσχημονοῦν, οἱ λογικοί; Ὅσο ὑπάρχουν Ἑλληνες ἐπί τῆς Γῆς, ἐνεδρεῦουν ἐν δυνάμει ἱεροί τρελλοί μέσα στό σύγχρονο κελί. Ἀνάδει ἡ σπίθα; Αὐτοί χυμοῦν πανστρατιᾶ στό ὄνειρο καί διενεργοῦν ξανά τό θαῦμα.

Μακαριώτατε πάτερ καί δέσποτα,

Τό μεγάλο θαῦμα πού εὐλογεῖτε σήμερα καί

πάνδημοι συνεορτάζουμε ἐδῶ, δέν εἶναι ὁ λαμπρός ἱερός ναός. Εἶναι ὁ Ἄνθρωπος. Ὁ Ἄνθρωπος ὡς ἀπόλυτη καί ἀδιαπραγμάτευτη ἀξία, ὡς ζωντανός ναός τῆς πίστεως καί ὡς Υἱός τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἄνθρωπος τόν ὁποῖον ἐξηγόρασε ἐκ τῆς κατάρτας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπό τόν νόμον, καί ἐλευθέρωσε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός μέ τό τίμιον αἷμα Του.

Ὁ Νικόλαος Ἰωάννου Σωσιδίης, ἐκ Νυμφαίου ὀρμώμενος, δικαιώνει τήν ἔξαγοράν του καί τήν ἐλευθερίαν του. Αὐτός εἶναι τό ἀληθινό θαῦμα. Κοσμοπολίτης, μεγαλωμένος παιδιόθεν καί ἐγκατεστημένος ἐκτός Ἑλλάδος, πλούσιος διεθνῆς τραπεζίτης ἐξ ἰδίων δυνάμεων, διατρέχων νυχθημερόν τήν οἰκουμένη, θά μποροῦσε νά συμβολίζει, ἀλλά δέν συμβολίζει ἀπλῶς, εἶναι ὁ ἀστέρας, ὁ στᾶρ μιξοδαρδари-сті, τῆς παγκοσμιοποίησης. Εἶναι, ὅμως Ἑλλην καί, χάρις στούς γονεῖς του, στόν πρέσβυ κύριο Ἰωάννη Νικολάου Σωσιδίη καί στήν κυρία Δανάη θυγατέρα Ἀχιλλέως Κύρου, εἶναι Ἑλλην μέ βαθεῖα ἑλληνική παιδεία. Μετέχει τῆς ἡμετέρας παιδείας — θά ἔλεγεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ὁ Μακεδών, ὁ πρῶτος στήν Ἱστορία πού πραγμάτωσε τήν παγκοσμιοποίηση, ἀλλά ἀρτιωμένη καί χαριτωμένη μέ παιδεία, μέ σεβασμό καί μέ ἐλευθερίαν.

Αὐτήν ἀκριβῶς τήν ἡμετέραν παιδείαν, τό Κοινό τῶν ἐλευθέρων καί ἰσοτίμων Ἑλλήνων, θεραπεύουμε ἀπ' αἰῶνων ἀνύστακτοι ἐδῶ ψηλά στίς ἀετοφωλιές μας οἱ ὀρεσιδίοι Μακεδόνες, οἱ περιώνυμοι Χρυσικοί τῆς Νέδεσκας, οἱ διεθνεῖς ἔμποροι τριῶν Αὐτοκρατοριῶν καί ταῦτοχρόνως οἱ διά βίου πολεμιστές. Διότι εἴμεθα ἀκραδάντως πεπεισμένοι — καί τό ἀποδεικνύουμε — ὅτι ὁ ἑλληνισμός εἶναι πολιτισμός.

Γι' αὐτό οἱ ἀείμνηστοι πατέρες μας Βλάχοι, οἱ μέγιστοι καί οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑθνικῶν Ἐυεργετῶν, ἐθεράπευσαν τήν ἡμετέραν παιδείαν — χάρισμα στό «βασιλικόν Γένος τῶν Ρωμαίων». Ἐκόσμησαν τήν πρωτεύουσα Ἀθήνα μέ ὅλα σχεδόν τά μνημεῖα τῆς Ἐθωράκισαν τό «μέγα τῆς θαλάττης κράτος» μέ τό θωρηκτό “Ἀβέρωφ”. Χάρισαν τήν Νέα Ἀκαδημία τῆς περιωνύμου Μοσχοπόλεως, τό πρῶτο ἑλληνικό τυπογραφεῖο καί τήν πρώτη ἑλληνική ἐφημερίδα, τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, τήν Ἀρχαιολογική Ἐταιρεία καί τόν «Παρνασσό», τό Ἐθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνεῖο καί τά πλεῖστα Σχολεῖα: τά Ἀρσάκεια, τά Ζάππεια, τά Τοσίτσια, τά Ἀβερῶφεια καί ἐδῶ τήν Νίκειο Σχολή.

Ἐδῶ λοιπόν, ὅπου ἀπλώνεται πράγματι ὁ πολιτισμός, ὄρατός, σεβαστός καί ἐπιβλητικός, ἦλθε στό πατρογονικό του χωριό, πρώτη φορά σαράντα τόσο χρονῶν, κατ' εὐθείαν ἀπό τό Χόνγκ Κόνγκ ὁ Νικόλαος Σωσσίδης. Καί εἶπε: «βρῆκα τόν ἑαυτό μου». Εἶχε ἀνάψει ἡ σπίθα. Φυσικό ἐπόμενο ἦταν νά διενεργήσει τό θαυμαστό τοῦτο θεάρεστο ἔργο, τόν τέταρτο καί λαμπρότερο ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Νυμφαίου, τόν ὁποῖον ἀφιερώνει εὐλαδικά «εἰς αἰωνίαν μνήμην τοῦ ἐνδόξου βλαχοφώνου ἑλληνισμοῦ καί τῶν ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος πεσόντων».

Ἀγαπητέ Νίκο,

Σέ θαναμάζουμε, σέ ἀγαποῦμε καί σέ εὐγνωμονοῦμε. Μᾶς χαλύδωσες τήν πίστη στόν ἄνθρωπο καί στίς δυνατότητες τοῦ ἐμπεριστάτου Γένους. Χάρισμα σ' ὄλους τούς Ἑλληνες.

Ἐμεῖς οἱ εὐεργετούμενοι, σοῦ ἀντιχαρίζουμε μονάχα λίγα λόγια σ' ἓνα χαρτί, ἀλλά λόγια καρδιάς.

Φιλογενέστατε Νικόλαε Ἰωάννου Σωσσίδη εἶσαι ἄξιος τῆς ἰδιαιτέρας Πατρίδος σου, τοῦ Νυμφαίου. Τήρησες καί ἀνανεώνεις τήν μακρῶνα παράδοση τῶν βλαχοφώνων Μεγάλων Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν πού ἐκόσμησαν τήν Ἀθήνα, τήν παράδοση τῶν συγχωριανῶν σου Νιδεσιτιάνων μεγάλων εὐεργετῶν καί τήν μακρά παράδοση τριῶν ἱστορικῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν πού συνάπτονται στό αἷμα τῶν τριῶν παιδιῶν σου: τῆς οἰκογενείας Σωσσίδη, τῆς οἰκογενείας Κύρου καί τῆς οἰκογενείας Γουλανδροῦ.

Σήκω, ἔλα κοντά μας, μέ τήν γυναίκα σου Εὐα Γουλανδροῦ καί τά τρία παιδιά σας, τήν Ἀλεξάνδρα, τή Δανάη καί τόν Ἰωάννη, νά σέ φιλήσουμε σταυρωτά.

Σχόλιο «Π»

Νά λοιπόν πού ἡ ἐλπίδα δέν πέθανε καί οὔτε πρόκειται νά πεθάνει. Νά πού ὑπάρχουν καί σήμερα ἄνθρωποι πού ἀναβιώνουν τήν παράδοση τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν. Αὐτή εἶναι «ἡ ἄλλη Ἑλλάδα», ἡ ὁποία ὑπάρχει καί ζεῖ μέσα στήν καρδιά τοῦ κάθε Ὁρθόδοξου Ἑλληνοῦ. Καί αὐτό, διότι δέν μᾶς ἐγκαταλείπει ἡ χάρις τοῦ Βαπτίσματος. Εἶναι τό ἀστάρι, ὅπως ἔλεγε ὁ μακαριστός Γέρον Παΐσιος. Ὅπως τό μέταλλο, ὅταν βαφεῖ μέ ἀντισκωριακό ἀστάρι, δέν σκουριάζει, ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἀπό τή μικρή ἀκόμη ἡλικία του ἀκούσει καί διδαχθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία, τό σπίτι, τό σχολεῖο, τήν ἀγάπη γιά τόν Θεό καί τήν Πατρίδα, ἀκόμη καί ἂν ξεστρατίσει ἀργότερα, κάποτε θά ἐπανέλθει. Ἀντί γι' αὐτήν ὅμως τή φωτεινή, φιλόθεη καί φιλοπάτριδα Ἑλλάδα, ἡ νεοεποχίτικη προπαγάνδα μᾶς προβάλλει τήν Ἑλλάδα τῆς διαφθοράς, τῆς μίζας, τῆς ρεμούλας, τοῦ τζόγου, τῆς πορνείας.

Ἄς ἐκδηλώσουμε ὅλοι τόν Σωσσίδη πού ἔχουμε μέσα μας. Αὐτή θά εἶναι ἡ καλύτερη ἀπάντηση στούς ἐπιδόξους δολιοφθορεῖς τῆς ἰδιοπροσωπείας μας, τό ἀποτελεσματικότερο ἐμπόδιο στήν νεοταξική ἰσοπέδωση.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ, Ὁρθοδοξία, Ἰσλάμ καί πολιτισμός, ἐκδ. Ἀδελφότητα Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ», Ἀθήναι 2000

Πολύς λόγος γίνεται στίς ἡμέρες μας γιά τό Ἰσλάμ καί τόν ἠθικό θεϊσμό του. Καί τοῦτο, διότι παρατηρεῖται ἀφ' ἑνός μέν ἀναζωπύρωση τοῦ Ἰσλαμισμού, ἀφ' ἑτέρου δέ μία ἐπικίνδυνη καί ἐπεκτατική πορεία καί διείσδυση τοῦ Ἰσλάμ στή Δύση. Τοῦτο ὀδηγεῖ ὀρισμένους σέ μία ἀπόπειρα διαλόγου μέ τό Ἰσλάμ, ἐνῶ ἄλλοι

ἐπισημαίνουν τόν ἄμεσο κίνδυνο τοῦ πολιτισμοῦ μας ἀπό τόν «θρησκευτικό φασισμό», ὅπως ἀποκαλοῦν τόν Ἰσλαμισμό, καί πρό παντός ἐξ ἀφορμῆς τοῦ «τζιχάντ», τοῦ ἱεροῦ πολέμου, πού ἔχουν κηρύξει οἱ πιστοί τοῦ Μωάμεθ πρὸς Ἀνατολή καί Δύση. Ἐνῶ δέν λείπουν βέβαια καί «οἱ μοντέρνοι διανοητές», πού ἐπιμένουν νά ὀδηγήσουν τόν ἄνθρωπο στή σωτηρία μέσα ἀπό δρόμους φανατισμοῦ καί μισαλλοδοξίας ἢ μέσα ἀπό προγράμματα κατευθυνόμενης «πνευματικῆς διαφώτι-

σης»!...

Μέ ὄλον αὐτόν τόν προβληματισμό μᾶς φέρνει σέ ἐπαφή τό σπουδαῖο βιβλίον τοῦ γνωστοῦ θεολόγου κ. Νικολάου Π. Βασιλειάδη «Ὁρθοδοξία, Ἰσλάμ καί πολιτισμός», ἀπό τήν Εἰσαγωγή τοῦ ὁποίου ἔχει ληφθεῖ καί τό ἀπόσπασμα πού προηγήθηκε.

Εἶναι ἀδύνατον νά παρουσιάσουμε ὅσα ἀξιολογώτατα τοῦ βιβλίου ἀποδελτιώσαμε χειρογράφως, ὥστόσο θεωροῦμε ἀπαραίτητο νά δώσουμε μία ἐπαρκῆ εἰκόνα τῆς δομῆς τοῦ ἔργου· ἐν πρώτοις παρουσιάζεται ἱστορικῶς, παραλλήλως μέ τό πρόσωπο τοῦ Μωάμεθ, ἡ γένεση καί ἐξάπλωση τοῦ ἰσλαμισμού. Ἀκολουθεῖ πλήρης καί διαφωτιστική παρουσίαση τῶν ἀπόψεων τοῦ Κορανίου γιά τά βασικά χριστιανικά δόγματα περί τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Σταυρώσεως, Ἀναστάσεως καί Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, περί τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καί περί τῶν ἐσχάτων, ὥστε νά κατασταεῖ φανερό πῶς οὐδεῖς συσχετισμός δύναται νά ὑπάρξει μεταξύ Κορανίου καί χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως (ὅπως ἰσχυρίσθηκαν μερικοί «ὀρθόδοξοι» ποιμένες καί διδάσκαλοι). Ἐπεται ἡ ἀνάπτυξη μερικῶν σημαντικῶν στοιχείων τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἰσλαμιστῶν, ὅπως εἶναι ὁ ἱερός πόλεμος ἐναντίον τῶν ἀλλοπίστων («Τζιχάντ»), ἡ θεοκρατία ὡς ἐπιβολή τοῦ ἰσλαμικοῦ ἱεροῦ νόμου («Σαρία») ὡς κρατικοῦ, ἡ πολυγαμία καί παιδεραστία (σημειώθηκαν νόμιμοι γάμοι 50χρονοῦ μέ 9χρονη, 84χρονοῦ μέ 14χρονη) κ.ἄ., ἔπειτα ἀπό τά ὁποῖα ἀκολουθεῖ καί ἡ γενική ἀποτίμηση τοῦ Ἰσλάμ καί ἡ ἐξέταση ἀφ' ἑνός τῆς θρυλούμενης ἀλλ' οὐσιαστικῶς ἀνύπαρκτης συμβολῆς του στόν παγκόσμιον πολιτισμό, ἀφ' ἑτέρου τῶν βαθυτέρων αἰτιῶν ἐξάπλωσῆς του. Ἐν συνεχείᾳ παρουσιάζεται ἡ σημερινή μουσουλμανική διείσδυση στόν δυτικόν καί ἀνατολικόν κόσμον μέ ἰδιαίτερη ἀναφορά στήν Κεντρική Ἀσία καί ἡ «μωρία τῆς Δύσεως ἐναντι τοῦ Ἰσλάμ», ὅπως σημειώνει χαρακτηριστικά ὁ συγγραφεύς, ἔνεκα τῆς ὁποίας οἱ ἰσλαμιστές ἐξαπλώνονται διαρκῶς. Ἐν τέλει παρουσιάζεται ὁ σύγχρονος διάλογος Ὁρθοδοξίας καί Ἰσλάμ, στά πλαίσια τοῦ ὁποίου μερικοί «ὀρθόδοξοι» ἐξετράπησαν πλήρως ἀπό τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας περί τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν καί ὑποστήριξαν μέχρι καί τό ὅτι δύναται καί ἡ πίστη στόν Ἀλλάχ νά εἶναι ὁδός θεογνωσίας

καί σωτηρίας (ἂν εἶναι δυνατόν νά λέγεται αὐτό ὀρθή δόξα!). Οἱ ἐν προκειμένῳ ἐπισημάνσεις τοῦ συγγραφέως εἶναι ἀξιοπρόσεκτες.

Ὁ κ. Ν. Βασιλειάδης, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ μεταξὺ ἄλλων καί τήν κατασυκοφαντημένην στά πλαίσια τοῦ θεολογικοῦ ἀγνωστικισμοῦ καί τοῦ οἰκουμενισμοῦ ἀπολογητική καί ἀντιρρητική θεολογία, χρησιμοποιεῖ καί στό παρόν ἔργο, ὅπως πάντα, πλῆθος πληροφοριῶν ἀπό πλούσια ἑλληνική καί ξένη βιβλιογραφία, ἀποτελούμενη ἀπό τήν πρῶμη πατερική καί γενικώτερα ἐκκλησιαστική ἀντιρρητική κατά τοῦ Ἰσλάμ γραμματεία, ἀπό ἔρευνες μεταγενεστέρων μελετητῶν τοῦ Ἰσλάμ, ἀπό τίς ἴδιες τίς πηγές τῆς ἰσλαμικῆς πίστεως, μέχρι καί ἀπό σχετικά ἄρθρα τοῦ περιοδικοῦ τύπου. Ἡ καταίγίδα τῶν παρατιθέμενων στοιχείων ἀφήνει μικρά περιθώρια γιά ἀμφισβήτηση τῶν γραφομένων, ἐνῶ ἡ ἀπλή γλώσσα καί ἡ πλήρης καί συδυσαστική παρουσίαση τῶν πραγμάτων κάνει τό ἔργο προσιτό σέ ὅποιονδήποτε ἀναγνώστη· πάντως γιά τούς θεολόγους πού θέλουν νά ἔχουν σφαιρική καί σχετικῶς συνοπτική ἀντίληψη περί πάντων τῶν τεκταινομένων ἐν τῇ θεολογίᾳ συνδυασμένη μέ ἐπιστημονική κατοχύρωση, τό βιβλίον, κατά τή γνώμη μας, εἶναι «ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνεν».

Νικόλαος Ζήσης

Ὑπακοή καί Ἐλευθερία, Κριτική στά βιβλία «Ἐπικηρυγμένη Ὁρθοδοξία» τοῦ Μοναχοῦ Μιχαήλ Χατζηαντωνίου, Σειρά: Εἰπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀριθ. 1, Ἱερά Μονή Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγιον Ὄρος, 2002

Τό βιβλίον «Ὑπακοή καί Ἐλευθερία» τοῦ ἱερομονάχου Ἀρτεμίου Γρηγοριάτου, στή σειρά «Εἰπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ» τῆς Ἱεράς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους εἶναι μία ἐμπεριστατωμένη κριτική τεσσάρων ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ μοναχοῦ Μιχαήλ Χατζηαντωνίου ἀπό τή σειρά «Ἐπικηρυγμένη Ὁρθοδοξία». Ὁ μοναχός Μιχαήλ, γιά λόγους πού ἀφοροῦν τόν ἴδιο, θέτει ὑπό ἔλεγχον καί ἀμφιβολία τήν ὑπακοή, τήν πνευματική πατρότητα καί τή νοερά προσευχή. Θεωρεῖ τήν ὑπακοήν βραχύδια, τήν πνευματική πατρότητα ὀλοκληρωτισμό καί τή συστηματοποίηση τῆς νοεράς προσευχῆς ψυχασθένεια καί ὀλίσημα ἀπό τήν πατερική παράδοση. Ὡς ἐκ τούτου ἐκόν-ἄκων δίδει ὅπλα στούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας γιά νά τήν πλήξουν

προωθώντας τά σχέδια της Νέας Έποχης. Έν προκειμένω τό βιβλίό «Υπακοή και Έλευθερία» αποτελεί ιδιαίζουσα μορφή κριτικής, αναλύοντας προσεκτικά τήν αντίθεση τοῦ π. Μιχαήλ μέ τήν ἐκκλησιαστική μας παράδοση, τίς ἐσωτερικές ἀντιφάσεις και ἐπισηφαλείς γενικεύσεις τῶν τεσσάρων βιβλίων του, τό σκανδαλώδες ὑβρεολόγιο και τά ἀπαράδεκτα γραφόμενά του. Σκοπός τῆς ὡς ἄνω κριτικῆς δέν εἶναι νά ὑποτιμήσει τόν μοναχό Μιχαήλ ἤ νά διαξιφιστεῖ μαζί του, ἀλλά νά τόν βοηθήσει μέ πόνο και κατανόηση νά ἀνανήψει, καθώς και ὄλους τούς ἀνθρώπους πού ἐξ ἀγνοίας ἤ ἐμπαθείας σκανδαλίστηκαν ἤ παρασύρθηκαν ἀπό τίς πλάνες του.

Ὡς ἐπίμετρο δημοσιεύεται ἡ ἐπιστολή τοῦ ψυχιάτρου Παναγιώτη Γρηγορίου πρὸς τό περιοδικό «Ε» τῆς ἐφημερίδος «Έλευθεροτυπία», ὅπου δίδεται τεκμηριωμένη ἀπάντηση σέ συνέντευξη τοῦ μοναχοῦ Μιχαήλ γιά ἀνάλογα σκανδαλοθηρικά θέματα.

Νεο-εἰδωλολατρικές περιπλανήσεις και ἡ ἀληθῆς ἐμπειρία τῆς Έκκλησίας μας, Σειρά: Εἰπέ τῆ Έκκλησία, ἀριθ. 2, Ἱερά Μονή Ὁσίου Γρηγορίου, Ἄγιον Ὄρος, 2002

Στό φαινόμενο τῆς νεο-εἰδωλολατρίας, πού μία περίπου δεκαετία τώρα ἔχει κάνει τήν ἐμφάνισή του στήν Πατρίδα μας, ἀναφέρεται τό προσφάτως (2002) ἐκδοθέν βιβλίό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους. Φέρει τόν τίτλο «Νεο-εἰδωλολατρικές περιπλανήσεις και ἡ ἀληθῆς ἐμπειρία τῆς Έκκλησίας μας και εἶναι τό δεύτερο τῆς σειρᾶς «Εἰπέ τῆ Έκκλησία» τῆς ἰδίας Ἱερᾶς Μονῆς.

Στόν πρόλογο τοῦ βιβλίου ὁ Καθηγούμενος τῆς Μονῆς, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Γεώργιος, χαρακτηρίζει σχιζοφρένεια τήν νοοτροπία ὀρισμένων ἀνιστορητῶν Νεοελλήνων πού ζητοῦν νά ἀποτινάξουν τόν Χριστιανισμό και νά ἐπανέλθουν στήν ἀρχαία ἑλληνική εἰδωλολατρία. «Εἰσάγουν μία τεχνητή πόλωση», σημειώνει, «πού ποτέ δέν διώσαμε οἱ Ἕλληνες στήν μακρά ἱστορία μας. Θέλουν μάλιστα νά μᾶς ἐπιβάλουν τήν πόλωση αὐτή. Γιατί; Για νά πλήξουν τήν Έκκλησία. Νά ἀποχριστιανίσουν τούς Ἕλληνες. ... Παίζουν τό παιχνίδι τῶν ξένων πού μᾶς συρρίκνωσαν ὡς ἔθνος και θέλουν περραιτέρω νά μᾶς συρρικνώσουν».

Τό βιβλίό εἶναι πόνημα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἐν λόγῳ Ἱερᾶς Μονῆς, Ἱερομονάχου Φιλοθέου. Εἶναι πλαισιωμένο ἀπό μία σειρά φωτογραφιῶν πού παρουσιάζουν ὄψεις τοῦ ἀρχαίου ναυδρίου τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, παρά τόν Μητροπολιτικό Ναό Ἀθηνῶν, πού δείχνουν ὅτι ἀρχαία γλυπτά εἶναι ἐνσωματωμένα στήν τοιχοποιία τοῦ ναυδρίου. Δεῖγμα τοῦ αὐθεντικοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος πού θέλει τήν ἀρχαία Ἑλλάδα ὀργανικά ἐνσωματωμένη στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Έκκλησία.

Ὁ π. Φιλῶθεος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τό ἑλληνικό νεο-εἰδωλολατρικό κίνημα εἶναι μέλος τοῦ παγκοσμίου κινήματος πού ἐπιζητεῖ τήν ἀναδίωξη τῶν ἀρχαίων παγανιστικῶν θρησκειῶν (σελ. 12) και ἐπισημαίνει εὐστοχα ὅτι τό φαινόμενο αὐτό ἔχει ἄμεση σύνδεση μέ τούς στόχους τῆς Νέας Έποχης (σελ. 14-15). Δυστυχῶς ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐπικειμένων Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων πού θά γίνουν στήν Ἀθήνα προβάλλεται περισσότερο.

Σέ μία σειρά ὀκτώ εὐσύννοπτων ὑποκεφαλαίων (σελ. 20-69) ἀναφέρονται και ἀνασκευάζονται ἰσάριθμες κατηγορίες τῶν νεο-εἰδωλολατρῶν κατά τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως. Ἀξιοποιοῦνται, ὀργανικά ἐνσωματωμένες στήν σκέψη και στό κείμενο τοῦ βιβλίου, οἱ γνώμες ἐγκρίτων μελετητῶν τῆς ἀρχαίας και τῆς νεο-ἑλληνικῆς ἱστορίας και τοῦ ἐνιαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον δίδεται στήν ἀνασκευή τῆς κατηγορίας ὅτι ἡ Παλαιά Διαθήκη εἶναι ἐβραϊκή ὑπόθεση και γι' αὐτό δέν πρέπει νά ἀποτελεῖ ἱερό βιβλίό τῆς θρησκείας τῶν Ἑλλήνων.

Μέ τήν ἱστορική συνέχεια τοῦ ἀρχαίου και τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ ἀσχολεῖται τό βιβλίό σέ ἰδιαίτερο κεφάλαιο (σελ. 70-82) και προσάγει ὑπέρ αὐτῆς ἀξιόλογες μαρτυρίες καταξιωμένων μορφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους.

Τήν ὑπέρβαση τῶν μεγάλων φιλοσοφικῶν προβληματισμῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου μέσω τῆς πίστεως τῶν ἀρχαίων προγόνων μας στόν Χριστό πραγματεύεται τό βιβλίό στίς σελίδες ἐνός σημαντικοῦ κεφαλαίου (σελ. 83-88), τό ὀποῖο καταλήγει μέ τήν εὐχή τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Μαυρόποδος, ἐπισκόπου Εὐχαΐτων, ὑπέρ τῶν φιλοσόφων Πλάτωνος και Πλουτάρχου.

Ἡ κοινωνία μας διαθέτει πνευματικές ἀντιστάσεις ἀπέναντι στήν νεο-εἰδωλολατρία. Μόνο ἐάν «πέσουμε και προσκυνήσουμε» τά σύγχρονα εἰδῶλα τῶν παραλόγων ἡδονῶν, τοῦ

άνομου κέρδους και της άρχομανίας, άνοιγουμε διόδους για τή σύγχρονη λατρεία τών αντίστοιχων ψευδοθεών της άρχαιότητας. Αυτά παρατηρεί ό συγγραφεύς του βιβλίου καθώς περιγράφει τήν παλαιδιαθηκική διήγηση για τήν εικόνα του Ναβουχοδονόσορος, τήν όποία έπεσαν και προσκύνησαν όλες οι φυλές της γής εκτός από τούς τρεις νέους που άγάπησαν τόν Θεό τών Πατέρων τους περισσότερο από καθετί στον κόσμο (σελ. 89-108).

Ή άναζήτηση της Άλήθειας ήταν ή πεμπουσία της άρχαίας έλληνικής φιλοσοφίας.

Τό έρώτημα «τί έστιν άλήθεια» διορθώνεται μέσα από τήν έμπειρία τών Άγίων της Όρθοδόξου Έκκλησίας και διατυπώνεται ως «τίς έστιν ή Άλήθεια», έπισημαίνει ό π. Φιλόθεος στο έπόμενο κεφάλαιο του βιβλίου του (σελ. 109-117) και προτείνει στους καλοπροαίρετους νεοειδωλολάτρες να τήν άναζητήσουν ως Πρόσωπο, τόν Χριστό, και όχι ως φιλοσοφική ιδέα.

Τελειώνει τό βιβλίο με τήν παρήγορη σκέψη ότι ό έλληνικός λαός δέν συμεριζεται τούς πατραλότες που έπιθυμούν να τόν άπομακρύνουν από τόν μόνο άληθινό Θεό, τόν Θεό τών

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ

Ήρά Σύνοδος: Μόνον σε Όρθοδόξους ή Θεία Κοινωνία

Στή σωστή του δάση θέτει τό θέμα της Θείας Κοινωνίας ή Έγκύκλιος 2742/3.7.2002 της Δ.Ι.Σ. ή όποία έχαροποίησε ιδιαιτέρως τούς πιστούς.

Ή Συνοδική Έγκύκλιος χρειάσθηκε να πει τά αυτονόητα, διότι κάποιοι αυτά τά αυτονόητα προσπαθούν να τά άνατρέψουν (βλ. Μετάδοση Θείας Κοινωνίας σε παπικούς στή Ραβέννα τόν Ίούνιο του 2002 και άπόψεις πατριάρχου Άθηνάγορα που δημοσιεύονται στο άποκαλυπτικό άρθρο του π. Γ. Μεταλληνού στή σελ. 11 της «Παρακαταθήκης»).

Ή Συνοδική Έγκύκλιος έπισημαίνει ότι «Ή προτεραιότης της δογματικής συμφωνίας είναι άπαραίτητος προϋπόθεσις έναντι της ευχαριστιακής κοινωνίας (Intercommunio)».

Σημειώνει έπίσης ότι «άπαγορεύεται άπολύτως και ή συμμετοχή τών όρθοδόξων εις τήν υπό τών έτεροδόξων “ίερουργουμένην Θεϊαν Ευχαριστίαν”».

Ή Θεία Κοινωνία παρέχεται λοιπόν, μόνον στους βαπτισμένους Όρθοδόξους Χριστιανούς και μάλιστα έφ' όσον αυτοί είναι καταλλήλως προετοιμασμένοι διά του μυστηρίου της μετανοίας και έξομολογήσεως και τών άλλων μέσων (νηστεία κ.λπ.) που όρίζει ή Άγία μας Έκκλησία.

Γιά τήν άποφυγή μεταδόσεως τών Άγίων Μυστηρίων σε έτεροδόξους ή Έγκύκλιος συ-

νιστά στους ίερείς να προσέχουν και να ζητούν από τούς προσερχομένους στή Θεία Μετάληψη να κάνουν όρθοδόξως τό σημείον του σταυρου και να λέγουν τό βαπτιστικό τους όνομα, από τό όποιο ό ίερεύς θά σχηματίσει μίαν πρώτη εικόνα περι του εάν ό προσερχόμενος είναι Όρθόδοξος ή όχι.

Τό Φανάρι καλείται να δώσει έξηγήσεις

Ή έφημερίδα «Καθολική» τών έν Έλλάδι Ουνιτών (φ. της 23ης Ίουλίου 2002) γράφει ότι ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος δέν έγκρίνει τή διακοινωνία (Intercommunio), όμως δέχθηκε να κοινωνήσει τούς παπικούς στή Ραβέννα «για να μήν προκαλέσει ταραχή στο έκκλησίασμα». Ή έκδοχή αυτή τών παπικών για τή μετάδοση της Θείας Κοινωνίας και σε παπικούς στή Ραβέννα είναι ένδιαφέρουσα, διότι θεωρεί δεδομένο ότι μετεδόθησαν τά Άγια Μυστήρια και σε παπικούς και ότι αυτό δέν ήταν άποτέλεσμα λάθους ή άπροσεξίας, άλλ' έγινε σκοπίμως «για να μήν προκαλέσει ταραχή στο έκκλησίασμα». Αυτή ή έξηγηση έπιβεβαιώνει τούς φόβους και τήν θαθεία άνησυχία όσων κατεδίκασαν τήν ένέργεια της διακοινωνίας στή Ραβέννα και καθιστά τώρα άκόμη έπιτακτικότερη από πριν μία έπίσημη έξηγηση εκ μέρους του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Τά σκάνδαλα δέν αντιμετώπιζονται μέ ἐγκυκλίους

Τόν τελευταῖο καιρό συνετάραξαν τήν Ἐκκλησία σκάνδαλα ἠθικῆς διαφθορᾶς κληρικῶν. Τά σκάνδαλα αὐτά, ὅπως συμβαίνει πάντα, ἀπετέλεσαν ἀγαπημένο ἀντικείμενο προβολῆς καί ἐνασχολήσεως ἐκ μέρους τῶν περισσοτέρων Μ.Μ.Ε. Καί ναι μέν εἶναι γεγονός ὅτι πολλές φορές «ἡ τρίχα γίνεται τριχιά» γιά νά χτυπηθεῖ ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ὅμως ἐπίσης γεγονός ὅτι σχεδόν πάντα «δέν ὑπάρχει καπνός χωρίς φωτιά».

Πρός ἀντιμετώπισιν ἐξεδόθη ἀπό τήν Δ.Ι.Σ. σχετική ἐγκύκλιος, ὅπου οὔτε λίγο οὔτε πολύ τό πάθος τῆς μέθης τίθεται στήν ἴδια μοῖρα μέ τίς σεξουαλικές παρεκτροπές κληρικῶν (ροῦς σκάνδαλα).

Προσφέρουν πολύ κακή ὑπηρεσία στήν Ἐκκλησία αὐτοί πού συγκαλύπτουν παρόμοια, ἀλλά καί κάθε εἶδους σκάνδαλα, τή στιγμή πού ὁ κόσμος βοᾷ. Συνήθως βέβαια οἱ δεχόμενοι αὐτήν τήν «ἐκδούλευση» τῆς συγκαλύψεως εἶναι — τό καί χειρότερον — σέ ἀνώτερες καί ἀνώτατες ἐκκλησιαστικές θέσεις καί μέ ἀνάλογες προσβάσεις στό χῶρο τῆς ἀνομῆς διαπλοκῆς.

Πάντως, ἐάν ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία θέλει νά ἀντιμετωπίσει ἀποτελεσματικά τά σκάνδαλα καί τούς σκανδαλοποιούς, ἄς μᾶς ἐπιτρέψει νά ποῦμε εὐσεβᾶστως, ὅτι αὐτό δέν γίνεται μέ ἐγκυκλίους ἀλλά μέ παραπομπή τῶν ὑποθέσεων — ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν στοιχεῖα — στήν ἐκκλησιαστική δικαιοσύνη.

Ἀνεπίτρεπτη σύγχυση σέ συναυλία ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Στίς 5 Ἰουνίου 2002 πραγματοποιήθηκε στό γνωστό Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν παρουσίαση τοῦ συμφωνικοῦ ποιήματος «Ἀρετῶν Ἀνωτέρα» μέ τήν Ἐθνική Συμφωνική Ὀρχήστρα τῆς ΕΡΤ καί ἄλλους συντελεστάς. Διοργανωτής ἦταν ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων καί ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Θά σταθοῦμε κυρίως στή μεγάλη σύγχυση πού ὅπως φαίνεται ἐπικρατοῦσε στό μυαλό ὄσων ἔγραψαν τούς στίχους τῶν ποιημάτων πού μελοποιήθηκαν. Ἀπό τό σχετικό μέ τήν ἐκδήλωση ἔντυπο ὑλικό πού ἐκκυκλοφορήθη ἀπό τίς δύο προαναφερθεῖσες Συνοδικές Ἐπι-

τροπές ἀποσποῦμε δειγματοληπτικῶς τά ἐξῆς στοιχεῖα: Στό εἰσαγωγικό σημείωμα τοῦ ποιήματος «Ὀλυμπία» ἀναφέρεται ὅτι «ὁ ὄρος Ὀλυμπία ...σημαίνει τόν ἱερό χῶρο τῆς κατά χάριν θέωσης» (!) Στό ποίημα μέ τίτλο «Θυσία» ἀναφέρεται στό εἰσαγωγικό σημείωμα «Ὁλο αὐτό τό λατρευτικό τυπικό τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων παραπέμπει θαυμάσια στήν ἱστορική θυσία τοῦ ἁμνοῦ, τοῦ ἐσχατολογικοῦ Ἀρνίου...». Καί στήν «Ἐπινίκιον ᾠδή» τί τήν ἤθελαν τήν τριπλῆ ἐπίκληση «Γαῖα, Χάους θυγάτηρ»; Δέν τούς εἶπε κανεῖς ὅτι αὐτά παραπέμπουν εὐθέως στήν «ἐμψυχωμένη θεά Γαῖα» τῆς «Νέας Ἐποχῆς»; Ὑπάρχουν καί ἄλλα σημεία πού φανερώνουν συγκρητιστικό πνεῦμα. Ὁλόκληρο τό ἔργο μπορεῖ νά πεί κανεῖς παραπέμπει σέ μία θολή καί ἀσαφῆ ἀτμόσφαιρα. Τό συνεχές παιχνίδισμα μέ τίς λέξεις δέν ἐναρμονίζεται μέ τόν ξεκάθαρο εὐαγγελικό καί γενικότερο ἐκκλησιαστικό λόγο. Ἀνεπίτρεπτη προχειρότητα καί ἡ γραφή καί τῶν ἀρχαίων κειμένων σέ μονοτονικό. [Χαρακτηριστικά σημειώνουμε τόν ἐκτροματικό τύπο οὐς γιά τό οὔς (αὐτί)]. Μήπως χρειάζεται μεγαλύτερη προσοχή καί λιγότερη προχειρότης; Ἡ προβολή τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς εἶναι σοβαρή ὑπόθεση. Ἄν δέν μποροῦμε νά οἰκοδομήσουμε τόν λαό μας, τουλάχιστον ἄς μὴν ...«τοῦ ἀλλάζουμε τά φῶτα», ἄς μὴν τόν κάνουμε νά ξεχάσει καί αὐτά πού ξέρει.

Πολιτισμική ἰσοπέδωση

Σέ γιγαντοαφίσες πού διαφήμιζαν τή λεγομένη «Πολιτιστική Ὀλυμπιάδα 2002-2004» φέτος τόν Ἰούλιο, τό κεντρικό μήνυμα ἦταν «Οἱ Πολιτισμοί περιέχουν ὁ ἕνας τόν ἄλλον» «Οἱ Πολιτισμοί εἶναι φτιαγμένοι ἀπό τό ἴδιο ὑλικό». Αὐτά σημαίνουν μέ πῶς ἀπλᾶ λόγια ὅτι ὅλοι οἱ πολιτισμοί εἶναι ἴσης ἀξίας· δέν ὑπάρχουν ἀνώτεροι καί κατώτεροι πολιτισμοί.

Θά θέλαμε νά θέσουμε στοὺς προπαγανδιστές τῆς νεοεποχικῆς ἰσοπεδώσεως τό ἐξῆς ἀπλό ἐρώτημα: 1η σκηνή: Φαντασθεῖτε πρὸς στιγμήν ὅτι ἀπουσιάζει ἀπό τόν χάρτη ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα καί τό Βυζάντιο. 2η σκηνή: Φαντασθεῖτε ὅτι ἀπουσιάζει ἀπό τόν χάρτη ἡ τὰδε χώρα τοῦ τρίτου κόσμου.

Εἶναι τό ἴδιο; Μπορεῖ νά ἰσχυρισθεῖ ἕνας στοιχειωδῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος ὅτι ἡ ἀπουσία ἑνός Πλάτωνος, ἑνός Εὐριπίδη, ἑνός Ἀρχιμήδη, ἢ ἑνός Ἴπποκράτη, γιά νά ἀναφε-

θοῦμε στήν ἀρχαία Ἑλλάδα, ἢ ἑνός Μεγάλου Βασιλείου, ἑνός Μαξίμου ὁμολογητοῦ ἢ ἑνός Ρωμανοῦ Μελωδοῦ γιά νά ἀναφερθοῦμε στή χιλιόχρονη μεσαιωνική μας αὐτοκρατορία, τό λεγόμενο Βυζάντιο, θά εἶχε τόν ἴδιο ἀντίκτυπο στήν παγκόσμια ἱστορία καί τόν πολιτισμό μέ αὐτόν πού θά εἶχε ἡ ἀπουσία ἑνός Ταμερλάνου ἢ ἑνός μάγου τῶν πρωτογόνων φυλῶν τῆς Ἀφρικής ἢ ἑνός ἀνθρωποφάγου τῆς Νέας Γουινέας; Ἡ ἀπουσία τῶν πρώτων θά φτώχαινε τόν παγκόσμιο πολιτισμό, ἐνῶ τῶν δευτέρων θά ἀπήλλασσε τήν ἀνθρώπινη ἱστορία ἀπό μελάνες σελίδες.

Ὁ νεοέλληνας μέσος πολίτης, τόν ὁποῖο βομβαρδίζουν μέ αὐτό τό αἶσχος τῶν φρικτῶν διαφημίσεων πού βλέπουμε στήν Ἀθήνα καί στή Θεσσαλονίκη, δέν τρώει τόσο κουτόχορτο ὅσο νομίζουν οἱ «διαμορφωτές γνώμης» τῆς πολιτισμικῆς ἰσοπεδώσεως.

Ἡ γλῶσσα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας

Γιά τόν Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πολλά ἔχουν γραφεῖ τά τελευταῖα χρόνια, πιστεύουμε πάντοτε μέ καλή διάθεση καί στόχο νά βοηθήσουν ὥστε νά εἶναι πράγματι ὁ Σταθμός «Ἡ ἄλλη φωνή στά FM» καί νά μὴν χαθεῖ υἱοθετώντας τό πνεῦμα τοῦ κόσμου τούτου.

Κοντά στά θέματα ὀρθοδόξου πνευματικοῦ προσανατολισμοῦ καί κριτηρίων, πού φαίνεται νά λείπουν, δυστυχῶς, ἀπό κάποιους παραγωγούς καί συντελεστές ἐκπομπῶν, θά πρέπει νά ἐπισημανθεῖ καί ἡ κακοποίηση τῆς γλώσσας ἢ ὁποῖα μερικές φορές εἶναι δάναση. Ἔτσι στίς 27 Ἰουνίου ἀκούσαμε στό Δελτίο Εἰδήσεων «... τῆς Διαρκῆς (!) (ἀντί τῆς Διαρκοῦς) Ἱερᾶς Συνόδου...» καί σέ ἄλλο σημεῖο «...Ἡ Ἐπιτροπή θά ἐπιλαμβάνει (ἀντί τοῦ σωστοῦ «ἐπιλαμβάνεται»)...».

Κάποιος θά πρέπει νά ἐλέγχει, ἰδιαίτερα τά Σαββατοκύριακα, αὐτά πού «βγαίνουν στόν ἀέρα» ἀπό τά Δελτία Εἰδήσεων τοῦ Σταθμοῦ.

Παράλογος δίωξη κατὰ τοῦ π. Εὐσταθίου Κολλᾶ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.) π. Εὐστάθιος Κολλᾶς εἶναι γνωστός γιά τό θάρρος τῆς γνώμης καί τήν μαχητικότητά του. Δέν διστάζει νά

θίξει τά κακῶς κείμενα καί στόν ἐκκλησιαστικό ἀλλά καί στόν κοινωνικό χῶρο μέ ἀποτελέσματα κάποιοι νά ἐνοχλοῦνται.

Ὁ τρόπος του δέν ἔχει τήν πλαστή εὐγένεια τῶν ἀνθρώπων τῶν σαλονιῶν ἀλλά τήν εὐθύτητα τοῦ παραδοσιακοῦ καί μὴ «ἐκσυγχρονισμένου» παπᾶ. Αὐτό πιστεύουμε ὅτι εἶναι προσόν. Σέ καμία περίπτωση δέν μπορεῖ νά τοῦ καταλογίσει κανεῖς ἰδιοτέλεια, δόλο ἢ ὑστεροβουλία. Βεβαίως οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀλάθητος. Τό νά ἐκφρασθεῖ κάποιος μέ τρόπον ἔντονο ὑπό τό κράτος ἑνός ἰσχυροῦ συναισθήματος δέν εἶναι σπάνιο, οὔτε καί μεμπτόν, νομίζουμε, ἐφ' ὅσον δέν θίγει πρόσωπα. Ὁ π. Εὐστάθιος Κολλᾶς λοιπόν, καθώς πληροφοροῦμεθα ἀπό τό ἔγγραφο μέ ἀριθμό πρωτοκόλλου 2827/12 Αὐγούστου 2002 πού τοῦ ἀπηύθυνε ὁ μητροπολίτης του, ὁ Σεβασμιώτατος Ἡλείας, κ. Γερμανός, κατεφρόνησε τή σύσταση τῆς Δ.Ι.Σ. νά μὴν ἐμφανίζονται κληρικοί στά Μ.Μ.Ε. χωρίς ἄδεια τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ἀλλά καί τοῦ Ἐπισκόπου ὅπου ἐδρεύει τό Μ.Μ.Ε.(!) Ἐπίσης σέ ἄρθρο του σέ τοπική ἐφημερίδα τοῦ Πύργου Ἡλείας ὑπό τόν τίτλο «Ἐκλογικά διαμερίσματα ἀντί ἐνοριακά ἐκλογικά τμήματα» χρησιμοποιεῖ «ἀνεπίτρεπτους χαρακτηρισμούς ὡς π.χ. “οἱ εὐρωλιγούρηδες” καί δι’ αὐτοῦ ἀναμειγνύεται σέ θέμα πέραν τῶν Ἐφημεριακῶν του καθηκόντων».

Γι’ αὐτόν τόν λόγο καί ἐπειδή, ὅπως ἀναφέρει στό ἔγγραφο του ὁ Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός, «ἐπειδή εἶσαι ἀπόρροπος, δέν ὀρθοτομεῖς πολλάκις τόν λόγον τῆς ἀληθείας καί ἐκ τῶν δημοσίων δηλώσεών σου, γραπτῶν καί προφορικῶν, ἀναστατώνονται οἱ πιστοί... διό καί ἔχουν διαταχθεῖ εἰς βάρος σου ἔνορκες τακτικές ἀνακρίσεις καί ἔχεις τεθεῖ προσωρινῶς σέ ἀργία ἀπό πάσης ἱεροπραξίας».

Καί παρακάτω ἀναφέρει ὁ Μητροπολίτης «Διά τοῦ παρόντος σου ἀπαγορεύω τήν δημοσίευση γραπτῶν κειμένων σου σέ τοπικές καί ἀθηναϊκές ἐφημερίδες καί περιοδικά ἢ τήν παροχή συνεντεύξεων, χωρίς τή γραπτή ἐγκρισή μου».

Ὅταν διαβάσαμε τό ἔγγραφο, δυσκολευόμασταν νά πιστέψουμε πῶς ἕνας σοδαρός ἱεράρχης μπορεῖ νά διαπράττει τόσο εὐκόλα τέτοια λάθη.

1) Ἡ ἐπιβολή προληπτικῆς λογοκρισίας («σοῦ ἀπαγορεύω ...») ἀπαγορεύεται ἀπό τό Σύνταγμα, τό ὁποῖο παρέχει σέ ὅλους ἐλευθερία διατυπώσεως τῶν στοχασμῶν τους. (βλ.

ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου (†) «Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐρμηνείας τοῦ ΛΘ' Ἀποστολικοῦ Κανόνος» («Παρακαταθήκη» τ. 23, σελ. 5). Κινδυνεύει συνεπῶς ὁ Σεβασμιώτατος νὰ ἐγκληθεῖ ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως ἐπὶ παραβάσει τοῦ Συντάγματος. Ὁπωσδήποτε ὁ π. Εὐστάθιος, ἐάν προσφύγει στοῦ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, θὰ δικαιωθεῖ πανηγυρικῶς καὶ θὰ «τινάξει στὸν ἀέρα» τὴν ἀντισυνταγματικὴ ἀλλὰ καὶ ἀντικανονικὴ ἀπαίτηση τοῦ Μητροπολίτου.

2) Ἄγνοεῖ ὁ Σεβασμιώτατος ὅτι ἐκ τῶν πρώτων πού ἐχρησιμοποίησαν καὶ χρησιμοποιοῦν καὶ μάλιστα λίαν ἐπιτυχῶς τὴν ἔκφραση «εὐρωλιγούρηδες» (ἡ πατρότητα τοῦ ὄρου νομίζουμε ὅτι ἀνήκει στὸν Κώστα Ζουράρι) εἶναι καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος; Ἐάν λοιπὸν ἐγκαλεῖται ὁ π. Εὐστάθιος γιὰ χρῆση τοῦ ὄρου αὐτοῦ ὡς «ἀνεπίτρεπτον χαρακτηρισμοῦ, θὰ ἐγκληθεῖ καὶ ὁ Μακαριώτατος; Ἀστεῖα πράγματα.

Θὰ ἐπανέλθουμε ὅμως ἐπὶ τοῦ θέματος, διότι, ὅπως φαίνεται, ἡ ὑπόθεση θὰ ἔχει συνέχεια.

Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο: Ναὶ στίς ἐκτρώσεις

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο μὲ πρόσφατο ψήφισμά του ζητεῖ τὴν νομιμοποίηση τῶν ἐκτρώσεων.

Τὸ ψήφισμα αὐτὸ προκάλεσε τὴν δικαιολογημένη ἔντονη ἀντίδραση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μὲ δήλωσή του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἐξέφρασε τὴ θλίψη του διότι «ἡ ὑπέροχη χριστιανικὴ ἀξία τῆς ζωῆς θυσιάζεται στὸ βωμὸ τοῦ δήθεν δικαιώματος τῆς γυναίκας νὰ ὀρίζει τὰ τοῦ σώματός της ἐλευθέρως».

Ὅπως ἀναφέρει στή δήλωσή του ὁ Μακαριώτατος, «ἡ ἐπιβολὴ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου, ὅπως εἶναι ἡ γυναῖκα ἐναντι τοῦ ἐμβρύου, λόγῳ τῆς ἐπιλογῆς ἑνὸς τρόπου ζωῆς ὠφελιμιστικοῦ καὶ ἀτομικιστικοῦ εἶναι πράξι ἀνέντιμη καὶ ἀνήθικη. Τὸ ἐμβρυο δὲν εἶναι ἕνα ἀντικείμενον πού ἀπέκτησε μόνη καὶ μὲ τὰ εἰσοδήματά της ἡ γυναῖκα καὶ μπορεῖ ἀνά πᾶσα στιγμή νὰ πετάξει στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων. Εἶναι ἐν δυνάμει ἄνθρωπος, τὸ κατ' ἐξοχὴν δημιουργημα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ξεπερνᾷ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς Γῆς, ὅπως ὁ

ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς ἔχει πεῖ. Καὶ εἶναι ὑποκρισία ὅλοι στὴν Εὐρώπη νὰ μὴν καταδικάζουμε στὴν ποινὴ τοῦ θανάτου τοὺς γεννημένους ἄνθρωπους καὶ νὰ τὴν ἐπιτρέπουμε στοὺς ἀγέννητους».

Γ. Παπανδρέου: Παγκόσμια διακυβέρνηση γιὰ τὴ διαχείριση τῶν προβλημάτων τῆς Γῆς

Ὁ Ἐπίτροπος Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Παπανδρέου μετεῖχε στὴ «Διεθνή Διάσκεψη γιὰ τὴ διώσιμη ἀνάπτυξη τοῦ πλανήτη» πού ἄρχισε τὴν Δευτέρα 19 Αὐγούστου στὸ Γιοχάνεσμπουργκ τῆς Νοτίου Ἀφρικής.

Σὲ συνέντευξή του στὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ «Φλάς» (βλ. ἰστοσελίδα «Μακεδονικοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων, 24 Αὐγούστου 2002) ὁ κ. Γ. Παπανδρέου ὅπως διαβάζουμε, «ἀναφέρθηκε στὴν προοπτικὴ μίας παγκόσμιας διακυβέρνησης, ἡ ὁποία θὰ διαχειριστεῖ δημοκρατικὰ τὰ προβλήματα τῆς Γῆς». Καλὰ πού πρόσθεσε καὶ τὸ «δημοκρατικὰ». Ἦ, πῶς νὰ μὴν εἶναι μετὰ τὸ ἀγαπημένο παιδί τῶν παγκοσμιοποιητῶν;

Τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Χρήστου Γιανναρά

Ποικίλα σχόλια ἀκούσαμε γιὰ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Χρ. Γιανναρά μὲ τίτλο «Τουλάχιστον κάποιον νὰ ἀντιστέκονται» πού ἀναδημοσιεύσαμε στὸ προηγούμενον τεῦχος τῆς «Παρακαταθήκης». Πολλὰ θετικὰ ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἀρνητικὰ. Θὰ θέλαμε μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ νὰ ὑπενηθυσίσαμε στοὺς ἀγαπητοὺς μας ἀναγνώστες ὅτι ἡ συμπερίληψη ἑνὸς ἄρθρου στὴν ὕλη τῆς «Παρακαταθήκης» δὲν σημαίνει καὶ ἀποδοχὴ ἄλλων ἀπόψεων πού ἔχει ἐκφράσει ὁ ἀρθρογράφος γιὰ ἄλλα θέματα καὶ σὲ ἄλλες χρονικὲς περιόδους. Μὲ ἄλλα λόγια, δημοσιεύσαμε τὸ συγκεκριμένον ἄρθρο, ἐπειδὴ συμμεριζόμεθα τὸν προβληματισμό, τὴν ἀγωνία καὶ τίς θέσεις του στὸ θέμα τοῦ λεγομένου ἐθελοντισμοῦ σὲ σχέση μὲ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ 2004 στὴν Ἀθήνα. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ταυτιζόμεθα γενικῶς μὲ τίς ἀπόψεις πού κατὰ καιροὺς ἔχει ὑποστηρίξει ὁ κ. Χρ. Γιανναρᾶς σὲ ἄλλα θέματα. Ἐξ ἄλλου δὲν ἦταν τυχαῖο τὸ ὅτι στεγάσαμε τὸ ἄρθρο αὐτὸ σὲ στήλη ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἐλευθερο Βῆμα». Ἡ «Παρακαταθήκη» γνω-

ρίξει ότι απευθύνεται σε ελεύθερους και υπεύθυνους αναγνώστες που έχουν την ικανότητα να κρίνουν.

Ἡλεκτρονική τράπεζα βιολογικοῦ ὕλικου

Ἐξ ἀφορμῆς γεγονότος τοῦ ἀστυνομικοῦ δελτίου διαδίδουμε στήν ἐφημ. «*Ελεύθερος Τύπος*» (15 Ἰουλίου 2002) ὅτι ἡ Ἑλληνική Ἀστυνομία διατηρεῖ ἐδῶ καί δυό χρόνια ἠλεκτρονική τράπεζα βιολογικοῦ ὕλικου (DNA) σεσημασμένων ἀτόμων πού προσήχθησαν στήν Ἀσφάλεια ἢ συνελήφθησαν τά τελευταῖα δυό χρόνια.

Σχόλιο «Π»

Ἐν ὀνόματι τῆς ἀσφάλειας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων τοῦ 2004 καί τοῦ «παγκοσμίου πολέμου κατά τῆς τρομοκρατίας» (ἔτσι τόν χαρακτηρίζουν ἐπισήμως οἱ Ἀμερικανοί), τό φακέλωμα «ἔχει νά πάει σύννεφο» καί ὄχι βέβαια μόνο γιά τούς σεσημασμένους.

Ἀλήθεια ὁ κ. Δαφέρμος γιὰτί δέν ἀσχολεῖται μέ αὐτά τά θέματα; Οἱ ἠλεκτρονικές κάμερες στούς χώρους ἐργασίας, οἱ παρόμοιες πού θά γεμίσουν τήν Ἀθήνα ἐν ὄψει... 2004, ἡ ἀγοραπωλησία τῶν προσωπικῶν δεδομένων τῶν πολιτῶν καί ἄλλα παρόμοια, δέν εἶναι παραβίαση τῶν προσωπικῶν δεδομένων καί εἶναι ἡ ...ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στίς ἀστυνομικές ταυτότητες ἢ στά Ἀπολυτήρια τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου;

Φακέλωμα καί μέσφ καρτοτηλεφῶνων

Ἐκτός ἀπό τά ἤδη γνωστά, ὅτι δηλαδή παρακολουθοῦνται σέ πανευρωπαϊκό καί παγκόσμιο ἐπίπεδο (πρόγραμμα Echelon) σταθερή καί κινητή τηλεφωνία, Διαδίκτυο (Internet) καί ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο, μάθαμε ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰδησεογραφίας γιά τήν «17η Νοέμβρη» ὅτι καί μέσφ καρτοτηλεφῶνων καί τηλεκαρτῶν γίνεται ἠλεκτρονικό φακέλωμα. Συγκεκριμένα οἱ τηλεκάρτες διατηροῦν στή μνήμη τους τούς ἀριθμούς τηλεφῶνου πού ἐκάλεσε ὁ χρήστης τῆς τηλεκάρτας, τόν ἀριθμό τοῦ καρτοτηλεφῶνου ἀπ' ὅπου ἐκάλεσε καί τόν χρόνο τῆς τηλεφωνικῆς συνομιλίας. Ἐπίσης τά καρτοτηλέφωνα δίνουν αὐτομάτως κάθε βράδυ ἀναφορά σέ μία κεντρική βάση ὄλων

τῶν προαναφερθέντων στοιχείων πού κατεχώρισαν στή διάρκεια τῆς ἡμέρας.

Ἐκκλησία καί τρομοκρατία

Τελικά, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, οἱ «προοδευτικοί» διανοούμενοι θά φορτώσουν στήν Ἐκκλησία καί τήν τρομοκρατία.

Ἦδη τό ἔκαναν, ὑποστηρίζοντας ὅτι οἱ ἀδελφοί Ξηροί ἐκκολάφθηκαν στά κατηχητικά μέ πνεῦμα «καντιωτικό». Αὐτοί βέβαια τή διατεταγμένη τους ἀποστολή ἐκτελοῦν χύνοντας δηλητήριο εὐκαίρως-ἀκαίρως κατά τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκεῖνο πού δέν καταλάβαμε ἦταν τί ἐννοοῦσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ὅταν μιλώντας στήν Παναγία Σουμελά τόν Δεκαπενταύγουστο εἶπε τό ἔξης: «γιά τό ἀποτρόπαιο φαινόμενο τῆς τρομοκρατίας, ὄλοι εἴμαστε ἔνοχοι καί ὄλοι εἴμαστε ἀθῶοι».

Σάββας Ἀγουρίδης: Ἄλλος ἔγραψε τό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο

Ἡ ἐφημερίδα «*Ἀυγή*» τό μόνο πού κάνει ὅταν γράφει γιά θέματα τῆς πίστεως εἶναι νά προκαλεῖ τούς Ὀρθοδόξους. Ὁ σχεδόν μόνιμος ἀρθρογράφος τῆς ἐπί ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων, ὁμότιμος καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καί στέλεχος τῆς φορικτῆς αἰρέσεως πού ἀκούει στό ὄνομα «Ἐνωτική Ἐκκλησία» τοῦ κορεάτη ψευδομεσσία Σάνκ Μούν Μούν, κ. Σάββας Ἀγουρίδης, γιά ἄλλη μία φορά προκάλεσε βάνασα τή συνείδησή μας ὡς Ὀρθοδόξων. Στίς 15 Αὐγούστου, ἀνήμερα τῆς Παναγίας μέ τό ἄρθρο του στήν «*Ἀυγή*» ἐκφράζεται ἀσεβῶς γιά τό πρόσωπο τῆς Παναγίας. Θεωρεῖ δεδομένο αὐτό πού ὑποστηρίζουν οἱ προτεστάντες, ὅτι δηλαδή ἡ Παναγία μετά τόν Κύριό μας ἐγέννησε καί ἄλλα παιδιά. Ἐπίσης ἀποδέχεται καί προβάλλει καί τήν ἐπίσης προτεσταντική ἄποψη, ὅτι τό κατά Ἰωάννην Ἅγιο Εὐαγγέλιο δέν τό ἔγραψε ὁ τιμώμενος ἀπό τήν Ἐκκλησία ἠγαπημένος μαθητής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, υἱός τοῦ Ζεβεδαίου, ἀλλά κάποιος ἄλλος Ἰωάννης!

Μακεδονία τά Σκόπια

Θά περίμενε ἴσως κανεῖς ὅτι τό σερβικό Πατριαρχεῖο εἰς ἀνταπόδοσιν ἑνός μέρους ὄσων

οί Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες ἐπράξαμεν ὑπὲρ τῶν ὁμοδόξων Σέρβων κατὰ τίς πρόσφατες ἐθνικές περιπέτειές των (Βοσνία, Κοσσυφοπέδιο) δὲν θά χρησιμοποιοῦσε τὴν προκλητικὴ γιὰ μᾶς ὀνομασία «Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας» προκειμένου νά χαρακτηρίσει τὸ κράτος τῶν Σκοπίων. Διαψευστήκαμε ὁμως. Στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τοῦ Σερβικοῦ Πατριαρχείου μὲ ἡμερομηνία 20 Ἰουνίου 2002 σὲ ἐπίσημο κείμενο τοῦ σερβικοῦ Πατριαρχείου γίνεται κατ' ἐπανάληψιν λόγος γιὰ τὴν «Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας» (Republic of Macedonia).

Τὸ σερβικὸ κράτος μπορεῖ νά ἔχει τὴ δική του γραμμὴ σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ἢ ὁποία ἐπίσης μᾶς στενοχωρεῖ, ποιὸς ὁ λόγος ὁμως νά συμπράττει καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας στὴν πλαστογράφηση τῆς Ἱστορίας ἐκ μέρους τῶν Σκοπιανῶν;

Νάθαν Λέβιν: Ἐκτελέστε τούς συγγενεῖς τῶν καμικάζι!

Ὁ ἄλλοτε Πρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Ἐνώσεως Ἑβραίων Δικαστῶν καὶ Νομικῶν Νάθαν Λέβιν (ἢ ἐπὶ τὸ ἀμερικανικὸν Νείθαν Λιδάιν) στὸ τεῦχος Μαΐου τοῦ ἀμερικανοεβραϊκοῦ περιοδικοῦ «Shma» ἀναφερόμενος στίς ἐπιθέσεις αὐτοκτονίας ἐκ μέρους Παλαιστινίων προτείνει γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ φαινομένου «ὡς λύση ἀνάγκης» τὴν ἐκτέλεση τῶν συγγενῶν τῶν βομβιστῶν αὐτοκτονίας (καμικάζι)! Ὁ Ἑβραῖος νομικὸς προσπαθεῖ μάλιστα νά κατοχυρώσει καὶ Γραφικὰ τὴν πρότασή του, ἢ ὁποία δέχθηκε καὶ ἀπὸ τούς ἴδιους τούς Ἑβραίους ἔντονη κριτικὴ. Μερικοὶ μάλιστα ζήτησαν τὴν ἀποπομπή τοῦ Λέβιν ἀπὸ ὅλα τὰ ὄργανα τῆς Ἀμερικανοεβραϊκῆς Κοινότητος. Δὲν λείπουν ὡστόσο καὶ οἱ ὑπερασπιστές τῆς προτάσεως Λέβιν.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι πολλοὶ κατακρίνουν τίς ἀπόψεις Λέβιν μόνο καὶ μόνο γιὰ νά ἀντιπροτείνουν ὡς λιγότερο αἱματηρὸ καὶ πιὸ ἀποτελεσματικὸ μέτρο ἀποτροπῆς τῶν ἐπιθέσεων αὐτοκτονίας τὸν ...μαζικὸ ἐκτοπισμὸ τῶν Παλαιστινίων!

Ὁ ἐκκλησιομάχος κ. Τζαννετάκος

Πολλὰ ἔχουν γραφεῖ γιὰ τὰ ἀντιεκκλησιαστικά «κατορθώματα» τοῦ κ. Γιάννη Τζαννετάκου, ὑποψηφίου ὑπερνομάρχου στὴν Ἀθήνα, ὑποστηριζομένου ἀπὸ τὸ κόμμα τῆς «Νέας

Δημοκρατίας». Πιὸ γνωστά εἶναι ἡ κατάργηση τῆς πρωινῆς προσευχῆς μόλις ἀνέλαβε Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνίας (Ε.Ρ.Α.) καὶ ἡ ἀναφανδὸν θέση του κατὰ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευάματος καὶ τῆς ἐθνικότητος στίς ἀστυνομικὲς ταυτότητες. Γνωστὴ ἐπίσης εἶναι ἡ δεδηλωμένη καταδίκη τοῦ πατριωτισμοῦ ἐκ μέρους τοῦ κ. Τζαννετάκου. Μὲ αὐτὲς τίς κοσμοθεωριακὲς προϋποθέσεις δὲν ξενίζει καὶ ἡ τοποθέτησή του ὑπὲρ τῶν σεκτῶν καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ κ. Τζαννετάκος, λοιπόν, ἦταν ἐκ τῶν βασικῶν συντελεστῶν τῶν συνεδρίων πού ὁργάνωσε κατὰ τὰ ἔτη 1996 καὶ 1998 ὁ Τάκης Ἀλεξίου, σείχης δυὸ ἰσλαμικῶν ταγμάτων καὶ Πρόεδρος τῆς ὁργανώσεως ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. γιὰ νά «ἀποδείξει» ὅτι στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει θρησκευτικὴ ἐλευθερία καὶ γι' αὐτὸ κυρίως εὐθύνεται ἡ μὴ ἀνοχὴ πρὸς τὸ διαφορετικὸ πού ἐπιδεικνύει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἡ ὁργάνωση ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. («Πανελλήνια Ἱστορικὴ καὶ Φιλοσοφικὴ Ἐταιρεία», χωρὶς κανέναν ἱστορικὸ ἢ φιλόσοφο ὡς μέλος!) ἦταν σύμφωνα μὲ τὸ πόρισμα τοῦ Ἀντιεισαγγελέως Πρωτοδικῶν κ. Ἰωάννου Ἀγγελῆ «δορυφορικὴ» τοῦ Κ.Ε.Φ.Ε., τοῦ ἐν Ἑλλάδι παραρτήματος τῆς διεθνoῦς Σαηεντολογίας.

Ἡ ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε., πάντοτε κατὰ τὸν Ἀντιεισαγγελέα κ. Ἀγγελῆ, (σελ. 66 τοῦ Πορίσματος του) ὁργάνωνε τὰ συνέδρια αὐτά γιὰ νά καλύψει ὡς νομότυπη τὴν λειτουργία της. Κατὰ τὸν κ. Ἀγγελῆ τὰ συνέδρια χρηματοδοτοῦνταν ἀπὸ τὸ ΚΕΦΕ (Σαηεντολογία) πιθανόν δὲ καὶ ἀπὸ δημόσιες ὑπηρεσίες(!)

Ὁ κ. Γ. Τζαννετάκος μίλησε στὸ Α' Συμπόσιο τῆς ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. τὸ 1996 καὶ στὸ 3ο Συμπόσιο πού ὁργάνωσε ἡ ΠΡΩ.ΣΟ.ΣΥ. (29, 30 καὶ 31 Μαΐου 1998) μὲ θέμα «Ἐθνικισμὸς καὶ Δημοκρατία στὰ πρόθυρα τοῦ 21ου αἰῶνα». Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας του ἦταν «Ἐθνικισμὸς καὶ Ρατσισμὸς ὡς ἀδιάσπαστο ζεῦγος στὰ Μ.Μ.Ε.».

Ἡ ΠΡΩ.ΠΟ.ΣΥ. («Πρωτοβουλία Πολιτῶν γιὰ τὴν περιφρούρηση τοῦ Συντάγματος, τῶν Δημοκρατικῶν Θεσμῶν καὶ τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων») ἦταν ἄλλη μία ὁργάνωση τοῦ σείχη Τάκη Ἀλεξίου, ὁ ὁποῖος παρουσιαζόταν στὸ πρόγραμμα τοῦ συμποσίου αὐτοῦ ὡς «Συντονιστὴς τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΡΩ.ΠΟ.ΣΥ.».

ἐπί τοῦ πιεστηρίου Δημοσιεύουμε τὴν πα-
ρακάτω Διαμαρτυρία
πού ἐστάλη πρὸς τὸ «Κέντρο Στήριξης Οἰκογένειας»
(ΚΕ.Σ.Ο.) τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ
κοινοποιήθηκε στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Χριστόδουλο καὶ
τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκ-
κλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν Αἵρέσεων.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Κυριακὴ, 22 Σεπτεμβρίου 2002

Θὰ θέλαμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε ἐντόνως, γιατί παρ' ὅλες τὶς ἐπανειλημμένες γνωστοποιήσεις ἀπὸ ἱερεῖς καὶ πιστοὺς, ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ διατηρεῖ στὸ ΚΕ.Σ.Ο. τὴν κα' Ἰωάννα Μαρῆ, πρόεδρο τῆς ὀργανώσεως «Προγεννητικὴ Ἀγωγή» πού ἔχει χαρακτηριθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἀσυμ-
βίβαστη μὲ τὴν ὀρθόδοξη πίστη.

Γιατί ἡ κα' Ἰωάννα Μαρῆ ἐξακολουθεῖ νὰ διατελεῖ Ἀναπληρωματικὸ Μέλος καὶ ὑπεύθυνη σε-
μιναρίων τοῦ ΚΕ.Σ.Ο.;

Γιατί στὸ Διεθνὲς Συνέδριο «Ἡ Οἰκογένεια στὴν 3η Χιλιετία» τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς (19-
21.09.2002) στίς παρεμβάσεις καὶ στὴν ἐπιτροπὴ πορισμάτων μῆκε ἡ κα' **Ἰωάννα Μαρῆ**, μὲ τὸ ὄνο-
μα Ἰωάννα Μελίδου; Γιατί στὸ ἀνωτέρω συνέδριο μοιράστηκε τὸ βιβλίο τῆς Ἰωάννας Μαρῆ
«**Εὐγονία — Προγεννητικὴ Ἀγωγή**», χωρὶς νὰ ἀναφέρεται πουθενά ἢ συγγραφεὺς, ὅπως σέ ὅλες
τὶς προηγούμενες ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου βιβλίου, ἀλλὰ ἀντ' αὐτῆς ὁ Δῆμος Ἀθηναίων;

Γιατί ἀγνοήθηκαν τὰ στοιχεῖα πού δημοσίευσε ὁ Σύλλογός μας ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ στὴν
«**Παρακαταθήκη**», τεῦχος 22 (Ἰαν.-Φεβρ. 2002);

Γιατί κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἀνωτέρω Συνεδρίου γιὰ τὴν Οἰκογένεια διαφημίστηκαν βιβλία
συγγραφέων (π.χ. Κωνσταντίνου Τσιμπούκη, Λέο Μπουσκάλια, Χαλίλ Γκιμπράν κ.ἄ.) προσανατο-
λισμένων πρὸς τὸ κίνημα τῆς θετικῆς σκέψης, σύμφωνα μὲ τὸν ἀείμνηστο π. Ἀντώνιο Ἀλεξιάδ-
πουλο καὶ ἄλλους; .

Ζητοῦμε νὰ μάθουμε γιατί ἡ κα Μαρῆ (ἢ Μελίδου) ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει στὸ ΚΕ.Σ.Ο. Θέ-
λουμε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι δέν θὰ ἐπανεμφανισθοῦν ὀπαδοὶ αἰρετικῶν (ἢ αἰρετιζουσῶν) ἰδεῶν στίς
Σχολές Γονέων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὥστε νὰ ἀποφευχθεῖ ὁ κίνδυνος ἀλλοίωσης τῆς ὀρθοδό-
ξου πίστεως καὶ ὁ περαιτέρω σκανδαλισμὸς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ «ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ»

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ συλλόγου «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»

Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατὰ τὸν νόμο: Ἡρακλῆς Λαμπρόπουλος

Σύμβουλος Ἐκδόσεως: Μοναχὸς Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης

Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: ΤυρOffset Β. Κουκουλῆς καὶ Σία Ο.Ε.

Τηλ.: 0310/68.90.70 Ἐκτύπωση — Βιβλιοδεσία

Συνδρομὲς προαιρετικὲς.

Ἐπιστολές - Συνδρομὲς: Περιοδικὸν ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Τ.Θ. 18407 – 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τὶς ἀπόψεις τῶν συντακτῶν τους

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι θὰ ἀναφέρεται ρητῶς ἡ πηγὴ προελεύσεως.